

รายงานผลการวิจัย

เรื่อง

ภาษาสร้างสรรค์ : การใช้ภาพพจน์ในนวนิยายของโสภาค สุวรรณ

Playing with languages : The use of Figures of speech in Sophak Suwan's novels

โดย

นางสาวกรกช อัญชิตินุกูล

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2548

ISBN 978-974-9554-87-6

ชื่องานวิจัย : เรื่อง ภาษาสร้างสรรค์:การใช้ภาพพจน์ในนวนิยายของโสภาค สุวรรณ

ผู้วิจัย : อาจารย์กรกช อัญชลีบุญกุล

สถาบัน: คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์

ปีที่พิมพ์ : ๒๕๔๘

สถานที่พิมพ์: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

จำนวนหน้างานวิจัย: ๑๑๕

ลิขสิทธิ์: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องภาษาสร้างสรรค์:การใช้ภาพพจน์ในนวนิยายของโสภาค สุวรรณ มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการคือ เพื่อศึกษาการใช้ภาพพจน์ประเภทต่างๆ ในนวนิยายของโสภาค สุวรรณ เพื่อศึกษาภาพสะท้อนพฤติกรรมด้านต่างๆในนวนิยายของโสภาค สุวรรณและเพื่อศึกษาศิลปะการใช้ภาษาในการสร้างภาพพจน์ของโสภาค สุวรรณ ซึ่งเป็นนักเขียนร่วมสมัย

ผลการวิจัยพบว่าโสภาค สุวรรณนิยมสร้างสรรค์ภาพพจน์ให้ผู้อ่านเกิดภาพในใจ 4 ประเภทได้แก่ อุปมา-อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน และอติพจน์ด้วยกลวิธีทางตรงและกลวิธีทางอ้อม องค์ประกอบหลักของการสร้างภาพพจน์ประเภทอุปมา อุปลักษณ์ ได้แก่การใช้สิ่งที่ต้องการให้เกิดภาพ สิ่งที่ทำให้เกิดภาพ และคำบ่งชี้ภาพพจน์ คำบ่งชี้ประเภทอุปมา ได้แก่เหมือน คู่ ราว ปาน คำบ่งชี้ภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์ปรากฏแต่คำว่า เป็น เท่านั้น คำบ่งชี้ภาพพจน์ประเภทบุคลาธิษฐานคือคำกริยาแสดงอาการของมนุษย์แต่ใช้กับสัตว์ สิ่งของ ส่วนคำบ่งชี้ภาพพจน์ประเภทอติพจน์อยู่ที่การใช้เนื้อความเน้นพิเศษทั้งด้านปริมาณและความรู้สึก และผู้วิจัยยังพบว่าลักษณะเด่นของการสร้างสรรค์ภาพพจน์ให้ผู้อ่านเกิดภาพนั้นเกิดจากการใช้อรรถลักษณะ [+ สี] [+ แสง] [+ เสียง] [+ ลักษณะ] [+อาการ] ที่สอดคล้องสัมพันธ์กันอย่างดีระหว่าง [+ สี] [+ แสง] [+ เสียง] [+ ลักษณะ] [+อาการ]ของสิ่งที่ต้องการให้เกิดภาพและสิ่งที่ทำให้เกิดภาพ นอกจากนี้โสภาค สุวรรณยังนิยมใช้ภาพพจน์แต่ละประเภทสะท้อนพฤติกรรมด้านต่างๆของคนในสังคม เช่น พฤติกรรมชื่นชมความงาม พฤติกรรมแสดงอารมณ์ พฤติกรรมการใช้คำพูด พฤติกรรมแสดงลักษณะนิสัย เป็นต้น

Title : Playing with languages :The use of Figures of Speech in Sophak Suwan's novels

Researcher : Miss Korakoch Anchaleenukoon Institution : Faculty of Arts and sciences

Year of Publication : 2005 Publisher : Dhurakitpundit University

No. of page : 119 Copy right : Dhurakitpundit University

Abstract

The aims of this research are to study the usage of figures of speech, the various behaviour shown in parts of speech and the art of language usage in 24 novels written by Sopak Suwan .

It is found that in 24 novels written by Sopak Suwan, 4 kinds of figures of speech are used in direct and indirect strategies. They are simile, metaphor, personification and hyperbole. The important elements of creating those figures of speech are the part of "the thing wanted to create image", the part of "the thing create the image" and the part of "the markers of each kind of figures of speech". The markers of simile are like, as and its synonymes. The only marker of metaphor found is " เปรียบ /pen/". The marker of personification are the human action verbs. The markers of hyperbole is the emphasis of what the writer or Sopak Suwan are saying by describing it as far more extreme than it really is especially describing in quality and emotion. It is also found that the eminent of creating the figures of speech in 24 novels written by Sopak Suwan are the arts of using different features : [+color] [+ light] [+ sound] [+ manner] [+ action] in the part of "the thing wanted to create image" and in the part of "the thing create the image" are very related. Furthermore, the various behavior are shown in those figure of speech such as the behaviour of admire, emotion, speaking, and manner.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเล่มนี้ สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี ด้วยการสนับสนุนของ อาจารย์ราศี เพชรสุข ผู้วิจัย
ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ดร. สมร เกษสม ที่ได้ให้คำแนะนำบทคัดย่อภาษาอังกฤษ จนสำเร็จ
เป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์ศึกษา อุ่นเจริญ ที่ได้ให้คำแนะนำและช่วยเหลือเรื่อง
เครื่องคอมพิวเตอร์ จนสำเร็จเป็นรูปเล่มอย่างดี

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบุคคลผู้มีส่วนสำคัญในการอำนวยความสะดวกด้านเอกสารคือ
ผู้อำนวยการและเจ้าหน้าที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตทุกท่าน

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่ให้ทุนอุดหนุนในการวิจัยครั้งนี้
ทำนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ ผู้เป็นกำลังใจในการศึกษาและการเขียนงานวิจัย
ตลอดเวลา

กรกช อัญชสีนุกูล

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	(๑)
บทที่	
๑	บทนำ..... ๑
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... ๑
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... ๓
	ขอบเขตของการวิจัย..... ๔
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ..... ๕
๒	กลวิธีการสร้างภาพพจน์ประเภทอุปมา..... ๑๑
	๒.๑ กลวิธีอุปมาโดยตรง..... ๑๒
	๒.๒ กลวิธีอุปมาโดยใช้บริบทหรือความรู้..... ๕๓
	๒.๓ กลวิธีทำให้ผู้อ่านเกิดภาพในนวนิยายของโสภาค สุวรรณ..... ๕๔
๓	กลวิธีการสร้างภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์..... ๕๖
	๓.๑ กลวิธีอุปลักษณ์โดยตรง..... ๕๗
	๓.๒ กลวิธีการใช้สิ่งทำให้เกิดภาพ..... ๗๕
๔	กลวิธีการสร้างภาพพจน์ประเภทบุคคลาธิษฐานและประเภทอดีพจน์..... ๘๑
	๔.๑ ภาพพจน์ประเภทบุคคลาธิษฐาน..... ๘๑
	๔.๒ ภาพพจน์ประเภทอดีพจน์..... ๘๔
๕	ภาพพจน์สะท้อนพฤติกรรมคนในสังคมผ่านตัวละคร..... ๘๕
	๕.๑ ภาพพจน์สะท้อนพฤติกรรมของคนในสังคม..... ๘๖
	๕.๒ ภาพพจน์สะท้อนศิลปะการใช้ภาษา..... ๑๐๕
๖	สรุปและข้อเสนอแนะ..... ๑๑๑
	บรรณานุกรม..... ๑๑๘

เลขทะเบียน	0195569
วันลง	- 8 ส.ค. 2550
เลขเรียก	808.8
	ก1527
	[2548]
	ว1

๑.๑ ความเป็นมาของปัญหา

การใช้ภาษาสื่อสารในชีวิตประจำวัน บางครั้งอาจไม่สื่อสารอย่างตรงไปตรงมา แต่ใช้การเปรียบเทียบสิ่งที่ต้องการสื่อความหมายกับอีกสิ่งหนึ่งเพื่อให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังเข้าใจง่ายขึ้น ข้อความที่นำมาเปรียบเทียบอาจใช้วิธีต่างๆ เช่น อุปมา อุปลักษณ์ สัญลักษณ์ อติพจน์ บุคลาธิษฐาน สัทพจน์ เป็นต้น วิธีการเปรียบเทียบดังกล่าวมักเป็นที่ยอมรับว่าเป็นการใช้ภาษาที่ทำให้เกิดภาพ และเรียกการสร้างสรรค์ภาษาให้เกิดภาพนี้ว่า ภาพพจน์ คำว่า ภาพพจน์ แปลว่า ภาษาหรือคำพูด (พจน์) ที่ทำให้เกิดภาพ เช่น

- สักวาหวานอื่นมีหมื่นแสน	ไม่เหมือนแมนพomanที่หวานหอม
กลิ่นประเทียบเปรียบดวงพวงพะยอม	อาจจะน้อมจิตโน้มด้วยโลมลม
แมนล้อลามหยามหยาบไม่ปลาบปลื้ม	คังคุดคิมบอระเพ็ดต้องเข็ดขม
ผู้ตีไพรไม่ประกอบชอบอารมณ์	ใครฟังลมเมินหน้าระอาเอย

(พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงชินวราลงกรณไพศาลโสภณ)

คำประพันธ์ข้างต้นให้คิดสอนใจโดยใช้วิธีเปรียบเทียบประเภทอุปมา ๓ แห่ง ได้แก่

๑. เปรียบคำพูดที่ไพเราะอ่อนหวานกับรสหวาน คือเปรียบว่ารสหวานของสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่จำนวนมากนับหมื่นนับแสนชนิดไม่หวานเท่ากับคำพูดที่ไพเราะอ่อนหวานของคนเรา ในข้อความว่า

สักวาหวานอื่นมีหมื่นแสน	ไม่เหมือนแมนพomanที่หวานหอม
-------------------------	-----------------------------

การเปรียบคำพูดที่ไพเราะอ่อนหวานกับรสหวานด้วยวิธีอุปมาดังกล่าวยังสะท้อนถึงการสร้างสรรค์ภาษาของกวีที่นำคำที่มีรูปและเสียงเดียวกันหรือคำพ้อง คือคำว่า หวาน ใน รสหวาน กับคำว่า หวาน ใน พomanที่หวานหอม มาใช้คู่กันอย่างเหมาะสมทำให้เกิดภาพและเข้าใจความหมายอย่างชัดเจนว่า คำพูดที่ไพเราะอ่อนหวานนั้นหอมหวานกว่า รสหวานทั้งปวง การเปรียบด้วยวิธีอุปมายังสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าของการพูดจาไพเราะในสังคมไทยด้วย

๒. เปรียบคำพูดที่ไพเราะอ่อนหวานกับกลิ่นหอมของดอกไม้ คือเปรียบว่าคำพูดที่ไพเราะอ่อนหวานย่อมมีกลิ่นหอมเหมือนกลิ่นหอมของดอกไม้ และกลิ่นหอมของดอกไม้มีเสน่ห์ดึงดูดใจคนให้นิยมชมชื่นดอกไม้ที่นั้นฉันใด คำพูดที่ไพเราะอ่อนหวานย่อมเป็นลมปากที่บีบเสน่ห์ให้เป็นที่นิยมชมชอบฉันนั้น ในข้อความว่า

กลิ่นประเทียบเปรียบดวงพวงพะยอม	อาจจะน้อมจิตโน้มด้วยโลมลม
--------------------------------	---------------------------

การเปรียบเทียบคำพูดที่ไพเราะอ่อนหวานกับความหอมของดอกไม้ด้วยวิธีอุปมา ดังกล่าวยังสะท้อนถึงการสร้างสรรค์ภาษาของกวีที่นำคำพูดที่ไพเราะอ่อนหวานมากกับกลิ่นหอมของดอกไม้ มาใช้เปรียบคู่กันอย่างเหมาะสม ทำให้เกิดภาพและเข้าใจความหมายอย่างชัดเจนว่า คำพูดที่ไพเราะอ่อนหวานนั้นมีคุณค่าเหมือนกลิ่นหอมของดอกไม้ที่ได้รับความนิยมชมชื่นและยังสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าของการพูดจาไพเราะในสังคมไทยด้วย

๓. เปรียบคำพูดที่หยาบคายกับความขมของบอระเพ็ด คือเปรียบว่าคำพูดที่หยาบคายย่อมเป็นที่น่ายแหนงเอือมระอาของคนฟังทุกระดับเหมือนกับการได้กินบอระเพ็ดที่มีรสขมมากทำให้ไม่มีผู้ใดอยากคบค้าสมาคมด้วย ในข้อความว่า

แม่นล่อลลามหยามหยาบไม่ปลาบปลื้ม ดังดูดดื่มบอระเพ็ดต้องเข็ดขม
ผู้ตีไพร่ไม่ประกอบชอบอารมณ์ ใครฟังลมเมินหน้าระอาเอย

การเปรียบเทียบคำพูดที่หยาบคายกับความขมของบอระเพ็ด ด้วยวิธีอุปมาดังกล่าวยังสะท้อนถึงการสร้างสรรค์ภาษาของกวีที่นำคำพูดที่หยาบคายกับความขมของบอระเพ็ด มาใช้เปรียบคู่กันอย่างเหมาะสมทำให้เกิดภาพและเข้าใจความหมายอย่างชัดเจนว่าความขมของบอระเพ็ดเป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาเช่นเดียวกับคำพูดที่ไม่ไพเราะไม่มีใครอยากได้ยินและยังสะท้อนให้เห็นถึงทัศนคติการพูดจาในสังคมไทยด้วย

นอกจากการใช้ภาพพจน์หรือความเปรียบดังกล่าวแล้ว คำประพันธ์ที่ใช้ภาพพจน์ข้างต้นยังแสดงให้เห็นถึงศิลปะการใช้ภาษาอีกด้วย กล่าวคือผู้แต่งใช้คำที่เข้าใจง่าย มีสัมผัสพยัญชนะ สัมผัสสระ เป็นการสร้างสรรค์ให้เกิดความไพเราะ เช่น

สัมผัสพยัญชนะ เช่น เหมือนแม่น โลมลม ล่อลลาม หยามหยาบ ดังดูดดื่ม
สัมผัสสระ เช่น ล่อลลามหยามหยาบ ประเทียบเปรียบ เป็นต้น

กาญจนา นาคสกุล และคณะ ได้กล่าวถึงการเสนอภาพพจน์ไว้ในหนังสือการใช้ภาษา(๒๕๒๔: หน้า ๑๘๒) ว่า

“สิ่งที่น่าสังเกตอีกอย่างหนึ่งซึ่งจะช่วยเพิ่มรสชาติในการอ่านอย่างยิ่ง คือภาพพจน์ซึ่งหมายถึงวิธีสร้างมโนภาพให้เกิดขึ้นโดยอาศัยถ้อยคำสำนวนแบบต่างๆ การเสนอภาพพจน์ที่ดีทำให้มโนภาพของผู้อ่านเด่นชัดขึ้น...”

นอกจากบทประพันธ์ร้อยกรองแล้วผู้วิจัยสังเกตว่านวนิยายเป็นงานเขียนอีกประเภทหนึ่งที่นิยมใช้ภาพพจน์ชนิดต่างๆ เพื่อสร้างภาพให้เกิดในใจของผู้อ่านผ่านบทสนทนา ผ่านการบรรยายฉาก สถานที่ เป็นต้นโดยมุ่งให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการภาพผ่านตัวอักษร เกิดความสะเทือนใจ เกิดอารมณ์คล้อยตาม และเกิดความเข้าใจความเปรียบต่างๆ ที่นักเขียนนวนิยายพยายามสร้างสรรค์ภาษาเพื่อพรรณนาความรู้สึกนึกคิดโดยใช้วิธีเปรียบเทียบสิ่งที่ต้องการสื่อความหมายกับอีกสิ่งหนึ่ง ความเปรียบจึงมีความสำคัญทั้งในฐานะที่สามารถสะท้อนพฤติกรรมต่างๆ ตลอดจนสะท้อนถึงการสร้างสรรค์ภาษาของนักเขียน

ในบรรดานวนิยายเรื่องต่างๆของนักเขียนนวนิยายไทย ผู้วิจัยสังเกตว่า “โสภาค สุวรรณ” เขียนนวนิยายที่มีฉากเป็นสถานที่ต่างๆทั้งในประเทศไทยและในต่างประเทศจำนวนมาก นอกจากนี้ ยังนิยมใช้ภาพพจน์แบบต่างๆในการบรรยาย ในการพรรณนา รวมทั้งในบทสนทนา ภาพพจน์ในนวนิยายของ โสภาค สุวรรณ ปรากฏอยู่มากมาย เช่น

โสภาค สุวรรณให้ภาพของความไม่สวยด้วยการใช้ความเปรียบประเทออุปมาว่า “ซิดเหมือนน้ำแข็งเปล่า” ในข้อความว่า “เฟินลากเก้าอี้ครีคราดเข้าไปหาหล่อน “อายุก็มากแล้ว สวยรีก็เปล่า ซิดเหมือนน้ำแข็งเปล่า” ยังไงยังงั้น ” (เสียนดอกจิว, เล่ม ๑ หน้า ๓๓๒) การอุปมา ความซิดเหมือนน้ำแข็งเปล่า เป็นการให้ผู้อ่านเกิดภาพชัดเจนว่า ตัวละครผู้นั้นเป็นหญิงสาวที่ไม่แต่งแต้มใบหน้าให้มีสีสัน ใบหน้าจึงดูซิดเหมือนน้ำแข็งเปล่าที่จืดจืดไม่มีรสชาติ นั่นเอง นับว่าโสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ภาษาให้เกิดภาพด้วยความคิดสร้างสรรค์ในการใช้อุปมาที่ไม่ซ้ำแบบใครและเป็นที่ยอมรับได้

โสภาค สุวรรณให้ภาพของลักษณะอาการตื่นเต้นตกใจของตัวละคร ด้วยการใช้ความเปรียบประเทออุปมาว่า “ใจเต้นเป็นตีกลอง” (จินตปาดิ, หน้า ๒๒๒) หมายความว่าโสภาค สุวรรณ สะท้อนให้เห็นภาพพฤติกรรมด้านอารมณ์ของตัวละครที่มีลักษณะอาการตื่นเต้นตกใจจนใจเต้นรัวเร็วกับอาการตีกลองที่มักตีรัวเร็วเช่นเดียวกัน นับว่าโสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ภาษาให้เกิดภาพด้วยความคิดสร้างสรรค์ในการใช้อุปมาที่เข้าใจได้ชัดเจน เป็นต้น

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาว่านักเขียนนวนิยายไทย สร้างสรรค์ภาษาโดยใช้วิธีการเปรียบเพื่อให้เกิดภาพพจน์ด้วยวิธีใดบ้างและความเปรียบเหล่านั้นสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมต่างๆในสังคมไทย ตลอดจนมีศิลปะการใช้ภาษาในการสร้างภาพพจน์อย่างไรบ้างโดยใช้กรณีศึกษาจาก นวนิยายของ “โสภาค สุวรรณ” เป็นโครงการนำร่องเพื่อศึกษาการสร้างสรรคภาษาโดยใช้วิธีการเปรียบเพื่อให้เกิดภาพพจน์ในงานเขียนประเภทอื่นๆเป็นโครงการระยะยาวของผู้วิจัยต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์

การวิจัยเรื่องภาษาสร้างสรรค์:การใช้ภาพพจน์ในนวนิยายของโสภาค สุวรรณ มี วัตถุประสงค์ ๓ ประการคือ

๑. เพื่อศึกษาการใช้ภาพพจน์ประเภทต่างๆ ในนวนิยายของโสภาค สุวรรณ
๒. เพื่อศึกษาภาพสะท้อนพฤติกรรมด้านต่างๆในนวนิยายของโสภาค สุวรรณ
๓. เพื่อศึกษาศิลปะการใช้ภาษาในการสร้างภาพพจน์ของโสภาค สุวรรณ ซึ่งเป็นนักเขียนร่วมสมัย

๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ภาษาสร้างสรรค์:การใช้ภาพพจน์ในนวนิยายของโสภาค สุวรรณ นั้น ผู้วิจัยแบ่งนวนิยายของโสภาค สุวรรณออกเป็น ๓ ประเภทคือนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทย นวนิยายที่มีฉากทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ และนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศ จากนั้นผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มเลือกนวนิยายแต่ละประเภทโดยการจับสลากให้ได้ประเภทละ ๘ เรื่อง รวมเป็น ๒๔ เรื่อง ดังต่อไปนี้

นวนิยายของโสภาค สุวรรณที่มีฉากในประเทศไทย ๘ เรื่อง ได้แก่

๑. เรื่องตะวันลับฟ้า
๒. เรื่องชิงช้าชาติ
๓. เรื่องบุลลา
๔. เรื่องบุหงารำไป
๕. เรื่องปมพิศวาส
๖. เรื่องพระรถ-เมรี
๗. เรื่องเทียนดอกจิว
๘. เรื่องหนังสือไฟ

นวนิยายของโสภาค สุวรรณที่มีฉากทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ๘ เรื่อง ได้แก่

๑. เรื่องเกนรี-มายรี
๒. เรื่องจินตปาตี
๓. เรื่องพรานทะเล
๔. เรื่องฟ้าสาบที่ดัดกา
๕. เรื่องยังมีรักที่อชักราร์
๖. เรื่องรักในสายหมอก
๗. เรื่องศิขริน-เทวินตา
๘. เรื่องสเปโต

นวนิยายของโสภาค สุวรรณที่มีฉากในต่างประเทศเป็นหลัก ๘ เรื่อง ได้แก่

๑. เรื่องโกบี
๒. เรื่องคามาเอน่า
๓. เรื่องความลับบนแหลมไซไน
๔. เรื่องเจ้าทะเลทราย
๕. เรื่องฟ้าจรดทราย

๖. เรื่องลมหวน
๗. เรื่องสิคีรียา
๘. เรื่องอัสดา-มายานา

๑.๔ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยเรื่อง ภาษาสร้างสรรค์:การใช้ภาพพจน์ในนวนิยายของโสภาค สุวรรณ มีดังนี้

๑. ทำให้ทราบถึงการใช้ภาพพจน์ประเภทต่างๆ ของนักเขียนนวนิยายไทย
๒. ทำให้ทราบถึงภาพสะท้อนพฤติกรรมด้านต่างๆ ในนวนิยายไทย
๓. ทำให้ทราบถึงศิลปะการใช้ภาษาในการสร้างภาพพจน์ของนักเขียนนวนิยายไทย

๑.๕ ระเบียบวิธีวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ภาษาสร้างสรรค์ : การใช้ภาพพจน์ในนวนิยายของโสภาค สุวรรณนี้ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

- ๖.๑ สัมภาษณ์ข้อมูลนวนิยายไทยของโสภาค สุวรรณ จำนวน ๒๔ เรื่อง
- ๖.๒ รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสำนวนนวนิยายไทยของโสภาค สุวรรณ ทั้ง ๒๔ เรื่อง
- ๖.๓ จัดหมวดหมู่ของภาพพจน์ ประเภทต่างๆ และศิลปะการใช้ภาษาในการสร้างภาพพจน์อย่างเป็นระบบ
- ๖.๔ นำข้อมูลที่จัดหมวดหมู่มาวิเคราะห์อย่างละเอียดตามวัตถุประสงค์
- ๖.๕ เรียบเรียงและนำเสนองานวิจัย

๑.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเอกสาร (Documentary research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้กรอบความคิดการแบ่งประเภทต่างๆของภาพพจน์และพฤติกรรมในสังคมจากหนังสือ ๔ เล่มคือ

๑. กาญจนานาคสกุล และคณะ. การใช้ภาษา. กรุงเทพฯ : เกล็ดไทย. ๒๕๒๔.
๒. Holman, C. Hugh, William, Harman. *A Handbook to Literature*. Sixth edition. New York : Macmillan, 1992.

๓. ชัยพร วิชาวุธ. รายงานผลการวิจัย เรื่อง พฤติกรรมจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน : ศึกษาตามแนวทางจิตวิทยาสังคม.” โครงการเผยแพร่ผลงานวิจัย ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.๒๕๓๑.
๔. วิทย์ ศิวะศรียานนท์. วรรณคดีและวรรณคดีวิจารณ์ พิมพ์ครั้งที่ ๔ พระนคร : สยามภาษาและหนังสือ, ๒๕๑๔.

๑.๗ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง ภาษาสร้างสรรค์ : การใช้ภาพพจน์ในนวนิยายของโสภาค สุวรรณ ผู้วิจัยได้ศึกษาวิจัยจากหนังสือต่างๆ โดยแบ่งเป็น ๒ ส่วนคือ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความหมายและความสำคัญของการใช้ภาพพจน์ และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเภทของภาพพจน์ ดังนี้

ก. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความหมายและความสำคัญของการใช้ภาพพจน์

กาญจนา นาคสกุล และคณะ (๒๕๒๔) ได้กล่าวถึงความหมายและความสำคัญของภาพพจน์ไว้ในหนังสือการใช้ภาษา (๒๕๒๔) สรุปความได้ว่า ภาพพจน์ หมายถึง คำหรือกลุ่มคำที่เกิดจากกลวิธีการใช้คำ เพื่อให้เกิดภาพที่แจ่มชัดและลึกซึ้งขึ้นในใจของผู้อ่านและผู้ฟัง ภาพพจน์เป็นผลของการใช้คำอย่างมีศิลปะโดย กลวิธีการเปรียบเทียบ ภาพพจน์ช่วยเพิ่มรสชาติในการอ่านเนื่องจากภาพพจน์เป็นวิธีสร้างมโนภาพให้เกิดขึ้นโดยอาศัยถ้อยคำสำนวนแบบต่างๆ การเสนอภาพพจน์ที่ดีทำให้มโนภาพของผู้อ่านเด่นชัดขึ้น อันจัดเป็นคุณค่าทางวรรณศิลป์ที่สำคัญยิ่งและกล่าวด้วยว่าการเสนอภาพพจน์มิใช่การสร้างประโยคแบบปรกติสามัญ มิได้อยู่ในกฎเกณฑ์ของไวยากรณ์อย่างเคร่งครัด หากเป็นการสร้างประโยคหรือวลีอย่างอิสระแต่อาจมีแบบแผนหรือรูปแบบเฉพาะตัว เช่น ดาวกระพริบ ริบหรี่เหมือนหนึ่งขยับตาให้ท้าย

กุหลาบ มัลลิกะมาส (๒๕๒๒) ได้กล่าวถึง ภาพพจน์ (Figures of Speech หรือ Rhetoric Language) สรุปใจความสำคัญได้ว่า คือ ถ้อยคำที่เรียบเรียงอย่างใช้โวหาร ไม่กล่าวอย่างตรงไปตรงมา ทั้งนี้โดยมีเจตนาให้มีประสิทธิผลต่อความเข้าใจ และต่อความรู้สึกยิ่งขึ้น กว่า การใช้ถ้อยคำบอกเล่าตามธรรมดา

ดวงมน จิตรจันทน์ (๒๕๔๑) ได้กล่าวถึงการใช้ความเปรียบ (imagery) ซึ่งตรงกับคำว่าภาพพจน์ สรุปความได้ว่า ความเปรียบหรือภาพพจน์มีความสำคัญต่อการศึกษาภาษาในวรรณคดีเนื่องจากภาษาวรรณคดีเป็นภาษาที่ต้องการความงามและความไพเราะในการใช้ถ้อยคำสำนวนที่ประณีตกว่าภาษาที่ใช้กันทั่วไป กวีจึงนิยมใช้ความเปรียบในการสร้างอารมณ์สุนทรียะ

เปลื้อง ฦ นกร (๒๕๑๒) ได้กล่าวถึงการเสนอภาพพจน์ไว้ในหนังสือเรียงความ
ชั้นสูง สรุปความได้ว่า ภาพพจน์ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Figures of Speech เป็นการพูดโดยอ้อมหรือ พูดใน
เชิงอุปมาให้ผู้ฟังนึกคิดเอง ภาพพจน์ เรียกตามภาษาทั่วไปว่า “โวหาร” ภาพพจน์ ในความเห็นของ เปลื้อง
ฦ นกร จึงหมายถึง โวหาร การพูดหรือเขียนอย่างเทียบเคียง โดยมีมุ่งหมายให้มีรสน่าฟังหรือสะอึกใจยิ่งขึ้น
เช่น ในพระราชนิพนธ์ที่ขอมเมืองพระร่วงมีความตอนหนึ่งว่า “คำที่เรียกว่าผู้นั้นผู้นี้เป็นหลัก” ไม่ได้หมายความว่า
ผู้นั้นเป็นเสาหลัก หมายความว่า เป็นคนสำคัญ มั่นคง เป็นการกล่าวโดยโวหาร หรือถ้าพูดว่า “คนนั้นเป็นคน
สำคัญมั่นคง” เป็นการกล่าวตรงๆ เข้าใจได้ทันที ไม่ต้องคิดอีกชั้นหนึ่ง

ลิตธา พิณีภูวดล (๒๕๑๔) กล่าวถึง ภาพพจน์ ในหนังสือการเขียนและการพูด สรุป
ความได้ว่า ภาพพจน์เป็นวิธีการสร้างมโนภาพให้เกิดขึ้น โดยอาศัยถ้อยคำสำนวน เปรียบเสมือนกับผงชูรสที่
ช่วยทำให้ผู้อ่านได้รับรสอร่อยเกิดความสุข ความพอใจ ในการบริโภคอาหารจนหมดได้ไม่รู้สึกรู้สิด

สุจิตรา กลิ่นเกษร (๒๕๑๕) ได้กล่าวถึงการเสนอภาพพจน์ไว้ในหนังสือ วารสารราชบัณฑิต
(ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑, ๒๕๑๕ น. ๑๕) สรุปความได้ว่า ภาพพจน์เป็นศัพท์บัญญัติ พลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอกรม
หมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ องค์ที่ปรึกษาของคณะกรรมการบัญญัติศัพท์ภาษาไทยทรงบัญญัติขึ้นเพื่อให้เป็น
คำแปลของคำว่า Figures of Speech หมายถึงทำนองพูดที่เป็นสำนวนโวหาร ได้แก่ การอุปมา (metaphor) การ
เปรียบเทียบ (simile) เป็นต้น

ข. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเภทของภาพพจน์

กาญจนา นากสกุล และคณะ (๒๕๒๔) ได้แบ่งภาพพจน์ออกเป็น ๕ ประเภท
ได้แก่ อุปมา(simile) เช่น บ้านหลังนี้เงียบราวกับป่าช้า อุปลักษณ์ (metaphor) เช่น ชีวิตเป็นกีฬา
อนุนามนัย (synecdoche) เช่น กาลเวลาคว่าทุกสิ่งไปจากฉัน ทั้งไว้แต่ความทรงจำและรอยยิ้มที่ขอบ
ตา อธินามนัย (metonymy) เช่น ไทยนี้รักสงบ บุคลาธิษฐาน (personification) เช่น ทะเลไม่เคย
หลับไหล ไครตอบได้ไหมไหนจึงตื่น อติพจน์ (hyperbole) เช่น รักคุณเท่าฟ้า สัทพจน์
(onomatopoeia) เช่น ต้อยตะริดติตตีเจ้าพี่เอ๋ย วิภาษ (oxymoron) เช่น ลมหนาวพัดอ้าวจนหนาว
เหน็บจับกระดูก อรรถวิภาษ (paradox) เช่น ออกชลคลาแคล้วแผ่น ปลูกพี

เปลื้อง ฦ นกร (๒๕๑๒) ได้แบ่งภาพพจน์ออกเป็น ๕ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่เกี่ยวกับ
ความคิดเปรียบเทียบ กลุ่มที่เกี่ยวกับลักษณะขัดแย้งกัน กลุ่มที่เกี่ยวกับสิ่งที่มีความเกี่ยวพันกัน กลุ่ม
ที่เกี่ยวกับอำนาจมโนคติ กลุ่มเบ็ดเตล็ด เช่น การเล่นเสียง เล่นคำ เล่นสัมผัส เป็นต้น

ลิตธา พิณีภูวดล (๒๕๑๔) ได้แบ่งภาพพจน์ออกเป็น ๑๒ ลักษณะ ดังนี้

การเปรียบเทียบสิ่งที่เหมือนกัน (Simile อุปมา), การเปรียบเทียบโดยนัย (Metaphor
อุปลักษณ์), การเปรียบเทียบโดยใช้ความตรงข้าม (Antithesis ปรพาคษ์), การเปรียบเทียบโดยใช้
ส่วนหนึ่งแทนทั้งหมด (Metonymy นามนัย), การเล่นเสียงและจังหวะ (Alliteration เสียงสัมผัส),

โวหารที่ใช้ประโยคคำถาม (Interrogation), การเล่นคำ (Puns on Word), การสมมุติให้มีตัวตน (Personification บุคลาธิษฐาน), การกล่าวเกินความจริง (Hyperbole อติพจน์), การเลียนเสียงธรรมชาติ (Onomatoboeia), การลดความหมายของคำ (Euphonisme), การเล่าเรื่องสมมุติ (Allegory นิทานเปรียบเทียบ)

Holman C. Huges, Harman, William. กล่าวถึง Figures of Speech (ภาพพจน์) ประเภทต่างๆ เช่น Simile (อุปมา) Metaphor (อุปลักษณ์) Personification (บุคลาธิษฐาน) Hyperbole (อติพจน์) ในหนังสือ A Handbook to Literature และกล่าวถึงคำว่า figure of speech ประเภท simile ไว้ว่า

A figure of speech in which a similarity between two objects is directly expressed... Most similes are introduced by as or like and the comparison of two things essentially unlike, on the basis of a resemblance in our aspect, forms a simile...

มีใจความสำคัญว่า “ภาพพจน์ที่เกิดจากการเปรียบเทียบของสิ่ง ๒ สิ่งที่มีลักษณะเหมือนกัน คล้ายกัน และต่างกัน มักเปรียบเทียบโดยใช้คำว่า “เหมือน คุณ ราวกับ” นี้ เป็นรูปแบบที่เรียกว่า อุปมา ” ลักษณะเด่นของภาพพจน์แบบอุปมาอยู่ที่กลวิธีการเลือกสิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพและการใช้ภาษาที่ให้ความชัดเจน กระชับ เข้าใจง่าย ภาพพจน์แบบอุปมาจึงเป็นความเปรียบที่ตรงไปตรงมา เข้าใจง่าย ทำให้ผู้อ่านจินตภาพเกิดขึ้นได้อย่างชัดเจน และรวดเร็ว เพราะไม่จำเป็นต้องแปลความหมาย

จะเห็นได้ว่าแนวคิดเกี่ยวกับความหมายของคำว่า ภาพพจน์ ความสำคัญของการใช้ภาพพจน์ ตามหนังสือต่างๆข้างต้นนั้น มีแนวคิดเดียวกัน ส่วนแนวคิดเรื่องประเภทของภาพพจน์มีส่วนที่ต่างกัน ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์ ภาษาศาสตร์ : การใช้ภาพพจน์ในนวนิยายของโสภาค สุวรรณ โดยใช้กรอบความคิดเรื่องความหมายของภาพพจน์ ความสำคัญของภาพพจน์ และการแบ่งประเภทของภาพพจน์ตลอดจนการเรียกชื่อประเภทของภาพพจน์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษตามที่ระบุไว้ในหนังสือการใช้ภาษาของ กาญจนา นาคสกุล และคณะ ส่วนชื่อเรียกองค์ประกอบที่ใช้ในการสร้างความเปรียบแต่ละประเภท ได้แก่ สิ่งที่ต้องการให้เกิดภาพ สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ และคำบ่งชี้อุปมา คำบ่งชี้อุปลักษณ์ คำบ่งชี้อติพจน์ คำบ่งชี้บุคลาธิษฐาน จะใช้คำเรียกที่ผู้วิจัย ตั้งขึ้นเอง

ค. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดภาพสะท้อนของสังคม

วิทย์ ศิวะศรียานนท์ (๒๕๑๔) กล่าวถึงวรรณกรรมกับภาพสะท้อนของสังคม สรุปความได้ว่า นักเขียนคนเดียวเปรียบเสมือนคนสามคน คือ เป็นนักประพันธ์ เป็นหน่วยหนึ่งของคนรุ่นนั้น และเป็นพลเมืองของสังคม นักเขียนจึงหลีกเลี่ยงอิทธิพลของสังคมในยุคสมัยของตนได้ยาก

วรรณกรรมจึงเป็นภาพสะท้อนของสังคม เป็นภาพสะท้อนประสบการณ์ของผู้เขียนและสะท้อนเหตุการณ์ส่วนหนึ่งของสังคม และวรรณกรรมมักมีความเป็นจริงทางสังคมสอดแทรกอยู่

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (๒๕๔๒) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างคำกับความคิด ในสรุปความได้ว่าสิ่งที่ช่วยให้เราสามารถศึกษาวิเคราะห์ระบบความคิดของมนุษย์ได้ก็คือรูปภาษาที่มีความหมายหรือคำในภาษา เพราะคำเป็นตัวแทนของมโนทัศน์และเป็นตัวเชื่อมโลกทางกายภาพรอบตัวมนุษย์ (physical world) เข้าสู่โลกทางจิตใจภายในปรีชาญาณของมนุษย์ คำจึงเป็นสิ่งที่แสดงการรับรู้โลกและทำความเข้าใจโลกภายนอกรอบตัวมนุษย์ เราจึงสามารถใช้รูปภาษาเป็นแบบจำลองทางความคิดของมนุษย์ที่มีต่อโลกได้ คำในภาษาเป็นตัวแทนของสิ่งสำคัญ ๒ สิ่งของโลกมนุษย์ นั่นคือ มโนทัศน์ (concept) และสรรพสิ่ง (thing) มนุษย์จัดสรรพสิ่งในโลกทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมเป็นประเภท (category) และสรุปว่าคำศัพท์ในภาษาเป็นตัวแทนของมโนทัศน์ของคนในชุมชนและการศึกษาคำศัพท์ทำให้เราสามารถค้นหาระบบมโนทัศน์ของชุมชนนั้นได้ การสร้างมโนทัศน์ต่างๆที่สัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ เรียกว่าระบบปรีชาญาณ (cognitive system)

ชัยพร วิชชาวุธ (๒๕๓๑) กล่าวไว้ในหนังสือรายงานผลการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน : ศึกษาตามแนวทางจิตวิทยาสังคม ว่า ตัวกำหนดพฤติกรรมมนุษย์คือความรู้สึกนึกคิดและการตัดสินใจของมนุษย์เองและพฤติกรรมของมนุษย์เป็นผลของความคาดหวังว่าพฤติกรรมหนึ่งๆนำไปสู่ผลกระทบอะไรบ้างและผลกระทบเหล่านี้เป็นที่น่าปรารถนาเพียงใด พฤติกรรมต่างๆของมนุษย์อาจแบ่งออกเป็น ๕ กลุ่มคือ พฤติกรรมต่อตนเอง เช่น การแสดงความรู้สึกอย่างเปิดเผย การไม่ประมาท การรู้สึกเชื่อมั่นในตนเอง เป็นต้น พฤติกรรมทางสังคม เช่น การพูดปด การให้ร้ายป้ายสี การให้ความช่วยเหลือ การรักษาหน้า เป็นต้น พฤติกรรมทางเศรษฐกิจ เช่น การกระจายทรัพย์สินตามความจำเป็น การบริจาคทรัพย์สิน การฉวยโอกาสทุจริต เป็นต้น พฤติกรรมทางการเมือง เช่น การให้สินบน การรับสินบน การทุจริตในการเลือกตั้ง เป็นต้น และพฤติกรรมต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การสร้างมลภาวะ การอนุรักษ์สภาพธรรมชาติ การฆ่าสัตว์ เป็นต้น นอกจากนี้ยังกล่าวถึงเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลชนิดแบบสำรวจซึ่งแบ่งเป็น ๕ ตอน ได้แก่ ตอนที่ ๑ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับตัวแปรภูมิหลังของผู้ตอบ ตอนที่ ๒ ประกอบด้วยมาตรวัดระดับพฤติกรรมและการรับรู้ระดับพฤติกรรมของผู้อื่น ตอนที่ ๓ ประกอบด้วยมาตรวัดปฏิบัติการต่อพฤติกรรม ตอนที่ ๔ ประกอบด้วยมาตรวัดความเชื่อเกี่ยวกับผลของพฤติกรรม ตอนที่ ๕ ประกอบด้วยมาตรวัดความถูกผิดของพฤติกรรม ในงานวิจัยนี้จะใช้แนวความคิดจากวิธีสร้างมาตรจำแนกความหมาย (Semantic Differential Scale) และวิธีสร้างมาตรจำแนกพฤติกรรม (Behavioral Differential Scale) ตามขั้นตอนต่างๆได้แก่ รวบรวมคำและวลีซึ่งแสดงปฏิบัติการจากแหล่งต่างๆ คำและวลีที่ใช้ในมาตรจำแนกพฤติกรรมและคำหรือวลีที่ใช้ในมาตรวัดทัศนคติต่างๆ จัดคำและวลีเป็นสองกลุ่มใหญ่คือ ปฏิกริยาทางบวก และปฏิกริยาทางลบ

จากแนวคิดของวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเภทของภาพพจน์และที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดภาพสะท้อนของสังคมดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าแนวคิดดังกล่าวข้างต้นสามารถนำไปใช้เป็นกรอบความคิดในการศึกษาวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามว่าการสร้างสรรค์ภาพพจน์ในนวนิยายของโสภาค สุวรรณสะท้อนถึงพฤติกรรมด้านต่างๆในสังคมไทยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ ๒ ของงานวิจัยนี้ได้อย่างไร

๑.๘ การใช้สัญลักษณ์และคำย่อ

- [] หมายถึง เครื่องหมายแสดงองค์ประกอบทางความหมายของภาพพจน์ที่เป็นมโนทัศน์
- + หมายถึง เครื่องหมายแสดงคุณสมบัติที่ปรากฏเป็นองค์ประกอบทางความหมายของคำที่ตามมา เช่น [+สีม่วง] แปลว่ามีคุณสมบัติเป็นสี ม่วง
- หมายถึง ไม่มีคุณสมบัติของคำที่ตามมา เช่น [-สีม่วง] แปลว่าไม่มีส่วนที่เกี่ยวกับสี ม่วง
- ล. หมายถึง เป็นคำย่อของคำว่า เล่ม
- น. หมายถึง เป็นคำย่อของคำว่า หน้า

บทที่ ๒

กลวิธีการสร้างสรรค์ภาพพจน์แบบอุปมาในนวนิยายของโสภาค สุวรรณ

ในบทที่ ๒ นี้ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายศึกษาวิเคราะห์การสร้างสรรค์ภาพพจน์แบบอุปมาในนวนิยายของโสภาค สุวรรณ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ภาพพจน์ประเภทอุปมา (simile)

กาญจนา นาคสกุลและคณะ (๒๕๒๔, น.๒๐๑) ให้คำนิยาม คำว่า อุปมา (simile) ไว้ว่า หมายถึง ภาพพจน์เปรียบเทียบสิ่งที่เหมือนกัน โดยมีคำเชื่อมโยง เช่น คำว่า เหมือน คุณ ดัง ปาน ราว ประหนึ่ง เพียง เทียม ฯลฯ เช่น สองเท้าเทียมนพมาศ เพียงฉลาดทวารง บ้านหลังนี้เงียบ ราวกับ ป่าช้า ภาพพจน์ประเภทอุปมา ตรงกับ 'simile' ในทัศนะของชาวตะวันตก ในหนังสือ A Handbook to Literature ของ Holman และ William (๑๙๕๒, น.๔๔๕) ซึ่งกล่าวถึงคำว่า figure of speech ประเภท simile ไว้ว่า

A figure of speech in which a similarity between two objects is directly expressed... Most similes are introduced by as or like and the comparison of two things essentially unlike, on the basis of a resemblance in our aspect, forms a simile...

มีใจความสำคัญว่า “ภาพพจน์ที่เกิดจากการเปรียบเทียบของสิ่ง ๒ สิ่งที่มีลักษณะเหมือนกัน คล้ายกัน และต่างกัน มักเปรียบเทียบโดยใช้คำว่า “เหมือน คุณ ราวกับ” นี้ เป็นรูปแบบที่เรียกว่า อุปมา” ลักษณะเด่นของภาพพจน์แบบอุปมาอยู่ที่กลวิธีการเลือกสิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพและการใช้ภาษาที่ให้ความชัดเจน กระชับ เข้าใจง่าย ภาพพจน์แบบอุปมาจึงเป็นความเปรียบเทียบที่ตรงไปตรงมา เข้าใจง่าย ทำให้ผู้อ่านจินตภาพเกิดขึ้นได้อย่างชัดเจน และรวดเร็ว เพราะไม่จำเป็นต้องแปลความหมาย

การศึกษาภาพพจน์ประเภทอุปมาในนวนิยาย ๒๔ เรื่องของโสภาค สุวรรณตามคำจำกัดความข้างต้น ส่วนชื่อเรียก องค์ประกอบที่ใช้ในการสร้างความเปรียบเทียบแต่ละประเภท ได้แก่ สิ่งที่ต้องการให้เกิดภาพ สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ และคำบ่งชี้อุปมา จะใช้คำเรียกตามที่คุณวิจัย ตั้งขึ้นเอง เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่า เป็นชื่อที่เข้าใจง่ายขึ้น

ภาพพจน์ประเภทอุปมาในนวนิยาย ๒๔ เรื่องของโสภาค สุวรรณ เท่าที่พบอาจแบ่งออกเป็น ๒ หมวดหลัก คือการอุปมาหมวดลักษณะสิ่งของ และการอุปมาหมวดลักษณะสิ่งมีชีวิต แต่ละหมวดมีกลวิธีสำคัญที่จะทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ ๒ กลวิธี คือ กลวิธีอุปมาโดยตรง และกลวิธีอุปมาโดยต้องใช้บริบท

ผลจากการวิจัยพบว่าเมื่อโสภาค สุวรรณ กล่าวถึงสิ่งที่คาดว่าผู้อ่านอาจไม่คุ้นเคย โสภาค สุวรรณมักเลือกสิ่งที่คาดว่าผู้อ่านคุ้นเคย แล้วนำทั้งสองสิ่งนั้นมาเปรียบเทียบให้เห็นความเหมือนกันหรือความคล้ายกัน เพื่อทำให้เกิดภาพขึ้นในใจโดยมีกลวิธีนำเสนอ ๒ วิธี คือกลวิธีอุปมาโดยตรง และกลวิธีอุปมาโดยใช้บริบท ดังนี้

๒.๑. กลวิธีอุปมาโดยตรง

กลวิธีอุปมาโดยตรงคืออุปมาหรือความเปรียบเทียบที่โสภาค สุวรรณสร้างสรรค์ขึ้นโดยใช้องค์ประกอบ ๓ ส่วน ได้แก่สิ่งที่ต้องการให้เกิดภาพ สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ และคำแสดงบ่งชี้ว่าเป็นภาพพจน์ประเภทอุปมา ได้แก่ คำว่า เหมือน หรือคำไวพจน์ของคำว่า เหมือน องค์ประกอบทั้ง ๓ ส่วนนี้ทำให้ผู้อ่านเข้าใจและเกิดภาพตรงไปตรงมา

กลวิธีการอุปมาโดยตรงเพื่อให้อ่านเกิดภาพในใจ ดังกล่าวข้างต้นเท่าที่พบในนวนิยาย ๒๔ เรื่องของโสภาค สุวรรณ อาจแบ่งออกเป็นลักษณะต่างๆ ดังนี้

๒.๑.๑. กลวิธีการสร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอุปมาเกี่ยวกับสิ่งของและธรรมชาติเท่าที่พบ ได้แก่

๑) อุปมาลักษณะตัวอักษรหรือกลิฟฟลิกกับใบมีดยาว

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบเทียบแบบอุปมา เพื่อให้อ่านเกิดภาพ ตัวอ ตัวอักษรหรือกลิฟฟลิกของอียิปต์ ที่คนไทยส่วนใหญ่ไม่รู้จัก โดยเปรียบเทียบว่าเหมือนกับ ใบมีดยาว ซึ่งเป็นสิ่งที่คนไทยรู้จักดี และใช้คำว่า เหมือน บ่งชี้ภาพพจน์ประเภทอุปมา ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ตัวอ	เหมือน	ใบมีดยาว	ความลับฯ ล.๒

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ความลับฯ ล.๒

น.๑๔ เปรียบตัวอักษรหรือกลิฟฟลิก

...คุณเขียนพระนามคิลีโอพัตราให้ฉันดูได้ไหมคะอาามิน เขียนแบบฮีโรกลิฟฟลิกนะคะ” “นี่ไง คุณต้องฝึกจนชำนาญถึงจะเขียนได้คล่อง และต้องจดจำด้วยว่าอักษรตัวใดตรงกับรูปภาพอันไหน รูปอิกาค่า หมายถึงอักษรเอ รูปสิงโต คือตัวแอล ตัวอเหมือนใบมีดยาว ตัวพีเป็นรูปแท่งสี่เหลี่ยมค้ำมีด...

๒) อุปมาลักษณะของทรายละเอียดกับผงแป้ง

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบเทียบอุปมาเพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพการบรรยาย ความละเอียดของทราย ลักษณะของทะเลทรายในประเทศอียิปต์ ที่คนไทยส่วนใหญ่ยังไม่เคยได้เห็นของจริง โดยเปรียบกับ ความละเอียดของผงแป้ง ซึ่งเป็นสิ่งที่คนไทยรู้จักดี และใช้คำว่า ราว บ่งชี้ภาพพจน์ประเภทอุปมา ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
พื้นทรายละเอียด	ราว	ผงแป้ง	ความลับฯ ล.๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ความลับฯ ล. ๑ น.๒๓๕ เปรียบพื้นทรายละเอียดราวผงแป้ง

...หล่อนลุกจากพื้นทรายละเอียดราวผงแป้ง ...

๓) อุปมาลักษณะต่างๆของแผ่นดินกับสิ่งต่างๆที่รู้จักคุ้นเคย

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบเทียบอุปมา เพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพการพรรณนา ลักษณะต่างๆของแผ่นดินในนวนิยายที่มีฉากต่างประเทศ ได้แก่ การอุปมาลักษณะแผ่นดินแข็ง แผ่นดินร้าว ทางเป็นลูกคลื่น โดยใช้สิ่งที่คาดว่าทำให้ผู้อ่านเกิดภาพเพราะเป็นสิ่งที่ผู้อ่านคุ้นเคย คือ หิน ถูกคมมีดยักยกรีดคดเกี่ยว ลอนผม และใช้คำว่า เหมือน บ่งชี้ภาพพจน์ประเภทอุปมา ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
แผ่นดินแข็ง	เหมือน	หิน	ลมหวาน ล.๒
แผ่นดินร้าว	เหมือน	ถูกคมมีดยักยกรีดคดเกี่ยว	ศิขรินฯ ล.๒
ทางเป็นลูกคลื่น	เหมือน	ลอนผม	ฟ้าสาบที่ตัดกา ล.๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ลมหวาน ล.๒ น.๓๑๔ เปรียบแผ่นดินแข็งเหมือนหิน

...อากาศก็เลยเกินกว่าจะออกจากหมู่บ้านเสียด้วยซี แต่พຽນนี้เขาจะฝึงศพ เจ้านิดำกานากว้ทยังงักัน แผ่นดินแข็งเหมือนหิน หิมะทับถมอยู่่นาน...

เรื่อง ศิขรินฯ ล.๒ น.๑๖๒ เปรียบแผ่นดินที่มีรอยร้าวเหมือนถูกคมมีดยักยกรีด

...ภาพเหตุการณ์ร้ายแรงเมื่อเย็นวานหวนกลับมาอยู่ในความคิดคำนึง แผ่นดินร้าวเหมือนถูกคมมีดยักยกรีดคดเกี่ยว ...

เรื่อง ฟ้าสาบฯ ล.๑ น.๑๓๗ เปรียบลักษณะทางที่รวิงเหมือนลอนผม

...คริมำจับมือแม่บ้านแน่น ตัวหล่อนกำลังถูกเขย่าเหมือนเชิมซีไม้ไผ่ใน กระบอ กทางที่รวิงเข้าไปล้วนเป็นลูกคลื่นเหมือนลอนผม...อย่างนี้เอง

รามันถึงได้รัศมีภาวที่ผู้คิดมากับรถให้แน่นอนมาก่อนออกเดินทาง...

๔) อุปมาลักษณะยอดแหลมคมของภูเขากับความแหลมของเข็มนาฬิกาและใบมีด

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบเทียบอุปมาเพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพการบรรยาย ยอดแหลมคมของภูเขาและของสันทรายในนวนิยายที่มีฉากต่างประเทศ โดยเปรียบกับสิ่งที่ผู้อ่านคุ้นเคย คือ เข็มหลายเล่มผูกมัดรวมกัน ใบมีดโกน และใช้คำว่า เหมือน บ่งชี้ภาพพจน์ประเภทอุปมา ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ภูเขาแหลมคม	เหมือน	เข็มหลายเล่มผูกมัดรวมกัน	ยังมีรักฯ ล.๒
สันทรายคมกริบ	เหมือน	ใบมีดโกน...	ยังมีรักฯ ล.๒

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ยังมีรักฯ ล.๒ - น.๕๒ เปรียบลักษณะแหลมคมของภูเขาเหมือนเข็มหลายเล่มมัดรวมกัน ...มองภูเขารูปร่างแปลกๆ บ้างแหลมคมเหมือนเข็มหลายเล่มผูกมัดรวมกัน บ้างสูงตระหง่าน ทอดด้วยยาวเหยียดเป็นพีค...
 น.๒๔๗-๒๔๘ เปรียบลักษณะคมของสันทรายเหมือนใบมีด ...บางตอนสันทรายพวกนั้นถูกลมเป่าจนดูคมกริบเหมือนใบมีดโกน... ถ้าคุณนันทมีโอกาสดูไปเห็นแกรนด์เอิร์จในทะเลทรายลิเบียละก็จะรู้ว่ามันกินเนื้อที่กว้างกว่าฝรั่งเศสทั้งประเทศทีเดียว...

๕) อุปมาลักษณะเสื้อผ้าเก่ามอซอและขาดวินกับผ้าขี้ริ้ว

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบเทียบอุปมาเพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพ การบรรยายลักษณะเสื้อผ้าเก่ามอซอและขาดวินของเสื้อผ้าของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศ โดยเปรียบกับสิ่งที่ผู้อ่านคุ้นเคย คือ กองผ้าขี้ริ้ว และใช้คำว่า เหมือน บ่งชี้ภาพพจน์ประเภทอุปมา ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ทั้งนาโกมีและปอลลีแตงกายด้วยเสื้อผ้าขาดวินเก่ามอซอ	เหมือน	กองผ้าขี้ริ้ว	ลมหวน ล.๒

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ลมหวน ล.๒ น.๓๓๑ เปรียบลักษณะเสื้อผ้าเก่ามอซอและขาดวินของเสื้อผ้าเหมือนกองผ้าขี้ริ้ว ...วกลมองการกระทำนั้นอย่างสนใจด้วยทั้งนาโกมีและปอลลีต่างก็แต่งกายด้วยเสื้อผ้าขาดวินเก่ามอซอเหมือนกองผ้าขี้ริ้ว...

๖) อุปมาลักษณะต่างๆของสายน้ำ น้ำแข็ง ละอองหิมะ เม็ดหิมะ

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบเทียบอุปมาเพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพการบรรยาย สายน้ำที่มีลักษณะคดเคี้ยว เหงื่อเม็ดโตๆ มากมาย น้ำแข็งละอองหิมะ โปรบปลิว น้ำแข็งห้อยย้อย เป็นเส้นสายน้ำ ในนวนิยายที่มีฉากต่างประเทศ โดยเปรียบกับสิ่งที่ผู้อ่านคุ้นเคย คือ ภูเขาใหญ่ทอดตัวยาว เม็ดฝน ขนนก ฝีมือน้ำเป่าแก้ว และใช้คำว่า เหมือน ราว บ่งชี้ภาพพจน์ประเภทอุปมา ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
สายน้ำคดเคี้ยว	เหมือน	ภูเขาใหญ่ทอดตัวยาว	เกนรี-มายรี ล.๑
เหงื่อเม็ดโตๆ มากมาย	ราว	เม็ดฝน	ฟ้าจรดทราย
น้ำแข็งละอองหิมะ โปรบปลิว	ราว	ขนนก	ลมหวน ล.๒
น้ำแข็งห้อยย้อยเป็นเส้นสาย	ราว	ฝีมือน้ำเป่าแก้วใสชั้นเยี่ยม	ลมหวน ล.๒

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง เกนรี-มายรี ล.๑

น.๑๓๘ เปรียบสายน้ำคดเคี้ยวเหมือนภูเขาใหญ่
...ส่วนมากจะมีก็เพียงที่ราบในหุบเขาเท่านั้น สายน้ำคดเคี้ยวเป็นทางเหมือนภูเขาใหญ่ทอดตัวยาวผ่านแผ่นดินสูงต่ำนั้น...

เรื่อง ฟ้าจรดทราย

น.๒๑๕ เปรียบลักษณะเหงื่อเม็ดโตๆเหมือนเม็ดฝน
...พันเอกซารีฟยืนนิ่ง มือกำเข้าหากัน เล็บจิกลงกลางฝ่ามือจนรู้สึกเจ็บแปลบ เหงื่อเม็ดโตๆ หลั่งไหลมาจากไหนก็ไม่อาจรู้ได้ แต่เขาบอกตัวเองว่า มันมากมายราวกับเม็ดฝนชุ่มหลังและหน้าอกทีเดียว ...

เรื่อง ลมหวน ล.๒

น.๒๐๓ เปรียบลักษณะโปรบปลิวของละอองหิมะเหมือนลักษณะโปรบปลิวขนนก
...ท่ามกลางป่าเบ็ชท์ที่ปราศจากใบ ทั้งกิ่งก้านห้อยระย้าราวรากไทร ชาวโพลนด้วยถูกน้ำแข็งจับท้องฟ้าสีเทาที่มีละอองหิมะโปรบปลิวราวขนนก
น.๒๓๑ เปรียบลักษณะน้ำแข็งห้อยย้อยเป็นเส้นสายราวฝีมือน้ำเป่าแก้ว
... ต้นสนและไม้ยืนต้น โกร่นใบที่มีหิมะทับถมดูงามประหลาด บางส่วนของน้ำแข็งห้อยย้อยเป็นเส้นสายราวเกิดจากฝีมือน้ำเป่าแก้วใสชั้นเยี่ยม

๗) อุปมาลักษณะทับซ้อนกันของก้อนเนื้อกับฟอนลำลี

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบเทียบอุปมาเพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพการบรรยาย ลักษณะเนื้อที่เรียงทับกันอยู่บนแท่งเหล็กยาวและใหญ่โต ในนวนิยายที่มีฉากต่างประเทศ โดยเปรียบกับสิ่งที่ผู้อ่านคุ้นเคย คือ ฟอนลำลีขนาดใหญ่ และใช้คำว่า ราว บ่งชี้ภาพพจน์ประเภทอุปมา ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
เนื้อที่เรียงทับกันอยู่บนแท่งเหล็กยาวและใหญ่โต	ราว	ฟอนส์สี่ขนาดใหญ่	ฟ้าจรดทราย

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ฟ้าจรดทราย น.๓๔๖ เปรียบลักษณะก้อนเนื้อใหญ่โตที่เรียงทับกันราวกับฟอนส์สี่ขนาดใหญ่
... ฟอนส์สี่เนื้อเอนเนื้อที่เรียงทับกันอยู่บนแท่งเหล็กยาวและใหญ่โตราวกับฟอนส์สี่ขนาดใหญ่ขึ้นอย่างไรไปเรื่อยๆ ระหว่างนั้นเขาก็เตรียมเนื้อแท่งใหม่ต่อไป...

๘) อุปมาลักษณะบ้าน ลักษณะตึกกับกล่องไม้ขีดไฟ

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบเทียบอุปมา ทำให้อ่านเกิดภาพการบรรยายบ้านของตัวละครลักษณะต่างๆ ในนวนิยายที่มีฉากในประเทศและต่างประเทศ ดังนี้

ก. การอุปมาบ้านในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทย

โสภาค สุวรรณ เปรียบเทียบบ้านแบบใหม่กับสิ่งที่ผู้อ่านคุ้นเคย คือ กล่องไม้ขีดไฟ และใช้คำว่า เหมือน บ่งชี้ประเภทของภาพพจน์แบบอุปมา ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
บ้านแบบใหม่	เหมือน	กล่องไม้ขีดไฟ	บุลลา ล.๒

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง บุลลา ล.๒ น.๓๖๔ เปรียบบ้านแบบใหม่เหมือนกล่องไม้ขีดไฟ
... ไม่มีอะไรน่าประทับใจสักนิดเดียวกับบ้านแบบใหม่เหมือนกล่องไม้ขีดไฟตรงหน้า...

ข. การอุปมาบ้านในนวนิยายที่มีฉากต่างประเทศ

โสภาค สุวรรณ เปรียบเทียบตึกชั้นเดียวที่เบียดเสียดกันกับ กล่องไม้ขีดไฟ และใช้คำว่า เหมือน บ่งชี้ประเภทของภาพพจน์แบบอุปมา ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ตึกชั้นเดียวเบียดเสียดกัน	เหมือน	กล่องไม้ขีดไฟ	ยังมีรักฯ ล.๒

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ยังมีรักฯ ล.๒ น.๑๔ เปรียบการสร้างตึกชั้นเดียวเบียดกันเหมือนกล่องไม้ขีดไฟ
... ตึกชั้นเดียวเบียดเสียดกันอยู่ข้างล่างโน้นเหมือนกล่องไม้ขีดไฟที่ก่อเนื่องกันไปในันก่อด้วยอิฐฉาบปูนขาวคล้ายคลึงกันไปทั่ว...

จะเห็นได้ว่าโสภาค สุวรรณ ใช้สิ่งที่ผู้อ่านคุ้นเคยทำให้ผู้อ่านเกิดภาพพจน์ของบ้านและตึกในนวนิยายไทยและต่างชาติเหมือนกัน คือ เปรียบกับกล่องไม้ขีดไฟ ส่วนคำที่บ่งชี้อุปมาคือเหมือน

๕) อุปมาลักษณะความเร็วของการแล่นรถกับธรรมชาติของสิ่งที่มีความเร็ว

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบเทียบแบบอุปมาเพื่อให้อ่านเกิดภาพการบรรยายความเร็วลักษณะต่างๆ ของการขับรถในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยและในต่างประเทศ โดยเปรียบกับสิ่งที่ผู้อ่านคุ้นเคย คือ มโนภาพความเร็วของธนูหลุดจากแหล่ง และมโนภาพความเร็วของ พายุ ลมพัด และใช้คำว่า เหมือน รวด ปาน บ่งชี้ภาพพจน์ประเภทอุปมา ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
รถแล่นฉิว	เหมือน	ธนูหลุดจากแหล่ง	ชิงช้าชาติ ล.๒
อามินขับรถ	เหมือน	พายุ	ความลับฯ ล.๑
รถออกวิ่งรวดเร็ว	ปาน	ลมพัด	ฟ้าจรดทราย
รถพุ่งไปข้างหน้า	ราว	ธนูหลุดจากแหล่ง	ลึกลับ ล.๒

ตัวอย่างข้อความ

- เรื่อง ชิงช้าชาติ ล.๒ น.๖๑ เปรียบรถแล่นเร็วเหมือนธนูหลุดจากแหล่ง
...รถแล่นฉิวเหมือนธนูหลุดจากแหล่งทันทีที่พื้นเขตจอแจของเมืองหลวง
สู่ความเว้งว่างสองฟากฝั่งถนน...
- เรื่อง ลึกลับ ล.๒ น.๕๑๒ เปรียบรถพุ่งไปข้างหน้าราวธนูหลุดจากแหล่ง
...เสียงครวญครางของไซเรนก้องถนน รถพุ่งไปข้างหน้าราวธนูหลุดจาก
แหล่ง...
- เรื่อง ความลับฯ ล.๑ น.๔๗๕ เปรียบลักษณะการขับรถเร็วเหมือนพายุ
... นี่พอลงจากรถก็พากันแน่นวมที่ทะเลทีเดียว อามินขับรถเหมือนพายุ
เป็นคนอื่นเพิ่งจะมาถึง ...
- เรื่อง ฟ้าจรดทราย น.๑๒๒ เปรียบรถวิ่งรวดเร็วปานลมพัด
...หล่อนล้มลงบนเบาะนุ่มในรถค่อนข้างมืดคั่นนั้น ประตูปิดดั่งปั้งเสียง
ไขกุญแจกรีกภายนอก ... รถออกวิ่งรวดเร็วปานลมพัด...

๑๐) อุปมารส สีสัมผัสของสิ่งต่างๆกับธรรมชาติ

ก. อุปมารสชาติกาแฟหวานกับความหวานของความรัก

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบเทียบแบบอุปมาเพื่อให้อ่านเกิดภาพ

การบรรยายรสหวานของกาแฟในนวนิยายที่มีฉากต่างประเทศ โดยเปรียบกับสิ่งที่ผู้อ่านคุ้นเคย และรู้จักกันอย่างดีคือ ความหวานของความรัก และใช้คำว่า ดุจ ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
หวานเนียน	ดุจ	ความรัก	ความลับฯ ล.๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ความลับฯ ล.๑ น.๑๖๕ เปรียบรสชาติของกาแฟ
...กาแฟของเราดีจัดอย่างนี้แหละ คนเจ้าบทเจ้ากลอนมักพูดถึงกาแฟของ
เราว่าดีเหมือนราตรีกาล ร้อนจัดราวไฟนรก แล้วก็หวานเนียนดุจความ
รักก็ไม่ผิดความจริงเท่าไรนัก...

ข. อุปมากาแฟร้อนจัดกับไฟนรก

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบเทียบแบบอุปมาเพื่อให้อ่านเกิดภาพ
การบรรยายความร้อนจัดของกาแฟในนวนิยายที่มีฉากต่างประเทศ โดยเปรียบกับสัมผัสของสิ่งที่
ทำให้อ่านเกิดภาพคือ ความร้อนของไฟนรก และใช้คำว่า ดุจ บ่งชี้ประเภทของภาพพจน์แบบ
อุปมา ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ร้อนจัด	ราว	ไฟนรก	ความลับฯ ล.๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ความลับฯ ล.๑ น.๑๖๕ เปรียบความร้อนของกาแฟ
...กาแฟของเราดีจัดอย่างนี้แหละ คนเจ้าบทเจ้ากลอนมักพูดถึงกาแฟของ
เราว่าดีเหมือนราตรีกาล ร้อนจัดราวไฟนรก แล้วก็หวานเนียนดุจความ
รักก็ไม่ผิดความจริงเท่าไรนัก...

ค. อุปมาสีกับสิ่งต่างๆทั้งที่เป็น สัตว์ ธรรมชาติและ พืช

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบเทียบแบบอุปมาเพื่อให้อ่านเกิดภาพ
การพรรณนาสีของสิ่งต่างๆ เช่น สีของพระจันทร์ สีของกาแฟ สีของคีย์เปียโน สีของผลส้ม ในน
วนิยายที่มีฉากต่างประเทศ โดยเปรียบกับสิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ คือ ดวงตานกฮูกยามค่ำคืน ราตรี
กาล พืช หยดหมึก แสงอรุณยามเช้า ไข่มุก ตามลำดับ และใช้คำว่า ราว เหมือน บ่งชี้ประเภทของ
ภาพพจน์แบบอุปมา ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
พระจันทร์สีเข้มจัด	เหมือน	ดวงตานกฮูกยามค่ำคืน	ลิตีรียา ล.๑
กาแฟดำ	เหมือน	ราตรีกาล	ความลับฯ ล.๑
คีย์เปียโนเหลืองอ้อ	เหมือน	ฟัน(ของตาฟุ่ม)	บุลลา ล.๑
ภูเขาไซในด้ามืด	เหมือน	หยดหมึก	ความลับฯ ล.๒
ดวงอาทิตย์กลมโตสีแดง	เหมือน	ผลมะเขือเทศสุกจัด	โกบี ล.๑
ผลส้มสีเหลืองทอง	ราว	แสงอรุณยามเช้า	ฟ้าจรดทราย
ฟันขาวสะอาด	ราว	ไข่มุก	บุหงารำไป ล.๒

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ลิตีรียา ล.๑ น.๕๗๗ เปรียบสีของดวงจันทร์เหมือนตาของนกฮูก

...ตามองฝ่าแสงเดือนรางของหมู่ดาวเบื้องบน พระจันทร์เพ็ญจะพันขอบฟ้าสีเข้มจัดเหมือนดวงตานกฮูกยามค่ำคืน...

เรื่อง ความลับฯ ล.๑ น.๑๖๕ เปรียบสีของกาแฟ

...กาแฟของเราสีจัดอย่างนี้แหละ คนเจ้าบทเจ้ากลอนมักพูดถึงกาแฟของเราว่าดำเหมือนราตรีกาล ร้อนจัดราวไฟนรก แล้วก็หวานเยิบดุจความรักก็ไม่ผิดความจริงเท่าไรนัก...

เรื่อง ความลับฯ ล.๒ น.๔๓๖ เปรียบสีด้ามืดเหมือนหยดหมึก

... กลิ่นน้ำจากบ่อ กลิ่นแป้งข้าวโพดและสัตว์ในคอกเหมือนจะลอยมากับลม ภูเขาไซในด้ามืดเหมือนหยดหมึก ...

เรื่อง บุลลา ล.๑ น.๕๐ เปรียบสีของคีย์เปียโนเก่าแก่เหมือนสีของฟันคนแก่

... เปียโนนั้นของน้ำวีเชียรแต่มันเก่าเต็มที คีย์เปียโนนะเหลืองอ้อเหมือนฟันตาฟุ่มทีว่ะคุณย่า...

เรื่อง ฟ้าจรดทราย น.๓๔๗ เปรียบสีผลส้มราวกับแสงอรุณยามเช้า

...มิเชลล์คืออาบายาที่สวมทับกับบาชตัวในออกกว้างรับผลส้มสีเหลืองทองราวกับแสงอรุณยามเช้าที่คนขายนับส่งให้

เรื่อง บุหงารำไป ล.๒ น.๔๘๔ เปรียบฟันขาวราวไข่มุก

ฟันขาวราวไข่มุก

เรื่อง โกบี ล.๑ น.๒๔๕ เปรียบดวงอาทิตย์สีแดงเหมือนผลมะเขือเทศสุก

ดวงอาทิตย์กลมโตสีแดงเหมือนผลมะเขือเทศสุกจัด

๒.๑.๒ กลวิธีสร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอุปมาจากพฤติกรรมต่างๆของตัวละคร

กลวิธีที่โสภาค สุวรรณสร้างภาพพจน์ประเภทอุปมาจากการใช้พฤติกรรมต่างๆของตัวละครในนวนิยาย ๒๔ เรื่องเพื่อสร้างภาพพจน์ประเภทอุปมานั้นพบว่า โสภาค สุวรรณใช้กลวิธีอุปมาโดยตรงสร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอุปมาเพื่อให้ผู้อ่านเห็นพฤติกรรมต่างๆที่ตัวละครแสดงออกจากส่วนต่างๆของร่างกาย เท่าที่พบอาจแบ่งออกเป็นพฤติกรรมต่างๆ ดังนี้

๒.๑.๒.๑ การอุปมาพฤติกรรมต่างๆที่ตัวละครแสดงออกทางส่วนต่างๆของร่างกาย ส่วนต่างๆของร่างกาย ที่โสภาค สุวรรณนำมาสรรค์สร้างอุปมาโดยตรงอาจแบ่งออกเป็น

๑) พฤติกรรมที่แสดงออกทางดวงตา

โสภาค สุวรรณสร้างสรรคภาพพจน์ประเภทอุปมาจากพฤติกรรมที่แสดงออกทางดวงตา เท่าที่พบได้แก่

(๑) อุปมาดวงตา ดู โกรธของตัวละครกับสัตว์ร้ายและสิ่งที่น่ากลัว

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรคภาพพจน์ประเภทอุปมาบรรยายลักษณะดวงตาดู โกรธ ของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทย และต่างประเทศ ดังนี้

ก. การอุปมาดวงตาดูโกรธของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทย

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรคความเปรียบเทียบอุปมาเพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพการพรรณนาลักษณะของนัยน์ตาที่ดู ในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทย โดยเปรียบกับสิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ ได้แก่ สัตว์ร้ายคือ แมงูแผ่แม่เบี้ย สิ่งที่น่ากลัว คือ เปลวเพลิง เพลิง และใช้คำว่า เหมือน บ่งชี้ประเภทของภาพพจน์แบบอุปมา ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำที่บ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ดวงตาที่แวววาวด้วยอารมณ์โกรธ	เหมือน	แมงูแผ่แม่เบี้ย	เกนรี- มายรี ล.๒
ดวงตาคำคมคู่น้าวโรจน์	เหมือน	เปลวเพลิง	บุลลา ล.๒
นัยน์ตาวาระยับ	เหมือน	ประจูด้วยเพลิง	หน้าหน้าไฟ ล.๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง เกนรี-มายรี ล.๒ น.๑๐๒-๑๐๓ เปรียบดวงตาที่แวววาวด้วยอารมณ์โกรธเหมือนแมงูแผ่แม่เบี้ย

...เธอสะบัดเบาๆ เขาก็ปล่อย มองดวงตาดำงามที่แวววาวด้วยอารมณ์โกรธเหมือนแมงูแผ่แม่เบี้ยอย่างนึกเวทนา...

เรื่อง บุลลา ล.๒ น.๑๐๖-๑๐๗ เปรียบดวงตาคำคมคู่น้าวโรจน์ด้วยอารมณ์โกรธเหมือนมีเปลวเพลิง

...เขต อนุรักษ์ราชวัลลภเห็นดวงตาคำคมกุ่มนั้นวาวโรจน์เหมือนมีเปลวเพลิงอยู่ภายใน ปากเม้มสนิท คอแข็ง...

เรื่อง หน้าหน้าไฟ ล.๑

น.๑๖๒ เปรียบดวงดาววาระยับเหมือนมีเพลิงในลูกตา

...ประทีปมองเห็นผู้ร่วมงาน...บอกตัวเองว่านานแล้วที่ไม่ได้เห็นนัยน์ตาผู้กองวาริสแบบนี้...มันวาววาระยับเหมือนประจูด้วยเพลิง...

ข. อุปมาลักษณะดวงตาดุโรธในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศ

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบเทียบอุปมาเพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพ

การพรรณนาลักษณะของนัยน์ตาที่ดู ดวงดาววับด้วยอารมณ์โกรธ ในนวนิยายที่มีฉากต่างประเทศโดยเปรียบกับสิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ ได้แก่ สัตว์ร้ายคือ เสือแม่ลูกอ่อน สิ่งที่น่ากลัวคือ เปลวเพลิง ประจุไฟฟ้าแรงสูง ที่ทุกคนยอมเข้าใจตรงกันว่า ร้อนมาก เพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพของลักษณะดวงตาดุโรธ และยาม โกรธของมนุษย์ได้ตรงกัน และใช้คำว่า เหมือน ปาน ราว ดุจ บ่งชี้ประเภทของภาพพจน์แบบอุปมา ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
พระเนตรดุ	ปาน	เสือแม่ลูกอ่อน	ฟ้าจรดทราย
ดวงดาววับ	ราว	เสือแม่ลูกอ่อน	ลมหวน ล.๑
ดวงดาววับ	เหมือน	ประจูด้วยเพลิง	ความลับฯ ล.๑
ดวงตาของหญิงสูงอายุโอจิบ	ราว	ประจุไฟฟ้าแรงสูง	ลมหวน ล.๒
ดวงตาสีเข้มจัดดูกวาว	ดุจ	เปลวเพลิง	ลมหวน ล.๒
นัยน์ตาคุ่มนัยข้าง	เหมือน	นัยน์ตาเสือ	โกบี ล. ๑
นัยน์ตาลูกกวาว	เหมือน	น้ำมันถูกเพลิงร้อนแรง	คามาเอน่า ล.๒

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ลมหวน เล่ม ๑

น.๑๓๕ เปรียบดวงดาววับราวกับเสือแม่ลูกอ่อน

...สีหน้าที่เคยสงบเฉยของหญิงนิโกรปรากฏแวไม่พอใจยิ่งขึ้นทุกขณะ วุกลอยหลังไปก้าวหนึ่งอย่างไม่รู้ตัวนึกหวาดขึ้นมาเฉยๆ เมื่อเห็นดวงตาคุ่มนั้นวาววับราวเสือแม่ลูกอ่อน...

เรื่อง ฟ้าจรดทราย

น.๑๒๘ เปรียบดวงตาดุปานเสือแม่ลูกอ่อน

... ถัดจากเจ้าชายของคณีนีผู้มีใบหน้าเคร่งเครียดและพระเนตรดูปานเสือแม่ลูกอ่อน...

เรื่อง ลมหวน เล่ม ๒

น.๑๒๖-๑๒๗ เปรียบดวงตาดูกวาวดุจเปลวเพลิง

...ขณะจิกิบเข้าใกล้มาเรีย กุหลาบป่าหรืออุเกเน-บากูเกว มีสีหน้าขริบจัดดูเหมือนหญิงสูงอายุผู้นั้นจะกัศกรามจนเป็นสันนูน ดวงตาสีเข้มจัดดู

วาว ดูประจู่ไว้ด้วยเปลวเพลิง...

น.๓๘๐ เปรียบดวงตาของหญิงสูงอายูราวดิตด้วยประจู่ไฟฟ้าแรงสูง ...
คนที่หันขวับมาคือ มาเรียนนั่นเอง ดวงตาของหญิงสูงอายูชาวโอจิบเวราว
ดิดไว้ด้วยประจู่ไฟฟ้าแรงสูง ขณะแลปราดมาที่วุกและมาร์ค เกลเคอร์
รู้สึกโกรธมาก...

น.๖๐๘ เปรียบดวงตาเหมือนมีเปลวเพลิง

...ใบหน้าอูมๆ นั้นหันขวับมาหาหล่อน ดวงตาเหมือนมีเปลวเพลิง...ยาม
โกรธน่ากลัวอย่างนี้เอง

เรื่อง ความลับฯ ล.๑

น.๕๔๕ เปรียบดวงตาแวววับเหมือนประจู่ด้วยเพลิง

...เมื่อเครื่องบินพื้นดินเอมิลาหันขวับ ดวงตาสีเขียวสวยกุ่มนั้นแวววับ
เหมือนประจู่ด้วยเพลิง ถ้ากรี้ดได้คงกรี้ดออกไปแล้ว

เรื่อง โกบี ล.๑

น.๔๕ เปรียบนัยน์ตาคู่นั้นช่างเหมือนนัยน์ตาเสือ

นัยน์ตาคู่นั้นช่างเหมือนนัยน์ตาเสือเสียจริงๆ...

เรื่อง คามาเอน่า ล.๒

น.๔๘๕ เปรียบนัยน์ตาคูวาวเหมือนน้ำมันถูกเพลิงร้อนแรง

นัยน์ตาของโรแบร์ติโนคูวาวเหมือนน้ำมันถูกเพลิงร้อนแรงลำทับ

จะเห็นได้ว่าโสภาค สุวรรณ อุปมาดวงตาของตัวละครลักษณะต่างๆ ได้แก่ ดวงตา
ของตัวละครทั้งตัวละครในประเทศไทยและ ตัวละครต่างประเทศที่มีอารมณ์ ความรู้สึกโกรธ ดู
ต่างก็เปรียบเทียบกับสิ่งเดียวกัน คือเปรียบกับสัตว์ดุร้าย ได้แก่ เสือแม่ลูกอ่อน แมงูแผ่แม่เบี้ย เพราะ
เสือแม่ลูกอ่อน และแมงูแผ่แม่เบี้ย จะมีลักษณะดวงตาคู น่ากลัวเพราะหวงลูก และเปรียบกับเปลว
ไฟ ที่ร้อนระอุถึงความร้อนแรงของอารมณ์โกรธ ส่วนคำที่บ่งชี้อุปมา ได้แก่คำว่า เหมือน ดู ราว
การเปรียบเทียบดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าสิ่งที่ทำให้เกิดภาพตรงกันของการบรรยายดวงตาที่ดู
หรือโกรธทั้งในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยและในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศนั้นเป็นสิ่ง
เดียวกัน ดังนั้นโสภาค สุวรรณจึงใช้กลวิธีการสร้างสรรค์ภาพพจน์แบบอุปมาเพื่อพรรณาดวงตาคู
โกรธ ของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยและในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศให้
ผู้อ่านเกิดภาพตรงกัน

(๒) อุปมาลักษณะดวงตาคมไวของตัวละครกับสัตว์และสิ่งของ

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอุปมาพรรณาลักษณะตาคม
ตาไวของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทย และต่างประเทศ ดังนี้

ก. อุปมณัยน์ตาคมไวของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทย

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบแบบอุปมาเพื่อให้อ่านเกิดภาพ

การพรรณาลักษณะของนัยน์ตาคมไว ของตัวละคร ในนวนิยายที่มีฉากในประเทศ โดยเปรียบกับ สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ คือ นกเหยี่ยว เพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพความคมของดวงตาของตัวละครได้ ตรงกัน และใช้คำว่า ราว บ่งชี้ประเภทของภาพพจน์แบบอุปมา การอุปมาดวงตาเหมือนนกเหยี่ยว ในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยพบเพียงตัวอย่างเดียว ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
นัยน์ตา	ราว	นกเหยี่ยว	หน้าไฟ ล.๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง หน้าไฟ ล.๑ น.๔๐๒ เปรียบลูกตาของคนที่เข้าใจอะไรได้ลึกซึ้งเหมือนตาเหยี่ยว ... สำหรับคนอื่นคงพอลวงกันได้ แต่ไม่ใช่ครุภิญโญที่มีนัยน์ตาราวนกเหยี่ยวมองจากที่สูง...

ข. อุปมาดวงตาคมในนวนิยายที่มีฉากต่างประเทศ

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบแบบอุปมาเพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพ การพรรณาลักษณะดวงตาคม นัยน์ตาคมกริบ ดวงตาคมเฉี่ยว ของตัวละครในนวนิยายที่มีฉาก ต่างประเทศโดยเปรียบกับสิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ ได้แก่ ตาสัตว์ คือ ตาเหยี่ยว ตาอสรพิษร้าย สิ่งของ คือ ไบמידโกน คมมิด เพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพความคมของดวงตาของตัวละครและใช้คำว่า เหมือน ปาน ดุจ ราว บ่งชี้ประเภทของภาพพจน์ประเภทอุปมา ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
นัยน์ตาคมกริบ	เหมือน	ตาเหยี่ยว	ฟ้าสว่างที่ดัดกา ล.๑
สายตาคม	เหมือน	ตาเหยี่ยว	ความลับฯ ล. ๑
ดวงตาคมเฉี่ยว	เหมือน	ดวงตานกเหยี่ยว	ความลับฯ ล. ๒
ดวงตาคมเฉี่ยว	เหมือน	ตาอสรพิษร้าย	ฟ้าจรดทราย
ดวงตาคมกริบ	ปาน	ไบמידโกน	ฟ้าจรดทราย
ดวงตาคม	ปาน	สายตาเหยี่ยว	ลึกลับ ล.๒
ดวงตาคมกริบ	ดุจ	คมมิดที่เหน็บเเว	ฟ้าจรดทราย
พระเนตรคมกริบ	ราว	ไบמידโกน	ความลับฯ ล. ๑
ผู้ชายนัยน์ตาคม	เหมือน	ตาเหยี่ยว	โกบี ล.๑
พระเนตรคมกริบ	ดุจดัง	นัยน์ตาเหยี่ยว	เจ้าทะเลทราย ล.๒

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ฟ้าสว่างฯ ล.๑ น.๗๐ เปรียบนัยน์ตาคคมเหมือนตาเหยี่ยว ... พวกนี้นัยน์ตาคมกริบ ทั้งแหลม ทั้งคมเหมือนตาเหยี่ยว..."

- เรื่อง สิริรียา ล.๒ น.๕๘๗ เปรียบดวงตาคมปลาบเหมือนตาเหยี่ยว
... คนพุดมีอายุเข้าวัยชราเต็มที ดวงตาคมปลาบสายตาเหยี่ยวแลกระหวัด
มาที่พระนางศรีเทวี...
- เรื่อง ความลับฯ ล. ๑ น.๕๘๗ เปรียบตาคมเหมือนตาเหยี่ยว
...เอมิลาทลบสายตาคมเหมือนตาเหยี่ยวไปทางอื่นพึมพำออกไป...
- เรื่อง ความลับฯ ล. ๒ น.๕๘๘ เปรียบดวงตาคมเหมือนนกเหยี่ยว
... ดวงตาคมเฉี่ยวเหมือนดวงตาคงเหยี่ยวกุ่มนั้น แลไปที่เตียง สายหน้า
พรางพุดว่า “เตียงนอนสองคนไม่ได้หอรอกนายแคบนิดเดียว...”
- เรื่อง ฟ้าจรดทราย น.๒๗๒ เปรียบดวงตาคมเฉี่ยวเหมือนตาอสรพิษร้าย
... ดวงตาสีดำเงาวับและคมเฉี่ยวเหมือนตาอสรพิษร้าย จับจ้องอยู่ที่ร่าง
สูงสง่าของพันเอกชาริฟเหมือนประสงคร้าย หล่อนไม่กล้ามองเจ้าคนนั้น
อีกต่อไป...
- เรื่อง ฟ้าจรดทราย น.๑๐๕ เปรียบดวงตาคมกริบปานใบมีดโกน
... คนๆ นั้นแต่งกายอยู่ในชุดทหารยศพันเอกแน่ๆ ผิวของเขาค่อนข้าง
ขาว กางเหลี่ยมเล็กน้อย ดวงตาคมกริบปานใบมีดโกน ทั้งคำใหญ่และเข้ม
คม...
- น.๑๘๐ เปรียบดวงตาคมกริบดุจคมมีด
...เสียงของพันเอกชาริฟขมขึ้นจนสังเกตได้ชัด ดวงตาคมกริบดุจคมมีดที่
เหน็บเอวพุ่งตรงไปเบื้องหน้า...
- เรื่อง ความลับฯ ล. ๑ น.๓๗๘ เปรียบความคมของนัยน์ตาเหมือนใบมีดโกน
... หล่อนเหลือบตาขึ้นสบ พระเนตรคมกริบราวใบมีดโกนกุ่มนั้นอีกครั้ง...
- เรื่อง โกบี ล.๑ น.๒๘๕ เปรียบตาคมเหมือนตาเหยี่ยว
ผู้ชายนัยน์ตาคมเหมือนตาเหยี่ยวคนนี้มีวลีความลึกซึ้งที่อ่านได้ยาก
- เรื่อง เจ้าทะเลทราย ล.๒ น.๔๖๓ เปรียบตาคมเหมือนตาเหยี่ยว
พระเนตรคมกริบดุจดังนัยน์ตาเหยี่ยวจับเขม็งแน่นแน่วแน่ที่เขาเป็นจุดเดียว

จะเห็นได้ว่าโสภาค สุวรรณ เปรียบกับสิ่งที่ผู้อ่านคุ้นเคยในการอุปมาดวงตาคม
ของตัวละครไทยในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยและของตัวละครต่างชาติในนวนิยายที่มีฉากใน
ต่างประเทศมักเหมือนกัน กล่าวคือ เปรียบกับ ความคมของตาเหยี่ยว ใบมีดโกน ตาอสรพิษร้าย คม
มีด คำที่ใช้บ่งชี้ประเภทของภาพพจน์แบบอุปมาจะใช้คำชุดเดียวกัน คือคำว่า เหมือน ดุจ ราว และ
ไวพจน์ของคำว่า เหมือน

(๓) อุปมาดวงตางดงาม สดใส

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอุปมาเพื่อให้ผู้อ่านเห็นพฤติกรรมการณ์ชื่นชมตัวละครที่มีดวงตางดงามสดใส ซึ่งพบเฉพาะในนวนิยายที่มีฉากต่างประเทศ โดยพรรณาลักษณะของดวงตาที่ถือว่างดงามของตัวละครชาวต่างชาติ ได้แก่ดวงตาที่มีสีต่างๆ ได้แก่ ดวงตาสีน้ำเงินสดใส ดวงตาดำขลับ ดวงตาสีเขียวอมฟ้าสุกสกาว ดวงตาที่มีประกาย ได้แก่ ดวงตาที่สว่าง แจ่มใส เจิดจ้า และดวงตางดงาม โดยเปรียบกับสิ่งที่คนไทยคุ้นเคย ได้แก่ ท้องฟ้า นิล น้างาม น้ำผึ้ง ท้องทะเล ดวงดาว เพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพความงามดวงตาของตัวละครและใช้คำว่า เหมือน ดุจ ราว ดัง บ่งชี้ประเภทของภาพพจน์ประเภทอุปมา ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำที่บ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ดวงตาสีน้ำเงินสดใส	เหมือน	ท้องฟ้ากระจ่าง	ลมหวาน ล.๑
ดวงตาสีเขียวอมฟ้าสุกสกาว	เหมือน	ดาว	ความลับฯ ล. ๑
ลูกตาดำสนิท	เหมือน	เม็ดแดงโม	โกบี ล.๑
ดวงตาดำขลับ	ดุจ	นิลน้างาม	ลึกลับ ล.๑
ดวงตาสี	ดัง	ท้องทะเลลึก	ความลับฯ ล. ๑
ดวงตา	เหมือน	ท้องทะเลลึกยามสงัดลมพายุ	ความลับฯ ล. ๑
นัยน์ตาริเล็ก	เหมือน	เม็ดแดงโมลิบๆ	โกบี ล.๑
ดวงตางดงาม	ดุจ	ดวงดาวในคืนเดือนมืดส่งประกายเจิดจ้า	ลึกลับ ล.๒
ดวงตาแวววาวระยิบระยับ	เหมือน	ดาวดวงเล็กๆ	โกบี ล.๑
ดวงตาแจ่มใส	เหมือน	ท้องฟ้า	ลมหวาน ล.๒
ดวงตาเจิดจ้า	เหมือน	ดาวไขแสงแพรวพราว	ยังมีรักฯ ล. ๒
นัยน์ตาคมจืดระยิบระยับ	เหมือน	หล่อหลอมไว้ด้วยน้ำผึ้ง	ฟ้าจรดทราย
ดวงตาสว่าง	ราว	ดาวประกายพริ้ว	ฟ้าจรดทราย

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ลมหวาน ล.๑

น.๕๕ เปรียบดวงตาสดใสเหมือนท้องฟ้ากระจ่าง

...ที่บ้านของเมอเร็มมหาเศรษฐี “คุณอย่าเทียบเงินของตัวเองกับเงินของคนบ้านนั้น” เขาทำตาโตกับหล่อน ดวงตาสีน้ำเงินสดใสเหมือนท้องฟ้ากระจ่างเบื้องบน...

เรื่อง ลมหวาน ล.๒

น.๓๕๕-๓๖๐ เปรียบดวงตาแจ่มใสเหมือนท้องฟ้า

... มาร์ค เกลดอร์ จริงๆ เขาชอบดมจนผิดตาและผิวก็เป็นที่จัดขึ้นเล็กน้อย ดวงตาเท่านั้นที่ยังแจ่มใสเหมือนท้องฟ้า รู้สึกดีใจที่ได้เจอเพื่อน

เรื่อง ฟ้าจรดทราย

น.๓๗๕ เปรียบนัยน์ตาคมจืดระยิบระยับเหมือนหล่อด้วยน้ำผึ้ง

- ...มือของเขาทั้งสองข้างรวบมือหล่อนไว้มั่น...นัยน์ตาคมจัดคู่นั้นเปล่งประกายอ่อนโยน...ระยิบระยับเหมือนหล่อหลอมไว้ด้วยน้ำผึ้ง...
- เรื่อง สิริริยา ล.๑ น.๕๕๖ เปรียบดวงตาดำขลับเหมือนนิลน้ำงาม
...ดวงตาดำขลับดุจนิลน้ำงามของนางนั้นจับจ้องอยู่ที่พระวรกายของเจ้าชายกัสสปะที่ประทับยืนตรงข้างพระมารดา...
- เรื่อง ความลับฯ ล. ๑ น.๗ เปรียบตาสีเข้มดั่งท้องทะเลลึก
...เอมิลาสวยกว่าใครทั้งหมดครูใหม่ลูกพ่อ ใครเล่าลูกที่มีดวงตาสีดั่งท้องทะเลลึกข้างหน้า.
- น.๑๕๒ เปรียบดวงตาเหมือนท้องทะเลลึก
...คุณหนูนี้งามจริง พระผู้เป็นเจ้าประทานพรแห่งความงามให้โดยแท้ เทียว ผิวดั่งนมสด ดวงตาเหมือนท้องทะเลลึกยามสงัดลมพายุ...
- เรื่อง สิริริยา ล.๒ น.๑๐๘ เปรียบดวงตางดงามเหมือนดวงดาวในคืนเดือนมืดส่งประกาย
...ลูกได้ยินพ่อท่านกล่าวถึงของรักของลูกเมื่อครู...ดวงตางดงามดุจดวงดาวในคืนเดือนมืดส่งประกายเจิดจ้า...
- เรื่อง ความลับฯ ล.๑ น.๔๕๒ เปรียบดวงตาที่สุกสกาวเหมือนดาว
...นางสวยคม ดวงตาสีเขียวอมฟ้าสุกสกาวเหมือนดาว ผิวขาวราวนมแพะ...
- เรื่อง ฟ้างรดทราย น.๓๖๐ เปรียบดวงตาที่สว่างราวดาวประกายพริ้ว
...ชั่วก่อนคืนที่ดวงจันทร์คล้อยหลังไป เขาก็ลงเดินข้างๆ อูฐเกือบสองชั่วโมง มิเชลล์นั่งขดตัวนิ่ง ดวงตาสว่างราวดาวประกายพริ้ว น่าแปลกที่หล่อนไม่รู้สึกง่วงแม้แต่น้อย...
- เรื่อง ยังมีรักฯ ล.๒ น.๒๔๔ เปรียบนัยน์ตาเจิดจ้าเหมือนดาว
หล่อนดึงมือตัวเองกลับอย่างสุภาพ เมื่อนัยน์ตาไปทางอื่นที่ๆ ไม่มีดวงตาคมกริบ หากจิดจ้นเหมือนมีดาวสองดวงแข่งกันไขแสงเพร่าพร่าอยู่ที่นั่น
- เรื่อง โกบี ล.๑ น.๒๖ เปรียบลูกตาดำสนิทเหมือนเม็ดแดงโม
ลูกตาดำสนิทเหมือนเม็ดแดงโม
- เรื่อง โกบี ล.๑ น.๓๕ เปรียบนัยน์ตาสีเล็กเหมือนเม็ดแดงโมลิบๆ
นัยน์ตาสีเล็กเหมือนเม็ดแดงโมลิบๆ เทียวแห่งจ้องมาที่เขา
- เรื่อง โกบี ล.๑ น.๓๗ เปรียบดวงตาระยิบระยับเหมือนดาวดวงเล็กๆ ในท้องฟ้า
หากดวงตาคู่นั้นก็แวววาวระยิบระยับเหมือนดาวดวงเล็กๆ ในท้องฟ้า...

จะเห็นได้ว่า โสภาค สุวรรณ เปรียบกับสิ่งที่ผู้อ่านคุ้นเคยความงามของดวงตาในนวนิยายที่มีฉากต่างประเทศ ซึ่งให้ภาพความงามของสีของดวงตา และความเป็นประกายของดวงตา โดยใช้สิ่งที่มีสีเดียวกับดวงตา คือ ท้องฟ้า นิล ท้องทะเลลึก เม็ดแดงโมเสดำ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพตรงกัน ส่วนคำที่บ่งชี้อุปมาคือ เหมือน ดุจ ราว ดัง

๒) อุปมาใบหน้า

การอุปมาพฤติกรรมที่แสดงออกทางใบหน้าของตัวละคร แบ่งออกเป็นลักษณะต่างๆ เท่าที่พบได้แก่

(๑) อุปมด้นใบหน้าซัดของตัวละคร

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอุปมาจากพฤติกรรมที่ตัวละครแสดงออกทางใบหน้า ในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทย และต่างประเทศ ดังนี้

ก. อุปมด้นใบหน้าซัดของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทย

- โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบเทียบอุปมาเพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพการพรรณนาลักษณะของใบหน้าซัดเขียว ในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทย โดยเปรียบกับสิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ ได้แก่ น้ำแข็งเปล่า กระจาด ปลูกหมอน ปลาหมึกแห้ง เพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพ หน้าตาซัดหน้าจืด ได้ตรงกัน และใช้คำว่า เหมือน ราว บ่งชี้ประเภทของภาพพจน์แบบอุปมา ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
หน้าตา	เหมือน	น้ำแข็งเปล่า	เลี่ยนดอกจิว ล.๑
หน้าขาวซัด	เหมือน	กระจาด	บุลลา ล.๒
หน้าตา	เหมือน	ปลาหมึกแห้ง	สเปโต ล.๑
หน้าขาวซัด	ราว	ปลูกหมอน	พรานทะเล ล.๒

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง เลี่ยนดอกจิว ล.๑

น.๓๓๒ เปรียบความไม่สวยของผู้หญิงเหมือนน้ำแข็งเปล่า
...อายุก็มากแล้ว สวยรีก็เปล่า จืดเหมือนน้ำแข็งเปล่ายังไง..ยั้งั้น..

เรื่อง บุลลา ล.๒

น.๔๗๑ เปรียบหน้าขาวซัดเหมือนกระจาด
...ใจหล่อนหายวูบ เมื่อเห็นหน้าพ่อขาวซัดจนเหมือนกระจาดชั่วแวบ
หนึ่งเป็นความขาวที่น่าตกใจ หากก็ชั่วแป๊บเดียว ทุกอย่างก็เป็นปกติ...

เรื่อง พรานทะเล ล.๒

น.๓๔๕ เปรียบหน้าขาวซัดเหมือนปลูกหมอน
... นงคราญแต่ผู้เดียวที่เดินโหยงทำไปจนซัดขอบเตียง จับจ้องใบหน้า
ซัดขาวราวปลูกหมอนที่รองรับของคนป่วยอย่างใจหาย...

เรื่อง สเปโต ล.๑

น.๗๔ เปรียบหน้าตาเหมือนปลาหมึกแห้ง

...บันดาลเห็นหน้าตาผู้ชายที่คุณนายหาให้ขาย โฉมแล้วเรอะ...เหมือนปลาหมึกแห้ง ตอนถูกน้ำยาที่เค้าแช่ให้นิ่มตอนกลางคืน แล้วพอเช้าๆ เอามาล้างลวกน้ำร้อนทำเย็นตาโฟขายนะฮะ...

ข. อุปมาใบหน้าเรียบเฉยเมย ของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากต่างประเทศ

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบเทียบอุปมาเพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพการพรรณาลักษณะของใบหน้าราบเรียบ เฉยเมยในนวนิยายที่มีฉากต่างประเทศโดยเปรียบกับสิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ ได้แก่ ปีกาวันฮัลโลวีน หุ่น รูปปั้น เพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพ ใบหน้าราบเรียบ ใบหน้าเฉยเมยได้ตรงกัน และใช้คำว่า เหมือน บ่งชี้ประเภทของภาพพจน์แบบอุปมา ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
หน้า	เหมือน	ปีกาวันฮัลโลวีน	ลมหวน ล.๑
ใบหน้าราบเรียบ	เหมือน	หุ่น	ลมหวน ล.๑
ใบหน้าเฉยเมย	เหมือน	รูปปั้น	ความลับฯ ล.๒
ผู้หญิงหน้าตาเฉยเมย	เหมือน	รูปปั้น	โกบี ล.๒

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ลมหวน เล่ม ๑

น.๓๑๘ เปรียบหน้าเหมือนปีกา

...ไม่ทันผมเห็นหน้าแกที่ไรเหมือนเห็นปีกาวันฮัลโลวีน

เรื่อง ลมหวน เล่ม ๑

น.๓๒๓ เปรียบใบหน้าเหมือนหุ่น

... ใบหน้าราบเรียบของคนมาเยือนปราศจากรอยยิ้มหรืออารมณ์ใดๆ เช่นเคย เจ้าของห้องนี้บอกตัวเองว่าคนอะไรเหมือนหุ่น

เรื่อง ความลับฯ ล.๒

น.๒๗๐ เปรียบคนที่มีใบหน้าเฉยเมยเหมือนรูปปั้น

...เงาคนวูบวาบที่หน้ากระโجم หัวหน้ากองคาราวานผู้มีใบหน้าเฉยเมยเหมือนรูปปั้นนั่นเอง...

เรื่อง โกบี ล.๒

น.๖๒๘ เปรียบคนที่มีใบหน้าเฉยเมยเหมือนรูปปั้น

ผู้หญิงผอมเกร็งหน้าตาเฉยเมยเหมือนรูปปั้น

โสภาค สุวรรณ เปรียบกับสิ่งที่ผู้อ่านคุ้นเคยในการอุปมาหน้าตาของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศและต่างประเทศด้วยสิ่งต่างๆ ได้แก่ น้ำแข็งเปล่า กระดาษ ปลูกหมอน ปลาหมึกแห้ง ส่วนในฉากต่างประเทศ เปรียบกับ ปีกาวันฮัลโลวีน หุ่น รูปปั้น คำที่ใช้บ่งชี้ประเภทของภาพพจน์แบบอุปมาจะใช้คำชุดเดียวกัน คือ คำว่า เหมือน ราว ปาน ซึ่งอาจจะสังเกตได้ว่าโสภาค สุวรรณ

เลือกใช้ ปีศาจวันฮัลโลวีน ซึ่งเป็นที่รู้จักดีในประเทศไทยจากการเผยแพร่ภาพข่าวการจัดงานวันฮัลโลวีนทางโทรทัศน์

(๒) อุปมาใบหน้าดงาม

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอุปมาพรรณนาลักษณะใบหน้าดงามของตัวละครทั้งชายและหญิงในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทย และต่างประเทศ ดังนี้

ก. อุปมาใบหน้าดงามของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทย

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบเทียบอุปมาเพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพการพรรณนาลักษณะของใบหน้าหล่อ สวย ในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยโดยเปรียบกับสิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ ได้แก่ เทพบุตร นางฟ้า เพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพ หล่อ สวย ได้ และใช้คำว่า ปาน ราว บ่งชี้ประเภทของภาพพจน์แบบอุปมา ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
หน้าหล่อ	ปาน	เทพบุตร	ชิงช้าชาติ ล.๒
หน้าสวย	ราว	นางฟ้า	ชิงช้าชาติ ล.๒
หน้าแดง	ราว	ลูกแอปเปิ้ล	ลมหวน ล.๒

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ชิงช้าชาติ ล.๒

น.๑๕๑ เปรียบความหล่อปานเทพบุตร

...เมื่อเขาวิงวอนว่านี้ คุณยายสอนให้รู้ว่าเป็นผู้หญิงจะต้องรักตัวเองนั่นคือ ไม่ยอมให้ผู้ชายคนไหนไม่ว่าจะดีวิเศษเลิศเลอ หล่อเหลาปานเทพบุตรมาเอาเปรียบ...

น.๑๒๔ เปรียบความสวยราวนางฟ้า

... ผมไม่เคยคิดจะหันกลับไปดูคนสวยราวกับนางฟ้า ด้วยความรู้สึกฝังใจเพียงแค่รูปร่างหน้าตาที่ต้องมีอันเปลี่ยนไปเมื่อถึงเวลา...

เรื่อง ลมหวน ล.๒

น.๑๔๑ เปรียบหน้าแดงราวกับลูกแอปเปิ้ล

...หน้าสีแทนของแอนดรูแดงราวกับลูกแอปเปิ้ล ทั้งจมุกและใบหู...

ข. อุปมาหน้าตาของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากต่างประเทศ

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบเทียบอุปมาเพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพการพรรณนาลักษณะของใบหน้าสวย ในนวนิยายที่มีฉากต่างประเทศโดยเปรียบกับสิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ คือ การสลักเสลา ที่ต้องใช้ฝีมือให้เกิดความงดงาม เพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพ สวย และใช้คำว่า ราวกับ บ่งชี้ประเภทของภาพพจน์แบบอุปมา เท่าที่พบมีตัวอย่างเดียว ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
หน้าสวย	ราวกับ	สลักเสลา	ลิลีรีบา ล.๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ลิลีรีบา ล.๑

น.๒๘๖ เปรียบคนหน้าสวยเหมือนมีคนแกะสลักให้สวยงาม
...ลูกเลี้ยงพราหมณ์มาชมคนนี้ หน้าตาสวยราวกับสลักเสลาแถมฉลาด
เป็นกรด ...

โสภาค สุวรรณ เปรียบกับสิ่งที่ผู้อ่านคุ้นเคยในการอุปมาหน้าตาที่งดงามของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศและต่างประเทศต่างกัน คือ ตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศเปรียบเทียบกับเทพบุตรกับนางฟ้า ส่วนตัวละครในนวนิยายที่มีฉากต่างประเทศเปรียบกับการสลักเสลา

๓) อุปมาผสม

การอุปมาผสม ในนวนิยาย ๒๔ เรื่องของโสภาค สุวรรณ แบ่งออกเป็นลักษณะต่างๆ
เท่าที่พบได้แก่

(๑) อุปมาผสมนิยมของตัวละคร

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอุปมาพรรณนาลักษณะผสม
ของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทย และต่างประเทศ ดังนี้

ก. อุปมาด้านผสมนิยมของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทย

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบเทียบอุปมาเพื่อให้อ่านเกิดภาพ
การพรรณนาลักษณะของผสมนิยม ในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยโดยเปรียบกับสิ่งที่ทำให้อ่านเกิด
ภาพ ได้แก่ เส้นไหม เพื่อให้อ่านเกิดภาพ ลักษณะผสมนิยม ได้ตรงกัน และใช้คำว่า เหมือน ราว บ่งชี้
ประเภทของภาพพจน์แบบอุปมา ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ผสมนิยม	เหมือน	เส้นไหม	พราณทะเล ล.๑
พวงผสม	เหมือน	แพรไหม	บุหงารำไป ล.๒

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง พราณทะเล ล.๑

น. ๓๘ เปรียบเส้นผสมนิยมเหมือนเส้นไหม
...ผมของนัทก็ไม่ได้ดีด เพราะมันหยักสกในตัวเองเดียวกับบิดา ตามหน้า
ผากส่วนที่ติดกับไรผม จึงเห็นผมอ่อนสลวยเส้นบางขอดกันไปมาน้อยๆ
น่ารัก ชนิดที่เพื่อนชอบใจนักหนา...เส้นผมของหล่อ่นละเอียดนุ่มนวล
เหมือนเส้นไหม

เรื่อง บุหงารำไป ล.๒

น.๖๒๔ เปรียบผสมนิยมเหมือนแพรไหม

พวงผมที่ดูเหมือนแพรไหมยาวสลวยที่เจ้าตัวเก็บซ่อนอย่างเรียบร้อย

ข. อุปมาด้านผมนุ่มของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากต่างประเทศ

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบเทียบอุปมาเพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพ
การพรรณนาลักษณะของผมนุ่ม นุ่มนวล ในนวนิยายที่มีฉากต่างประเทศโดยเปรียบกับสิ่งที่ทำให้
ผู้อ่านเกิดภาพ ได้แก่ ไหม กลุ่มไหมสีน้ำตาล เพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพลักษณะผมนุ่ม ได้ตรงกัน และใช้
คำว่า เหมือน บ่งชี้ประเภทของภาพพจน์แบบอุปมา ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ผมนุ่ม	เหมือน	กลุ่มไหมสีน้ำตาล	ความลับฯ ล.๑
ขนอู่นุ่มนวล	เหมือน	ไหม	ยังมีรักฯ ล.๑
ผมยาวสลวยอ่อนนุ่ม	ราว	เส้นไหม	ยังมีรักฯ ล.๑
ผมสีน้ำตาลอ่อนนุ่ม	ราวกับ	เส้นไหม	ศิขรินฯ ล.๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ความลับฯ ล.๑

น.๓๖ เปรียบผมนุ่มเหมือนกลุ่มไหม

... ใครที่ไหนมีผมยาวนุ่มเหมือนกลุ่มไหมสีน้ำตาลราคาแพงลิบ ใครมี
จมูกปากจิ้มลิ้มน่าเอ็นดู...เส้นผมของหล่อนละเอียดนุ่มนวลเหมือนเส้น
ไหม

เรื่อง ยังมีรักฯ ล.๑

น.๑๕ เปรียบขนอู่นุ่มนวลเหมือนไหม

... นิ้วเท้าของสตีลาแทบจะม้วนอยู่กับขนบนหลังคออูฐ... ขนบริเวณนั้น
นุ่มนวลราวกับไหม... สบายเท้าอะไรอย่างนั้นก็ไม่รู้....

น.๕๒๘ เปรียบเส้นผมนุ่มเหมือนเส้นไหม

...ผมยาวสลวยอ่อนนุ่มราวเส้นไหมที่เคยปล่อยตามธรรมชาติ ถูกรวบ
โหยงๆ เบื้องหลังปล่อยส่วนที่เหลือให้ประบ่าพองาม...

เรื่อง ศิขรินฯ ล.๑

น.๒๑๐ เปรียบเส้นผมนุ่มเหมือนเส้นไหม

...ผู้หญิงคนนั้นสวยจริงๆ หล่อนเห็นตั้งแต่แรกก้าวเข้ามาในห้องอาหาร
ผิวสีน้ำผึ้งอย่างนั้น ผมสีน้ำตาลอ่อนนุ่มราวกับเส้นไหม หน้ารูปไข่ ตา
จมูก ทรวดทรงที่สำคัญคือกิริยามารยาทนุ่มนวลจนคุณนิ่มแบบสตรีไทย

(๒) อุปมาผมยุ่งของตัวละคร

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอุปมาเพื่อพรรณนาลักษณะ
ผมยุ่งของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทย และต่างประเทศ ดังนี้

ก. อุปมาผมยุ่งของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทย

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบเทียบแบบอุปมาเพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพ

การพรรณาลักษณะผมยู่่ง ในนวนิยายที่มีฉากในประเทศโดยเปรียบกับสิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ
ได้แก่ ยุงตึกัน ป่ารกด้วยเถาวัลย์ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพ ลักษณะผมยู่่ง ได้ตรงกัน และใช้คำว่า เหมือน
บ่งชี้ประเภทของภาพพจน์แบบอุปมา ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ผมยู่่ง	เหมือน	ยุงตึกัน	ปมพิศवास ล.๒
ผมคืดที่ไม่ได้รับการดูแล	เหมือน	ป่ารกด้วยเถาวัลย์	พระรถ-เมรี ล.๒

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ปมพิศवास ล.๒ น.๒๗๕ เปรียบผมยู่่งเหมือนยุงตึกัน

...เรือนผมยู่่งเหยิง ผมอ่อนสลวยยาวประบ่ายู่่งเหมือนยุงตึกัน...

เรื่อง พระรถ-เมรี ล.๒ น.๑๔๗ เปรียบผมคืดที่ยืดออกโดยไม่ได้รับการดูแลเหมือนป่ารกด้วย
เถาวัลย์

...ผมทรงอัฟโรที่สายใจเคยอวดว่า ต้องใช้เงินถึงสองพันบาทตกแต่ง ไม่
สวยงามเท่าที่เห็นครั้งแรก ด้วยมันยาวยืดออกมาเหมือนป่ารกด้วย
เถาวัลย์ เจ้าตัวเองไม่มีเวลาสนใจดูแลซ้ำ...

(๓) อุปมาผมน้อยของตัวละคร

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอุปมาเพื่อพรรณาลักษณะ
ผมน้อยของตัวละครซึ่งพบในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยเท่านั้น ดังนี้

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบแบบอุปมาเพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพ
การพรรณาลักษณะผมหอมแหม่ม ในนวนิยายที่มีฉากในประเทศโดยเปรียบกับสิ่งที่ทำให้ผู้อ่าน
เกิดภาพ ได้แก่ แปรงล้างขวด เพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพ ผมหอมแหม่ม ได้ตรงกัน และใช้คำว่า
เหมือน บ่งชี้ประเภทของภาพพจน์แบบอุปมา เท่าที่พบมีเพียงตัวอย่างเดียว ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ผมหอมแหม่ม	เหมือน	แปรงล้างขวด	พระรถ-เมรี ล.๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง พระรถ-เมรี ล.๑ น.๗ เปรียบคนที่มีผมหอมแหม่มเหมือนแปรงล้างขวด

...คนผมหอมแหม่มเหมือนแปรงล้างขวด ยังโอ้อวดต่อไป...

(๔) อุปมาสีผมของตัวละคร

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอุปมาเพื่อพรรณาลักษณะ
สีผมของตัวละครซึ่งพบในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยเท่านั้น

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบแบบอุปมาเพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพ

การพรรณนาลักษณะผมสีดำในนวนิยายที่มีฉากในประเทศ โดยเปรียบกับสิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ
ได้แก่ กาน้ำ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพผมสีดำได้ตรงกัน และใช้คำว่า ราวกับ บ่งชี้ประเภทของ
ภาพพจน์แบบอุปมา เท่าที่พบมีเพียงตัวอย่างเดียว ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ผมดำ	ราวกับ	กาน้ำ	ลมหวน ล.๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ลมหวน ล.๑ น.๒๔๑ เปรียบผู้หญิงผมดำราวกาน้ำ

...รูปผู้หญิงผมดำราวกับกาน้ำ...

๔) อุปมาหมวดครา

การอุปมาหมวดครา ในนวนิยาย ๒๔ เรื่องของโสภาค สุวรรณ แบ่งออกเป็น

ลักษณะต่างๆ เท่าที่พบได้แก่

(๑) อุปมาหมวดครารูปร่างของตัวละคร

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบแบบอุปมาเพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพ
การพรรณนาหมวดครารูปร่างซึ่งพบในนวนิยายที่มีฉากต่างประเทศ เท่านั้น โดยเปรียบกับสิ่งที่ทำให้
ผู้อ่านเกิดภาพ ได้แก่ รังนก เพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพได้ตรงกัน และใช้คำว่า เหมือน บ่งชี้ประเภทของ
ภาพพจน์แบบอุปมา พบเพียงตัวอย่างเดียว ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
คราไม่ได้รูปร่าง	เหมือน	รังนก	ความลับฯ ล.๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ความลับฯ ล.๑ น.๔๑๘ เปรียบการไว้คราเหมือนรังนก

...ไม่มีอะไรนี่คะ เพียงแต่ท่านเป็นคนดู...อีกอย่างฉันเกลียดคนไว้คราคะ
คราของท่านออกเรียบร้อย ไม่ได้รูปร่างเหมือนรังนกสักหน่อยคุณก็...

(๒) อุปมาลักษณะหมวดคราของตัวละคร

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบแบบอุปมาเพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพ
การพรรณนาลักษณะหมวดคราซึ่งพบในนวนิยายที่มีฉากต่างประเทศ เท่านั้น โดยเปรียบกับสิ่งที่ทำ
ให้ผู้อ่านเกิดภาพได้แก่ เขาควาย เพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพได้ตรงกัน และใช้คำว่า เหมือน บ่งชี้
ประเภทของภาพพจน์แบบอุปมา พบเพียงตัวอย่างเดียว ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ผู้ชายมีหมวดไฉ่	เหมือน	เขาควาย	รักในสายฯ ล.๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง รักในสายฯ ล.๑ น.๑๓๗ เปรียบผู้ชายที่มีหนวดโง้งเหมือนเขาควย
...หนูเห็นรถคันนั้นกับผู้ชายมีหนวดโง้งเหมือนเขาควยที่บ้านหนูยังง
ยั้งนั่นเทียว...

๕) อุปมามือ แขน

การอุปมามือ แขน ในนวนิยาย ๒๔ เรื่องของโสภาค สุวรรณ แบ่งออกเป็นลักษณะ
ต่างๆ เท่าที่พบได้แก่

(๑) อุปมาอุ้งมือ มือ นิ้ว

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบเทียบอุปมา ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ
การพรรณนาอุ้งมือ มือ นิ้วของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศและต่างประเทศ ดังนี้

ก. อุปมาอุ้งมือ มือ นิ้วในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทย

- โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบเทียบอุปมาเพื่อให้อ่านเกิดภาพ
การพรรณนาลักษณะของอุ้งมือ มือ นิ้วในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยโดยเปรียบกับสิ่งที่ทำให้
ผู้อ่านเกิดภาพ คือ ปลอกเหล็ก กิม น้ำแข็ง ลำเทียน ไก่คู้ย เพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพ และใช้คำว่า
เหมือน ราว ดั่ง บ่งชี้ประเภทของภาพพจน์แบบอุปมา ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
อุ้งมือ	เหมือน	ปลอกเหล็กร้อนจี่ที่นียบ ลงบนผิวของลสา	หน้าหน้าไฟ ล.๑
มือบางๆ ที่เย็น	เหมือน	น้ำแข็ง	หน้าหน้าไฟ ล.๒
ลายมือ	เหมือน	ไก่คู้ย	บุลลา ล.๒
มือแข็ง	ราว	กิม	พรานทะเล ล.๑
นิ้วเรียวบาง	ดั่ง	ลำเทียน	เคนรี-มายรี ล.๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง หน้าหน้าไฟ ล.๑ น.๓๕๕ เปรียบมือที่แข็งราวปลอกเหล็ก
...อุ้งมือข้างที่รวบค้นแขนหล่อเอาไว้เหมือนปลอกเหล็กร้อนจี่ที่นียบลงบน
ผิวของลสา...

เรื่อง พรานทะเล ล.๑ น.๗๒ เปรียบมือที่แข็งราวกับกิม
...นภคก็ถลาหัวคะมำไปข้างหน้าและคงร่วงลงมาจากบันไดเรือ ถ้าไม่มี
มือแข็งราวกับกิม คว่าต้นแขนไว้มั่นคง

เรื่อง หน้าหน้าไฟ ล.๒ น.๓๘๘ เปรียบมือที่เย็นเหมือนน้ำแข็ง
...มือบางๆ ลักษณะเดียวกันข้างนั้นเย็นเหมือนน้ำแข็งก็ว่าได้...

เรื่อง เคนรี-มายรี ล.๑ น.๖๒ เปรียบนิ้วเรียวยางเหมือนลำเทียน
... นิ้วเรียวยางดั่งลำเทียน ชี้ไปเบื้องหน้าอย่างคั่น...

เรื่อง บุลตา ล.๒ น.๓๒๕ เปรียบลายมือไม่สวยเหมือนไก่อู๋
... พี่น่าจะอยากเรียนหนังสืออีกซักนิด ตอนนี้ลายมือเหมือนไก่อู๋...

ข. การอุปมามือ อู้งมือในนวนิยายต่างประเทศ

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบแบบอุปมาเพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพ
การพรรณนาลักษณะของมือ อู้งมือ ในนวนิยายที่มีฉากต่างประเทศโดยเปรียบกับสิ่งที่ทำให้ผู้อ่าน
เกิดภาพ คือ ปลูกเหล็ก กระแสไฟฟ้า มือคนชักผ้าอาชีพร เพื่อให้อ่านเกิดภาพ และใช้คำว่า
เหมือน ราว บ่งชี้ประเภทของภาพพจน์แบบอุปมา ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
มือแข็งแรงบีบกระชับนั้น	เหมือน	กระแสไฟฟ้า	ลมหวน ล.๒
มือที่หยาบกร้าน	เหมือน	มือคนชักผ้าอาชีพ	ยังมีรักฯ ล.๒
อู้งมือที่แข็งแรง	ราว	ปลูกเหล็ก	ความลับฯ ล.๑
มือขาวนวล	ราว	ปลูกเหล็ก	ศิขรินฯ ล.๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ความลับฯ ล.๑ น.๕๒๘-๕๓๐ เปรียบมือที่แข็งแรงราวปลูกเหล็ก
... อู้งมือที่แข็งแรงที่กระชับเขม็งที่คั่นแขนของหล่อนราวปลูกเหล็ก

เรื่อง ศิขรินฯ ล.๑ น.๓๕๕ เปรียบมือผู้หญิงที่แข็งแรงราวปลูกเหล็ก
... หากมือขาวนวลข้างนั้นดูจะแข็งแรงราวปลูกเหล็ก...

เรื่อง ลมหวน ล.๒ น.๕๗๓ เปรียบมือแข็งแรงบีบกระชับเหมือนกระแสไฟฟ้า
... มือแข็งแรงอันจัดหัดทั้งคู่สัมผัสที่คั่นแขนของวกุล แรงบีบกระชับนั้น
เหมือนกระแสไฟฟ้าที่แล่นผ่านไปทั่วตัว...

เรื่อง ยังมีรักฯ ล.๒ น.๑๒๖ เปรียบมือหยาบกร้านเหมือนมือคนชักผ้า
... มือที่หยาบกร้านเหมือนมือคนชักผ้าอาชีพที่กร่างานหนักนานนับปี...

จะเห็นได้ว่าโสภาค สุวรรณ เปรียบกับสิ่งที่ผู้อ่านคุ้นเคยพจน์ในการอุปมามือของ
ตัวละครทั้งตัวละครไทยและตัวละครต่างชาติต่างกัน ดังนี้

การสร้างภาพพจน์ให้เห็นมือแข็ง มือบางๆ ที่เย็น นิ้วเรียวยาง ลายมือ ที่มีฉากใน
ประเทศไทย คือ เปรียบกับคีม น้ำแข็ง ลำเทียน แต่การให้ภาพแรงบีบกระชับนั้น มือที่หยาบกร้าน
ในนวนิยายที่มีฉากต่างประเทศ คือ กระแสไฟฟ้า มือคนชักผ้าอาชีพ ส่วนคำที่บ่งชี้อุปมา ได้แก่
เหมือน ราว

ส่วนภาพพจน์ในการอุปมามือของตัวละครทั้งตัวละครไทยและตัวละครต่างชาติเหมือนกัน คือ อู้งมือที่แข็งแรง เปรียบกับ ปลอกเหล็ก คำที่บ่งชี้อุปมา ได้แก่ เหมือน ราว

(๒) อุปมาแขน

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบเทียบอุปมาเพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพการพรรณนาลักษณะแขนของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากต่างประเทศโดยเปรียบกับสิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ คือ ข้าวต้มมัด เพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพ และใช้คำว่า ราว บ่งชี้ประเภทของภาพพจน์แบบอุปมา พบเพียงตัวอย่างเดียวดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
แขนแต่ละข้าง	ราว	ข้าวต้มมัด	ลมหวน ล.๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ลมหวน ล.๑ - น.๓๖๕ เปรียบแขนแต่ละข้างราวข้าวต้มมัด
..ปอล คนร่างสูงกว่าหกฟุต หน้าอกเป็นมัด แขนแต่ละข้างราวข้าวต้มมัด
น่ากลัวระคนแขงในความรู้สึกของหล่อน...

๖) อุปมาฝ่าเท้า

การอุปมาฝ่าเท้าในนวนิยาย ๒๔ เรื่องของโสภาค สุวรรณ พบเพียงตัวอย่างเดียว โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบเทียบอุปมาเพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพการพรรณนาฝ่าเท้าของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากต่างประเทศโดยเปรียบกับสิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ คือ นวมนักมวย และใช้คำว่า เหมือน บ่งชี้ประเภทของภาพพจน์แบบอุปมา ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ฝ่าเท้า	เหมือน	นวมนักมวย	สเปโต ล.๒

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง สเปโต ล.๒ - น.๓๖๗ เปรียบฝ่าเท้าเหมือนนวมนักมวย
... เจ้าบันดาล ลูกเดินไม่ได้ ฝ่าเท้านี้ นะนะมันเหมือนนวมนักมวย...

๗) อุปมาผิว

การอุปมาหน้าผาก ในนวนิยาย ๒๔ เรื่องของโสภาค สุวรรณ แบ่งออกเป็นลักษณะต่างๆ เท่าที่พบได้แก่

(๑) อุปมาสีผิว

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอุปมาเพื่อพรรณาสีผิวของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทย และต่างประเทศ ดังนี้

ก. อุปมาผิวขาวของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทย

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบเทียบอุปมาเพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพ
การพรรณนาผิวขาว ในนวนิยายที่มีฉากในประเทศโดยเปรียบกับสิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ คือ
หยวกกล้วย เพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพได้ตรงกัน และใช้คำว่า ราว บ่งชี้ประเภทของภาพพจน์แบบ
อุปมา พบเพียงตัวอย่างเดียว ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำที่บ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ผิวขาว	ราว	หยวกกล้วย	จินตปาตี ล.๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง จินตปาตี ล.๑ น.๕๓ เปรียบผิวขาวราวหยวกกล้วย
...นายสมเดช...ผิวขาวราวหยวกกล้วย ยิ้มในหน้าแทบจะตลอดเวลา...

ข. อุปมาผิวขาวในนวนิยายที่มีฉากต่างประเทศ

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบเทียบอุปมาเพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพ
การพรรณนาผิวขาว ผิวดำ ผิวงามในนวนิยายที่มีฉากต่างประเทศโดยเปรียบกับสิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิด
ภาพ คือ นมสด นมแพะ พระจันทร์ งามข้าง ไหมเนื้อดี ถ่านหิน ทราญ ตึกตากระเบื่องเคลือบ เพื่อให้
ผู้อ่านเกิดภาพได้ตรงกัน และใช้คำว่า ดัง ราว เหมือน บ่งชี้ประเภทของภาพพจน์แบบอุปมา ดัง
ตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ผิวขาว	เหมือน	งามข้าง	ลี้ลิริยา ล.๒
ผู้หญิงไทยผิวสองสีเกลี้ยงเกลา	เหมือน	แพร์เนื้อดี	เจ้าทะเลทราย ล.๑
ผิวที่ดำสนิท	เหมือน	ถ่านหิน	เจ้าทะเลทราย ล.๑
ผิวนวลอมทอง	เหมือน	สีทราญอบรังสีอาทิตย์	เจ้าทะเลทราย ล.๑
ผิวท่านงาม	เหมือน	ตึกตากระเบื่องเคลือบ	เจ้าทะเลทราย ล.๑
ผิวนวลสวย	เหมือน	แพร์เนื้อดี	คามาน่า ล.๑
ผิว	ดัง	พระจันทร์กลางฟ้า	ฟ้าจรดทราย
ผิว	ดัง	นมสด	ความลับฯ ล.๑
ผิวขาว	ราว	นมแพะ	ความลับฯ ล.๒
ผิวขาวละเอียดเนียน	ราว	ไหมเนื้อดี	ลี้ลิริยา ล.๒

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ความลับฯ ล. ๑ น.๑๕๒ เปรียบผิวดังนมสด
...คุณหนูนี้งามจริง พระผู้เป็นเจ้าของพระแห่งความงามให้โดยแท้
เทียว ผิวดังนมสด ดวงตาเหมือนท้องทะเลลึกยามสงัดลมพายุ...

- เรื่อง ความลับฯ ล. ๒ น.๔๕๒ เปรียบผิวขาวราวนมแพะ
...นางสวยคม ดวงตาสีเขียวอมฟ้าสุกสกาเหมือนดาว ผิวขาวราวนม
แพะ...
- เรื่อง ฟ้าจรดทราย น.๕๓ เปรียบผิวดังพระจันทร์กลางฟ้า
...อย่างธิดาของท่านเซฮันที่ว่างามเลิศ ผิวดังพระจันทร์กลางฟ้า ก็ไม่
โปรด บอกว่านางคนนั้นไม่มีความรู้อะไร..."
- เรื่อง สิริริยา ล.๒ น.๑๑๐ เปรียบผิวขาวเหมือนงาช้าง
...สตรีผู้ที่มีความงามเป็นเลิศ ไม่ว่าจะเป็ผิวพรรณอันขาวละเอียดดุจ
งาช้าง หรือลักษณะอันมีสง่าราศีตามกำเนิดก็ตามย่อมเป็นที่พึงพอใจแก่
บุรุษผู้มีโอกาสทอดสายตามาทาบตาม...
- น.๔๗๐ เปรียบผิวนวลเหมือนจันทร์เพ็ญ
...เห็นจะเป็นด้วยนางมีเผ่าพันธุ์ชาวปาราลิกะ (เปอร์เซีย) หรอก ผิวจึง
นวลราวจันทร์เพ็ญไม่คล้ำเช่นสตรีสิงหลทั้งหลาย
- น.๔๗๖ เปรียบผิวขาวละเอียดเหมือนไหมเนื้อดี
... ทิวร้างอันเป็ยกปอนนั้นดูจะเป็นจุดเด่นไปทั่ว ตั้งแต่ผิวขาวละเอียด
เนียนราวไหมเนื้อดี...
- เรื่อง เจ้าทะเลทราย ล.๑ น.๑๓ เปรียบผู้หญิงไทยผิวสองสีเกลี้ยงเกลาเหมือนแพรเนื้อดี
ผู้หญิงไทยผิวสองสีเกลี้ยงเกลาเหมือนแพรเนื้อดี
- เรื่อง เจ้าทะเลทราย ล.๑ น.๒๕ เปรียบผิวดำเหมือนถ่านหิน
บุรุษที่ก้าวลงมาจากที่นั่งด้านหลังมีรูปร่างสูงใหญ่ค่อนข้างมากคนหนึ่ง
น่าสนใจก็คือ ผิวดำสนิทเหมือนถ่านหิน
- เรื่อง เจ้าทะเลทราย ล.๑ น.๔๘ เปรียบผิวนวลเหมือนสีทรายอาบรังสีพระอาทิตย์แรกขึ้น
ผิวนวลอมทองเหมือนสีทรายอาบรังสีพระอาทิตย์แรกขึ้น
- เรื่อง เจ้าทะเลทราย ล.๒ น.๔๓๔ เปรียบผิวงามเหมือนตุ๊กตากระเบื้องเคลือบ
ผิวทำงานเหมือนตุ๊กตากระเบื้องเคลือบ
- เรื่อง กามาเอน่า ล.๑ น.๒๑๘ เปรียบผิวนวลเหมือนแพรเนื้อดี
ผิวห่อนนวลสวยเหมือนแพรเนื้อดีราคาแพงลิบลัว

จะเห็นได้ว่า ในการอุปมาผิวของตัวละครทั้งตัวละครไทยและตัวละครต่างชาตินั้น
โสภาค สุวรรณ เลือกเปรียบกับสิ่งที่ผู้อ่านคุ้นเคย ต่างกัน ดังนี้
การเปรียบเทียบให้เห็นความขาวของผิวในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทย

โสภาค สุวรรณมักเปรียบกับหยวกกล้วยซึ่งพบเห็นได้มากมาย ส่วนการเปรียบเทียบให้เกิดภาพผิวขาว ผิวดำ ผิวงามในนวนิยายที่มีฉากต่างประเทศ โสภาค สุวรรณจะเปรียบกับ นมสด พระจันทร์ งามช่าง ไหม แพรเนื้อดี ถ่านหิน ทราช ตุ๊กตากระเบื้องเคลือบ ซึ่งเป็นสิ่งที่พบเห็นได้มากมายในต่างประเทศ อย่างไรก็ตามสิ่งของเหล่านั้นก็เป็นสิ่งที่คนไทยคุ้นเคยจึงทำให้ผู้อ่านเข้าใจและเกิดภาพในใจได้ ส่วนคำที่บ่งชี้อุปมาใช้คำว่า เหมือน ราว ดัง

(๒) อุปมาผิวนุ่ม

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ภาพพจน์แบบอุปมาบรรยายลักษณะผิวที่นุ่มนวลของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศและต่างประเทศ ดังนี้

ก.อุปมาผิวนุ่มในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทย

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ภาพพจน์แบบอุปมาพรรณนาลักษณะผิวนุ่มนวล ของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทย ส่วนสิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ คือ สำลี และใช้คำว่า เหมือน บ่งชี้ประเภทของภาพพจน์แบบอุปมา ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำที่บ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ผิวนุ่มนวล	เหมือน	สำลี	หน้าหน้าไฟ ล.๒

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง หน้าหน้าไฟ ล.๒ น.๕๕ เปรียบผิวทารกเหมือนสำลี
ถูก...ทารกตัวน้อยนิ่มนวลเหมือนสำลี ที่จะก่อกำเนิดขึ้นในกายของ
หล่อนด้วยความพร้อมเพรียงของพ่อและแม่...

ข.อุปมาผิวนุ่มเนียนในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศ

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบแบบอุปมาเพื่อให้อ่านเกิดภาพ
การพรรณนาผิวนุ่มเนียนในนวนิยายที่มีฉากต่างประเทศโดยเปรียบกับสิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ คือ
แพรเนื้อดี ชโลมด้วยน้ำผึ้งอย่างดี เพื่อให้อ่านเกิดภาพได้ตรงกัน และใช้คำว่า เหมือน ราว บ่งชี้
ประเภทของภาพพจน์แบบอุปมา ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำที่บ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ผิว	เหมือน	ชโลมด้วยน้ำผึ้งอย่างดี	ลมหวาน ล.๑
เนื้อตัวนุ่มเนียน	ราว	แพรเนื้อดี	ฟ้าสว่าง ล.๒

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ลมหวาน ล. ๑ น.๕๖ เปรียบผิวเหมือนชโลมด้วยน้ำผึ้ง
...ผิวของคุณเหมือนชโลมด้วยน้ำผึ้งรวงอย่างดี...

เรื่อง ฟ้าสว่าง ล.๒ น.๓๑๔ เปรียบเนื้อตัวนุ่มเนียนราวแพรเนื้อดี

...เนื้อตัวหล่อหน้านุ่มเนียนราวแพรเนื้อดีก็ไม่ปาน...

จะเห็นว่าโสภาค สุวรรณ เลือกใช้สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพในการอุปมาผิว นุ่มนวล นุ่มเนียน ของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยและในนวนิยายที่มีฉาก ต่างประเทศต่างกัน ดังนี้

โสภาค สุวรรณ เปรียบผิวนุ่มนวล ของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทย กับสำลี แต่เปรียบผิวนุ่มนวล ของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศกับน้ำผึ้ง แพรเนื้อดี อย่างไรก็ตามสิ่งของเหล่านั้นก็เป็นสิ่งที่คนไทยคุ้นเคยจึงทำให้ผู้อ่านเข้าใจและเกิดภาพในใจได้ ส่วนคำที่บ่งชี้อุปมา ได้แก่คำว่า เหมือน ราว

(๓) อุปมาลักษณะผิวแห่ง ผิวย่นของตัวละคร

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ภาพพจน์แบบอุปมาพรรณนาลักษณะต่างๆของ ผิวย่น ผิวย่นของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากต่างประเทศเท่านั้น โดยเปรียบกับสิ่งที่ผู้อ่านคุ้นเคย คือ แผ่นดินที่ขาดน้ำ ไฟเผา หนังกางคก มีดโกนเชือดเฉือน เพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพได้ตรงกัน และใช้ คำว่า เหมือน ราว บ่งชี้ภาพพจน์ประเภทอุปมา ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ผิวที่ดำคล้ำแห้ง	เหมือน	แผ่นดินที่ขาดน้ำ	ฟ้าสว่างฯ ล.๒
ผิวเหี่ยวย่น	เหมือน	หนังกางคก	อัสดา มายานา
ผิวกายที่ร้อนจัด	ราว	ไฟเผา	ฟ้าสว่างฯ ล.๒
อากาศแห้งและกระแสดมก๊ บาดผิว	ราว	มีด โกนคมกริบ เชือด เฉือน	ฟ้าจรดทราย

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ฟ้าสว่างฯ ล.๒

น.๒๕๒ เปรียบผิวที่แห้งเหมือนแผ่นดินขาดน้ำ

...ผิวที่ดำคล้ำแห้งเหมือนแผ่นดินที่ขาดน้ำ อาการของโรคทำให้ดวงตา ออกสีเหลืองจัด ...

น.๓๘๓ เปรียบผิวกายที่ร้อนจัดราวถูกไฟเผา

... หล่อนหมดสติเมื่อหล่อนพบบทลงกับพื้นทราย ผิวกายที่ร้อนจัดราวถูก ไฟเผาเผา...

เรื่อง อัสดา มายานา

น.๓๓๑ เปรียบผิวที่เหี่ยวเหมือนคางคก

...แกว้าขายนั่นท่าจะอาบแดดซะเต็มเหนี่ยวเนื้อตัวแดงต๋องเป็นมะเขือเทศทีเดียว อีกไม่กี่มะน้อยหรือกะเป็นได้เหี่ยวได้ย่นเหมือนหนังกางคก หรือ...

๘) อุปมาอุปไมย

รูปร่างของตัวละครที่โสภาค สุวรรณนำมาสรรค์สร้างภาพพจน์ประเภทอุปมา
ในนวนิยาย ๒๔ เรื่อง อาจแบ่งออกเป็นลักษณะต่างๆ ดังนี้

(๑) อุปมาอุปไมยผอม บาง เก้งก้าง โปรง ชะลูด

โสภาค สุวรรณ สรรค์สร้างความเปรียบแบบอุปมาเพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพ
การพรรณนารูปร่างบางของตัวละครลักษณะต่างๆ ซึ่งปรากฏทั้งในนวนิยายที่มีฉากในประเทศและ
ต่างประเทศ ดังนี้

ก.อุปมาอุปไมยผอมในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทย

การอุปมาอุปไมยผอมในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยเท่าที่พบได้แก่
การอุปมาอุปไมยผอม รูปร่างบาง รูปร่างโปรงโดยเปรียบกับสิ่งที่ผู้อ่านคุ้นเคย คือ ไม้ค้ำกปูน กระจก
กึ่งแห้ง เปรด ไม้ซีก และใช้คำว่า เหมือน ดัง บ่งชี้ภาพพจน์ประเภทอุปมา ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
รูปร่างบาง	เหมือน	กระจก	ตะวันลับฟ้า
นี้ผอมไปแก้งก้างเกะกะนัยน์ตา	เหมือน	ไม้ค้ำกปูน	รักในสายฯ ล.๑
เจ้าน้องไม้ไซ้เด็กที่ผอม	เหมือน	กึ่งแห้ง	เกนรีฯ ล. ๑
รูปร่างผอม	เหมือน	เปรด	สเปโต ล.๑
นายสมเดชผู้มีรูปร่างโปรง	เหมือน	ไม้ซีก	จินตปาตี ล.๑
ร่างผอมโคลงเคลง	ดุจดัง	คลื่นทะเล	บุหงารำไป ล.๒

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ตะวันลับฟ้า

น.๖๗ เปรียบหุ่นบางเหมือนกระจก

...ผู้หญิงไทยที่นี้ตัวเล็กๆ บางเหมือนกระจก บางคนก็อวบไปเลย...

เรื่อง รักในสายฯ ล.๑

น.๓๕๓ เปรียบความสูงเหมือนไม้ค้ำกปูน

...เรามองดูลูกชายช้า คงดูดีขึ้นนี้ผอมไปแก้งก้างเกะกะนัยน์ตาพิกล สูง
ออกอย่างนั้นเหมือนไม้ค้ำกปูน ...

เรื่อง เกนรี มายรี ล.๑

น.๔๐๐ เปรียบรูปร่างผอมเหมือนกึ่งแห้ง

...เจ้าน้องไม้ไซ้เด็กตัวเล็กๆ ที่ผอมเหมือนกึ่งแห้ง..."

เรื่อง สเปโต ล.๑

น.๓๐๕ เปรียบความผอมเหมือนเปรด

...ถึงรูปร่างหน้าตามันก็ไม่ใช่สิ่งสำคัญไม่ว่าแจะผอมเหมือนเปรด หรือ
ดื่บตบขนาดแท้งค์น้ำเดินได้ พี่ก็ยรักเหมือนเดิม...

เรื่อง จินตปาตี ล.๑

น.๕๓ เปรียบความสูงเหมือนไม้ซีก

นายสมเดชผู้มีรูปร่างโปรงระหงเหมือนไม้ซีก ช้าผิวขาวราวหอยกกล้วย

เรื่อง บุหงารำไป ล.๒

น.๒๑ เปรียบร่างที่พอมดุจกลิ่นทะเล

ร่างพอมเกร็งโคลงเคลงดุจดังกลิ่นทะเล

ข. การอุปมาอุปไมยในนวนิยายต่างประเทศ

การอุปมาอุปไมยในนวนิยายที่มีฉากต่างประเทศ เท่าที่พบได้แก่การอุปมาอุปไมย พอมชะลูด แห่งเกร็ง พอมบาง โดยเปรียบกับสิ่งที่ผู้อ่านคุ้นเคย คือ ไม้เสียบ เสา กุ้งแห้ง กระจุกเดินได้ หนังสือกระจุก ผีตายซาก และใช้คำว่า เหมือน ราว บ่งชี้ภาพพจน์ประเภทอุปมา ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
รูปร่างพอม	เหมือน	ไม้เสียบ	ศิขรินฯ ล.๑
ชายพื้นเมืองพอมชะลูด	เหมือน	เสา	ศิขรินฯ ล.๑
สังขารแห่งเกร็ง	เหมือน	กระจุกเดินได้	สิจิรียา ล.๑
ร่างพอมบาง	เหมือน	หนังสือกระจุก	อัสตา มายานา
สาวร่างพอม	ราว	ผีตายซาก	ลมหวน ล. ๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ศิขรินฯ ล.๑

น.๑๕๕ เปรียบความพอมเหมือน ไม้เสียบ

...คนขับตัวดำ ผมหยักศกสลวย พอมเหมือนไม้เสียบแต่งเครื่องแบบ
เรียบร้อย

น.๒๒๐ เปรียบความพอมสูงเหมือนเสาที่ค้ำเพิงตรงหน้า

หล่อแน่นแฉ่มใสด้วยบรรยากาศแวดล้อมจริงๆ ดู ครัลต่อรองราคะมะพร้าว
รองนชายพื้นเมืองผิวดำเกรียมพอมชะลูดจนดูเหมือนเสาที่ค้ำเพิง
ตรงหน้า จัดการป่าคะพร้าวทุกใบด้วยมีดคมกริบ

เรื่อง สิจิรียา ล.๑

น.๒๖๖ เปรียบคนพอมแห่งเหมือนกระจุกเดินได้

...พราหมณ์มาชะยืมกับตนเอง ชำเลียงคู่ประธานสมาคมนายวาณิชแห่ง
สิงหลอีกครั้ง แม้จะออกทุเรศนัยน์ตาต่อสังขารอันแห่งเกร็งเหมือน
กระจุกเดินได้ก็ตาม หากวาทศิลป์นั้นยังใช้ประโยชน์ได้ตลอดเวลา...

เรื่อง อัสตา- มายานา

น.๔๐ เปรียบคนตัวพอมบางเหมือนหนังสือกระจุก

...ทรายแก้วปล่อยให้นัยน์ตาตัวเองแลผ่านเด็กหนุ่มคนนั้นอย่างไม่สนใจ
นัก ถึงอย่างนั้นหล่อ่นก็ยังเก็บภาพไว้ได้ทุกซอกมุม ไม่ว่าจะป็นร่างพอม
บางจนดูเหมือนหนังสือกระจุก...

เรื่อง ลมหวน ล.๑

น.๒๕๑ เปรียบร่างพอมราวผีตายซาก

...หน้านั้นคำสนธิ หนาวราวแปรงล้างขวด...เขาผู้นั้นเดินเคียงข้างสตรี

สาวร่างผอมราวผีตายซาก

เรื่อง ฟ้างรดทราย

น.๒๗๑ เปรียบความผอมเหมือนผีตายซาก

...ฉันไม่ได้สดชื่นนักหรอกค่ะ” ผอมเหมือนผีตายซาก ปากของเธอก็

หวานราวกับน้ำผึ้ง ใครจะอดใจได้นะ...

จะเห็นได้ว่าโสภาค สุวรรณ เลือกใช้สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพในการอุปมา
รูปร่างผอมบางของตัวละคร ในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยและในนวนิยายที่มีฉากต่างประเทศ
ต่างกัน ดังนี้

โสภาค สุวรรณเปรียบรูปร่างผอม โปรงของตัวละครในนวนิยายที่มีฉาก
ในประเทศไทยกับ กระจก ไม้ควักปูน กุ้งแห้ง เปรต เป็นต้น แต่เปรียบรูปร่างผอม โปรงของตัว
ละครในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศกับ ไม้เสียบ เส้า กระจุกเดินได้ หนังกุ่มกระจุก คำที่บ่งชี้
ภาพพจน์ประเภทอุปมา คือ เหมือน ราว

(๒) อุปมารูปร่างอ้วน

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบประเภทอุปมาเพื่อให้อ่านเกิด
ภาพการพรรณนาอุปมาของตัวละครลักษณะต่างๆ ซึ่งพบแต่ในนวนิยายที่มีฉากใน
ต่างประเทศ เท่าที่พบได้แก่การอุปมาอุปไมยอ้วนกลมด้วยการใช้คำ ตึกตัก อ้วนท้วน อ้วนเป่ง แผ่น
หลังกว้าง ใหญ่ แบน ไขมันจุกหน้าท้อง โดยเปรียบกับสิ่งที่ผู้อ่านคุ้นเคย คือ หมูตอน ถังเบียร์ ถุง
นุ่นไข่มพืมาหลักศิลา หมี แผ่นกระดาน กลอง และใช้คำว่า เหมือน ราว เท่า ยังกะ บ่งชี้ภาพพจน์
ประเภทอุปมา ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ตาวาเร็กผู้ชายผอมสูง ไม่มี ไขมันจุกหน้าท้อง	เหมือน	หมูตอน	ยังมีรักฯ ล.๑
คนคร่ำตัวอ้วนกลม	เหมือน	ถังเบียร์	ลึลึริยา ล.๑
แม่คร่ำนิโกรอ้วนเป่งกลม	เหมือน	ถุงนุ่นไข่มพืมา	โกบี ล.๑
รูปร่างก็ตึกตัก	ราว	หลักศิลา	ลึลึริยา ล.๑
นี่เจ้าอ้วนท้วน	ราว	หมี	ลึลึริยา ล.๒
แผ่นหลังกว้างใหญ่แบน	ราว	แผ่นกระดาน	ลมหวาน ล.๑
เจ้าตีที่ตัวอ้วน	ยังกะ	โอง	สเปโต ล.๑
พุงใหญ่	เท่า	กลองใบโต	โกบี ล.๑

ตัวอย่างข้อความ

- เรื่อง สิกิริยา ล.๑ น.๕๗๒ เปรียบรูปร่างหนาราวหลักศิลา
...อีกสองสามปีเจ้าจะเป็นสาวแล้วนะคุณธิ ทั้งรูปร่างก็ตึ๊กตึกราวหลักศิลา
ก็แทนที่จะทำกิจกรรมารยาทให้อ่อน โยน นุ่มนวลลบล้างกันไป กลับเพิ่ม
ความเป็นทะโมนไพรยิ่งขึ้น...
- เรื่อง สิกิริยา ล.๒ น.๕๗๖ เปรียบความอ้วนท้วนราวกับหมี
...นี่เจ้าอ้วนท้วนราวกับหมีเช่นนี้รึนั้น แต่ดูเถอะถ้าเขาไม่ผิดที่ท้องของเจ้า
น่าจะมีเด็กน้อยอีกคนกระมัง คุณนุณผิคนึงเกิด...
- เรื่อง อัศตา- มายานา น.๕ เปรียบคนตัวอ้วนกลมเหมือนดังเบียร์
...ที่นี้อีกเหมือนกันที่ทรายแก้วค่อยๆ เติบโตจากแมลงหวี่ตัวกระจ้อยร่อย
กลับมาเป็นตัวเองอีกครั้ง...ที่ซึ่งมีกิ่งชิต้าคนครวตัวอ้วนกลมเหมือนดัง
เบียร์
- เรื่อง ลมหวน ล.๑ - น.๕๖๐ เปรียบหลังยาวเป็นแผ่นกระดาน
... วุกุลยิม เมื่อเห็นร่างยักษ์ของคนคุมอยู่ที่นั่น แผ่นหลังกว้างใหญ่แบน
ราวแผ่นกระดาน ผมยวารถคันคอ...
- น.๑๖๑ เปรียบปอลเหมือนยักษ์
... มาร์คกระซิบคนดูแลแอนดรูน่า เคยเป็นนักกล้ามมาก่อน ชื่อ ปอล
เหมือนยักษ์ทีเดียวแหละ
- เรื่อง ยังมีรักฯ ล. ๑ น.๕๕ เปรียบคนที่ไม่มีไขมันหน้าท้องเหมือนหมูตอน
...ตาวาเร็กผู้ชายผอมสูงเกือบหกฟุตหุ่นเพรียว สง่างามไม่มีไขมันจุกหน้า
ท้องเหมือนหมูตอน ให้นุน่าเกลียดน่ากลัวล่ะ ...
- เรื่อง สเปโต ล.๑ น.๘ เปรียบคนอ้วนเหมือนโอง
... เจ้าตีที่ตัวอ้วนยังกะโอง แต่ทำมันเล็กนิดเดียว เวลาเจ้าตีเดินไปๆ มาๆ
แต่ละทีเหมือนโองต่อขา...เพราะตรงกลางมันพอง แล้วสอบลงข้างหัวข้าง
ท้าย ไม่ผิโองซักนิดเดียว...
- เรื่อง โกบี ล.๑ น.๕๗ เปรียบพุงที่ใหญ่เท่ากลอง
พุงใหญ่เท่ากลองใบโตที่สุดเลย
- เรื่อง โกบี ล.๑ น.๘๔ เปรียบคนอ้วนเหมือนถุงนุ่น
แม้ครวนิโกรตัวอ้วนเป้งตุกลมเหมือนถุงนุ่นใบมึมา

๘) อุปมาอากัปกริยาต่างๆ

อากัปกริยาของตัวละครที่โสภาค สุวรรณนำมาสรรค์สร้างอุปมาอาจแบ่งออกเป็น

๘.๑) อุปมาการพูด

การอุปมาการพูดแบ่งออกเป็นลักษณะต่างๆ เท่าที่พบได้แก่

(๑) อุปมาอากัปภิกิริยาข้างพูดของตัวละครกับเครื่องจักรที่เดินไม่หยุด

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอุปมาพรรณนาลักษณะความช่างพูดของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทย และในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศ ดังนี้

ก. อุปมาความช่างพูดของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทย

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบแบบอุปมาเพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพการพรรณนาลักษณะช่างพูดของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยโดยเปรียบกับสิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ ได้แก่ เครื่องจักรที่เดินไม่รู้จักรหยุดหย่อน และใช้คำว่า ราว บ่งชี้ภาพพจน์ประเภทอุปมา เท่าที่พบมีเพียงตัวอย่างเดียว ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ผู้นั้นเกิดจะมีอารมณ์หวานกลางเวหาพูดคุยกับหล่อนตลอดทาง	ราว	เครื่องจักรที่เดินไม่รู้จักรหยุดหย่อน	จินตปาตี ล.๒

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง จินตปาตี ล.๒ น.๔๒๖ เปรียบการพูดโดยไม่หยุดราวกับเครื่องจักรที่เดินไม่รู้จักรหยุด...คนผู้นั้นเกิดจะมีอารมณ์หวานกลางเวหา พูดคุยกับหล่อนตลอดทางราวกับเครื่องจักรที่เดินไม่รู้จักรหยุดหย่อน...

ข. อุปมาความช่างพูดของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากต่างประเทศ

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบแบบอุปมาเพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพการพรรณนาลักษณะช่างพูดของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศโดยเปรียบกับสิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ ได้แก่ สายน้ำที่หลังไหลอย่างไม่มีวันจบสิ้น และใช้คำว่า เหมือน บ่งชี้ภาพพจน์ประเภทอุปมา เท่าที่พบมีเพียงตัวอย่างเดียว ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
คำพูดเหล่านั้นพรุ้งพรูออกจากปากเขา	เหมือน	สายน้ำที่หลังไหลอย่างไม่มีวันจบสิ้น	ฟ้าสว่างที่ดัดการ ล.๒

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ฟ้าสว่างที่๑ ล.๒ น.๑๖๑ เปรียบคำพูดที่พูดออกไปเหมือนสายน้ำไหล...คำพูดเหล่านั้นพรุ้งพรูออกจากปากเขาเหมือนสายน้ำที่หลังไหลอย่างไม่มีวันจบสิ้น...

จะเห็นได้ว่าโสภาค สุวรรณ เลือกใช้สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพในการเปรียบเทียบพูดของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยและในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศต่างกัน ดังนี้

โสภาค สุวรรณเปรียบเทียบการพูดคุยกุศลของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยกับเครื่องจักรที่เดินไม่รู้จักรหยุดหย่อน แต่เปรียบเทียบคำพูดที่พรั่งพรูออกมาของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศกับสายน้ำที่หลั่งไหลอย่างไม่มีวันจบสิ้น ส่วนคำที่บ่งชี้ภาพพจน์ประเภทอุปมา ได้แก่คำว่า เหมือน ราว

(๒) อุปมาลักษณะการพูดภาษาอังกฤษไม่คล้อง

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอุปมาพรรณาลักษณะการพูดภาษาอังกฤษไม่คล้องของตัวละครซึ่งพบในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศเท่านั้น โดยเปรียบกับดินร่วนอิฐหัก น้ำประปาที่กรุงเทพฯ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพ และใช้คำว่า เหมือน บ่งชี้ภาพพจน์ประเภทอุปมา ส่วนการเปรียบเทียบให้เห็นการพูดคล้องจะเปรียบกับน้ำไหล ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ภาษาอังกฤษที่วกุลอยากจะเรียกว่าหักๆ ปั่นๆ	เหมือน	ดินร่วน อิฐหัก	ลมหวาน ล.๒
ภาษาอังกฤษติดๆ ซัดๆ	เหมือน	น้ำประปาที่กรุงเทพฯ	ยังมีรักๆ ล.๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ลมหวาน ล.๒

น.๒๔๕ เปรียบการพูดไม่คล้องเหมือนดินร่วน

...ภาษาอังกฤษที่วกุลอยากจะเรียกว่าหักๆ ปั่นๆเหมือนดินร่วน อิฐหัก ...

เรื่อง ยังมีรักๆ ล. ๑

น.๑๑ เปรียบการพูดภาษาต่างประเทศติดขัดเหมือนน้ำประปาที่กรุงเทพฯ

...โอเค็ดเต้และอัลเบิร์ตหรืออัลแบร์ เขาพูดฝรั่งเศสเป็นน้ำไหล แต่พอถึงภาษาอังกฤษติดๆ ซัดๆ เหมือนน้ำประปาที่กรุงเทพฯ

(๓) อุปมาลักษณะการพูดแบบเชือดเฉือน

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ภาพพจน์แบบอุปมาพรรณาลักษณะการพูดแบบเชือดเฉือนของตัวละคร ในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทย โดยเปรียบกับสิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพคือ คมมีดกรีดที่ละนิดๆ ลงบนเนื้อหนัง และใช้คำว่า เหมือน บ่งชี้ภาพพจน์ประเภทอุปมาเท่าที่พบมีเพียงตัวอย่างเดียว ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
แต่ละประ โยคเชือดเฉือนหัวใจคนเป็นพ่อแม่	เหมือน	คมมีดกรีดที่ละนิดๆ ลงบนเนื้อหนัง	ชิงช้าชาติ ล.๒

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ชิงช้าชาติ ล.๒ น.๒๓ เปรียบถ้อยคำที่กินใจเหมือนคมมีดกรีดลงบนเนื้อ
... เสียงบอกเล่าผ่านหูไปเรื่อยๆ แต่ละประโยคเชือดเฉือนหัวใจคนเป็นพ่อ
แม่เหมือนคมมีดกรีดทีละนิดๆ ลงบนเนื้อหนัง...

๕.๒) อุปมาอากัปภิกิริยาเดิน

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบเทียบแบบอุปมาเพื่อทำให้อ่านเกิดภาพการ
บรรยายอากัปภิกิริยาเดินลักษณะต่างๆ ของตัวละครทั้งในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยและในนวนิ
ยายที่มีฉากในต่างประเทศ ดังนี้

(๑) อุปมาอากัปภิกิริยาเดินพลาดจนตกน้ำ

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ภาพพจน์แบบอุปมาพรรณนาลักษณะการเดิน
พลาดจนตกน้ำของตัวละคร ในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทย โดยเปรียบกับ มดเล็กๆ ในคุ่มใบ
ใหญ่ และใช้คำว่า เหมือน บ่งชี้ภาพพจน์ประเภทอุปมา เท่าที่พบมีเพียงตัวอย่างเดียว ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ถ้าเดินขึ้นบันไดเรือพลาดตกน้ำ	เหมือน	มดเล็กๆ ในคุ่มใบใหญ่	พราณทะเล ล.๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง พราณทะเล ล.๑ น.๖๐ เปรียบการพลาดตกน้ำเหมือนมดตกลงในคุ่มใบใหญ่
...หล่อนลุกขึ้นยืนคิดว่าราวบันไดไฉน ถ้าพลาดตกน้ำก็คงเหมือนมดเล็กๆ
ในคุ่มใบใหญ่นั่นเอง...

(๒) อุปมาลักษณะเดินสง่างามและผยอง

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ภาพพจน์แบบอุปมาพรรณนาลักษณะการเดิน
สง่างามและผยองของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศ โดยเปรียบกับสิ่งที่ทำให้อ่านเกิด
ภาพ คือ นกเหยี่ยวหรือราชสีห์ และใช้คำว่า เหมือน บ่งชี้ภาพพจน์ประเภทอุปมา เท่าที่พบมีเพียง
ตัวอย่างเดียว ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
พวกดาวาเร็คเดินเห็นสง่างามและผยอง	เหมือน	นกเหยี่ยวไม่ก็ราชสีห์	ยังมีรักฯ ล.๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ยังมีรักฯ ล.๑ น.๘๑ เปรียบการเดินเหมือนนกเหยี่ยวหรือราชสีห์
...ท่าเขาเหมือนบรรพบุรุษสมัยโบราณของพวกดาวาเร็คนะสิ...เดินเห็น
สง่างามและผยองเหมือนนกเหยี่ยว ไม่ก็ราชสีห์...

(๓) อุปมาลักษณะเดินแข็งทื่อ เพ่นพ่าน ถลา

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ภาพพจน์แบบอุปมาพรรณนาลักษณะการเดินทาง
แข็งทื่อ เพ่นพ่าน เดินถลา ของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศ โดยเปรียบกับสิ่งที่ทำให้
ผู้อ่านเกิดภาพ คือ ไก่กลางตลาด นกปีกหัก หุ่นยนต์ และใช้คำว่า เหมือน ราว บ่งชี้ประเภทของ
ภาพพจน์แบบอุปมา ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
นางมารตีก็ถลา	ราว	นกปีกหัก	ลึลึริยา ล.๑
แอนดรูเดิน	เหมือน	หุ่นยนต์	ลมหวน ล.๑
ท่าเขาเดินเหินสง่าและผยอง	เหมือน	นกเหยี่ยวไม่กี่ราชสีห์	ยังมีรักฯ ล.๑
พวกผู้หญิงจะออกมาเพ่นพ่าน	เหมือน	ไก่กลางตลาด	ยังมีรักฯ ล.๒

ตัวอย่างข้อความ

- เรื่อง ลึลึริยา ล.๑ น.๒๑๗ เปรียบการเดินทางที่ไม่ระมัดระวังถลาราวนกปีกหัก
... นางมารตีก็ถลาราวนกปีกหัก จับข้อเท้าแปลบแล้วนางก็หกคะเมนลง
ไปกระแทกพื้นดินท่ามกลางเสียงหัวเราะของเด็กวัยคะนอง...
- เรื่อง ลมหวน ล.๑ น.๕๓๔-๕๓๕ เปรียบการเดินทางเหมือนหุ่นยนต์
...มีอยู่ครั้งหนึ่งแอนดรูเดินเหมือนหุ่นยนต์ ดูจะแข็งไปทั้งตัว...
- เรื่อง ยังมีรักฯ ล.๑ เปรียบการเดินทางเหมือนนกเหยี่ยว
...ท่าเขาเหมือนบรรพบุรุษสมัยโบราณของพวกตาวาเรีคนะลี...เดินเหิน
สง่างามและผยองเหมือนนกเหยี่ยวไม่กี่ราชสีห์ ...
- เรื่อง ยังมีรักฯ ล.๒ น.๓๒ เปรียบการเดินทางเพ่นพ่านเหมือนไก่กลางตลาด
... พวกผู้หญิงจะออกมาเพ่นพ่านเหมือนไก่กลางตลาด..."

จะเห็นได้ว่าโสภาค สุวรรณ เลือกใช้สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพในการเปรียบ
อากัปกริยาเดินของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยและในนวนิยายที่มีฉากใน
ต่างประเทศต่างกัน ดังนี้

การเดินทางพลาดตกน้ำ ของตัวละครไทยเปรียบกับมดเล็กๆ ในตุ่มใบใหญ่ แต่การให้
ภาพ ถลา เดินแข็งทื่อ เดินเหินสง่างามและผยอง เดินเพ่นพ่าน ของตัวละครในนวนิยายต่างประเทศ
จะเปรียบกับ นกปีกหัก หุ่นยนต์ นกเหยี่ยว ไก่กลางตลาด ส่วนคำที่บ่งชี้อุปมาใช้ เหมือน ราว

๕.๓) อุปมาเกี่ยวกับบุคลิกท่าทางต่างๆ

โสภาค สุวรรณเปรียบบุคลิกท่าทางต่างๆของตัวละครในนวนิยาย ๒๔เรื่อง โดยอาจ
แบ่งออกเป็นลักษณะต่างๆ เท่าที่พบได้แก่

(๑) บุคลิกสงบเสงี่ยมสำรวม เยือกเย็นสง่างาม

อุปมาประเภทนี้พรรณานาบุคลิกสงบเสงี่ยมสำรวม เชือกเย็นสง่างามของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทย และต่างประเทศ ดังนี้

ก. อุปมานาบุคลิกสงบเสงี่ยมของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศ

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบเทียบอุปมาเพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพการพรรณานาบุคลิกสงบเสงี่ยมของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยโดยเปรียบกับสิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ ได้แก่ หุ่นกระบอก เพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพบุคลิกสงบเสงี่ยมของตัวละครได้ตรงกัน และใช้คำว่า เหมือน บ่งชี้ประเภทของภาพพจน์แบบอุปมา ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ท่าทางสงบเสงี่ยมและสำรวม	เหมือน	หุ่นกระบอก	จินตปาตี ล.๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง จินตปาตี ล.๑ - เปรียบท่าทางสงบเสงี่ยมและสำรวม
...คนรับใช้ชายชื่อนายปุ่นหัวกระเป๋ากล่องกระดาษอยู่เบื้องหลัง
ท่าทางสงบเสงี่ยมและสำรวมจนดูเหมือนหุ่นกระบอก...

ข. อุปมานาบุคลิกเชือกเย็นสง่างามของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากต่างประเทศ

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบเทียบอุปมาเพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพการพรรณานาบุคลิกเชือกเย็นสง่างามของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยโดยเปรียบกับสิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ ได้แก่ ยูงรำแพน นางพญานักบวช และใช้คำว่า เหมือน ราว บ่งชี้ภาพพจน์ประเภทอุปมา ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
สตรีสูงศักดิ์ท่วงท่าสง่า	ราว	ยูงรำแพน	ลลิตีรียา ล.๒
หล่ออ่อนดูสง่างามและเชือกเย็น	ราว	นางพญา	ฟ้าจรดทราย
ถ้าหล่ออ่อนจะมีจริตจะก้านไม่สงบเสงี่ยม	ดุจ	นักบวช	ฟ้าจรดทราย

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ลลิตีรียา ล.๒ น.เปรียบท่าทางราวยูงรำแพน
...เห็นหรือยังเล่ามาชะน้อย อันสตรีสูงศักดิ์ในวังหลวงนั้นมีทั้งความงามอันเพริศแพรวท่วงท่าสง่าราวยูงรำแพน ...

เรื่อง ฟ้าจรดทราย น.๓๓-๓๔ เปรียบความสงบเสงี่ยมดุจนักบวช
... ถ้าหล่ออ่อนเพียงแต่จะมีจริตจะก้านไม่สงบเสงี่ยมดุจนักบวช อันผิควิสัยหญิงสาวชาวยุโรปผู้่องไวปราดเปรียว...

เรื่อง ฟ้างรดทราย น.๑๓๒ เปรียบความสว่างและเยือกเย็นราวกับนางพญาผู้บริสุทธิ์
...แต่หล่อ่นดูสว่างและเยือกเย็นราวกับนางพญาผู้บริสุทธิ์จากสรวง
สวรรค์...

(๒) อุปมาบุคลิกว่องไว

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอุปมาพรรณนาบุคลิก
ว่องไวของตัวละครและพบในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทย เท่านั้น โดยเปรียบกับสิ่งที่ทำให้
ผู้อ่านเกิดภาพ ได้แก่ ติดปีก พรอท เพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพบุคลิกว่องไวได้ตรงกัน และใช้คำว่า
เหมือน ราว บ่งชี้ภาพพจน์ประเภทอุปมา ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ผู้ที่ว่องไว	ราว	ติดปีก	พรานทะเล ล.๒
เจ้านางเกนรีว่องไว	ราว	พรอท	เกนรี- มายรี ล.๒

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง เกนรี- มายรี ล.๒ น.๓๐๔ เปรียบบุคลิกว่องไวกับพรอท
เจ้านางเกนรีมองตามร่างในชุดดำสนิทที่ว่องไวราวกับพรอทที่วิ่งออกไปสู่
ระเบียงหน้าต่าง

เรื่อง พรานทะเล ล.๒ น.๓๓๘ เปรียบบุคลิกว่องไวกับติดปีกบิน
...สมจิตต์ตอบอีกอักตกใจเกินกว่าจะลำดับเรื่องราวได้ถูกต้อง ผู้ที่เข้ามา
ใหม่ว่องไวกว่าด้วยการไม่รอฟังคำตอบ ถลาออกห้องราวติดปีก ...

จะเห็นได้ว่าโสภาค สุวรรณ เลือกใช้สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพในการเปรียบบุคลิก
ต่างๆของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยและในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศต่างกัน
ดังนี้

โสภาค สุวรรณเปรียบเทียบให้เห็นท่าทางสงบเสถียรและสำรวม ท่าทางสุภาพของตัว
ละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยกับ หุ่นกระบอก ส่วนท่าทางว่องไวเปรียบกับพรอท
ท่าทางเฉยเมยเปรียบกับ รูปปั้น ติดปีกบิน ตามลำดับ แต่การใช้ภาพพจน์ให้เห็นท่วงท่าสว่างของ
ตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศจะเปรียบกับ ยูงรำแพน นกบวช นางพญา คำบ่งชี้
ภาพพจน์ประเภทอุปมา ได้แก่คำว่า เหมือน ราว ดูจ

๑) อุปมาเสียง

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบแบบอุปมาเพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพ
การบรรยายเสียงลักษณะต่างๆ ในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยและต่างประเทศ อาจแบ่งออกเป็น ๒
กลุ่มคือ อุปมาเสียงธรรมชาติ และอุปมาเสียงมนุษย์ ดังนี้

(๑) อุปมาเสียงธรรมชาติ

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทแบบอุปมาเสียงธรรมชาติ ลักษณะต่างๆ ทั้งในนวนิยายที่มีฉากในประเทศและต่างประเทศ เท่าที่พบมีดังนี้

ก. อุปมาเสียงธรรมชาติในนวนิยายที่มีฉากในประเทศ

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทแบบอุปมาพรรณนาเสียงคลื่นทะเลเวลามีพายุในนวนิยายที่มีฉากในประเทศ โดยเปรียบกับสิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ คือ มังกรยักษ์กำลังอาละวาดฟาดหาง และใช้คำว่า เหมือน บ่งชี้ภาพพจน์ประเภทอุปมา ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
เสียงคลื่นในทะเล	เหมือน	มังกรยักษ์กำลังอาละวาดฟาดหาง	หน้าไฟ ล.๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง หน้าไฟ ล.๑ น.๔๖๕ เปรียบเสียงคลื่นในทะเลเหมือนมังกรยักษ์กำลังอาละวาดฟาดหาง
...เสียงพายุข้างนอกยังพัด โหม ผ่นยังเทกรียวกราว และเสียงคลื่นในทะเลเหมือนมังกรยักษ์กำลังอาละวาดฟาดหาง ...

ข. อุปมาเสียงธรรมชาติในนวนิยายที่มีฉากต่างประเทศ

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทแบบอุปมาพรรณนาเสียงดังของพายุในนวนิยายที่มีฉากต่างประเทศ โดยเปรียบกับสิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ คือ ความดังของรถไฟลึบขบวน และใช้คำว่า เหมือน บ่งชี้ประเภทของภาพพจน์ประเภทอุปมา ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
เสียงพายุ	เหมือน	รถไฟลึกลึบขบวน	ลมหวาน ล. ๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ลมหวาน ล.๑ น.๔๗๐ เปรียบเสียงพายุเหมือนรถไฟลึบขบวน
...คุณแบรดเลย์น่าจะบอกรอช้าไม่ได้ เสียงพายุเหมือนรถไฟลึกลึบขบวนแต่แอนดรูก็กลอด...

(๒) อุปมาเสียงมนุษย์

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอุปมาเสียงมนุษย์ลักษณะต่างๆ ทั้งในนวนิยายที่มีฉากในประเทศและต่างประเทศ เท่าที่พบมีดังนี้

ก. อุปมาเสียงมนุษย์ในนวนิยายที่มีฉากในประเทศ

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบเทียบอุปมาเพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพ
การพรรณนาการแผดเสียง เสียงสั้น เสียงใสของตัวละคร ในนวนิยายที่มีฉากในประเทศโดยเปรียบ
กับสิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ ได้แก่ พญาช้าง คนจับไข้ ระฆังเงิน และใช้คำว่า เหมือน ปาน บ่งชี้
ประเภทของภาพพจน์ประเภทอุปมา ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
เสียงที่แผด	เหมือน	พญาช้าง	ปมพิศวาส ล.๒
เสียงคุณย่าพริ้มต้นสะท้าน	เหมือน	คนจับไข้	พระรถ-เมรี ล.๑
เสียงใส	ปาน	ระฆังเงิน	ชิงช้าชาติ ล.๒

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ปมพิศวาส ล.๒ น.๕๓ เปรียบเสียงที่แผดเหมือนพญาช้าง
“บันดาล...บาหยัน” เสียงที่แผดเหมือนพญาช้างแบบนั้น เป็นที่รู้กันทั้ง
บ้านว่าปรอทในตัวคุณนายจะอ่อนผู้รั้งตำแหน่งเจ้าของบริษัท ข ส ส ถ ป
จ ช (ขนส่งสองแถวประจำชอยนั้นละชะ) กำลังขึ้นถึงจุดเคียดปุดๆ

เรื่อง พระรถ-เมรี ล.๑ น.๖๑ เปรียบเสียงสั้นสะท้านเหมือนจับไข้
... เสียงคุณย่าพริ้มต้นสะท้านเหมือนคนจับไข้ หากเมรีฟังแล้วรู้สึกหนาว
เยือกไปถึงหัวใจ...

เรื่อง ชิงช้าชาติ ล.๒ น.๕๘ เปรียบเสียงใสปานระฆังเงิน
... ชาติยิ้มเป็น “คะ” เสียงหล่อนใสปานระฆังเงิน...

ข. อุปมาเสียงมนุษย์ในนวนิยายที่มีฉากต่างประเทศ

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบเทียบอุปมาเพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพ
การพรรณนาเสียงระฆัง เสียงร้อง เสียงดัง เสียงแจ่มใสของตัวละคร ในนวนิยายที่มีฉากในประเทศ
โดยเปรียบกับสิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ ได้แก่ แส้ที่กระหน่ำลงกลางอกกลางใจเขาเป็นจังหวะ สัตว์
ถูกทำร้าย ฟ้าผ่า กลองรบ ระฆังเงิน และใช้คำว่า เหมือน ราว ปาน บ่งชี้ประเภทของภาพพจน์
ประเภทอุปมา ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
เสียงร้องไห้เมื่อครู่และเสียง ระฆังอื่นแฉ่วๆ ของหล่อน	เหมือน	แส้ที่กระหน่ำลงกลางอก กลางใจเขาเป็นจังหวะ	ฟ้าสว่างที่ดักการ ล. ๒
เมื่อได้ยินเสียงร้อง	เหมือน	สัตว์ถูกทำร้าย	ลมทวน ล. ๑
พระสุรเสียง	ราว	ฟ้าผ่า	ความลับฯ ล.๑
กุนธิผู้มีเสียงดัง	ราว	กลองรบ	สิคีรียา ล.๑

พระสุรเสียงแจ่มใส	ปาน	ระฆังเงิน	ศีลิริยา ล.๒
เสียงของโรแบร์ติโน	เหมือน	เสียงฟ้าผ่า	คามาเอน่า ล.๒

ตัวอย่างข้อความ

- เรื่อง ฟ้าสว่างที่ฯ ล.๒ น.๑๖๑ เปรียบเสียงร้องไห้และเสียงสะอื้นเหมือนแสร้ที่กระหน่ำลงกลางอก...เสียงร้องไห้เมื่อครู่และเสียงสะอื้นแผ่วๆ ของหล่อนเหมือนแสร้ที่กระหน่ำลงกลางอกกลางใจเขาเป็นจังหวะ...
- เรื่อง ลมหวน ล.๑ น.๓๖๗ เปรียบเสียงร้องเหมือนสัตว์ถูกทำร้าย...วุกถอยหลัง แล้วปลิ้นสะคุ้งสุดตัว เมื่อได้ยินเสียงร้องเหมือนสัตว์ถูกทำร้าย เสียงนั้นบาดลึกลงไปในความรู้สึกของหล่อน...
- เรื่อง ความลับฯ ล.๑ น.๕๗๔ เปรียบเสียงราวฟ้าผ่า...เอมิลา...เด็กคนนั้นอยู่ที่ไหน นอนหลับอย่างนั้นรี” พระสุรเสียงราวฟ้าผ่า ...
- เรื่อง ศีลิริยา ล.๑ น.๒๘๕ เปรียบเสียงของเด็กผู้หญิงดังเหมือนกลองรบ...คุณธิผู้มีเสียงดังราวกลองรบและพูดจาไม่กลัวเกรงผู้ใด...
- เรื่อง ศีลิริยา ล.๒ น.๕๗๔ เปรียบเสียงที่แจ่มใสปานระฆังเงิน...นางทศยาชอบตอนใจยาว ความรู้สึกส่วนที่ถูกเก็บไว้ลึกล้ำ กระตุ้นเตือนให้หวาดผวา พระสุรเสียงแจ่มใสปานระฆังเงินนั่นเอง
- เรื่อง คามาเอน่า ล.๒ น.๔๖๗ เปรียบเสียงดังเหมือนฟ้าผ่า “กลับบ้านเดี๋ยวนี้” เสียงที่ผ่านริมฝีปากของโรแบร์ติโนเหมือนเสียงฟ้าผ่า

๒.๒ กลวิธีอุปมาโดยใช้บริบทหรือความรู้

กลวิธีอุปมาที่ต้องใช้บริบทหรือความรู้หมวดสิ่งของในนวนิยาย ๒๔ เรื่องของโสภาค สุวรรณ พบว่าใช้กลวิธีการเลือกลักษณะสิ่งที่ต้องการให้เกิดภาพและสิ่งที่ทำให้เกิดภาพให้สอดคล้องกันแต่ต้องอ่านบริบทแวดล้อมหรือใช้ความรู้ด้านอื่นๆจึงจะเห็นภาพพจน์ชัดเจน เท่าที่พบได้แก่

๑) อุปมาที่ใช้บริบทด้านสภาพภูมิศาสตร์

กลวิธีดังกล่าวทำให้ผู้อ่านเห็นภาพชัดเจนโดยตรง เท่าที่พบมีเพียงตัวอย่างเดียว คืออุปมาลักษณะของทะเลทราย

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบแบบอุปมาเพื่อให้อ่านเกิดภาพการบรรยายลักษณะของทะเลทรายในประเทศอียิปต์ ที่คนไทยส่วนใหญ่ยังไม่เคยได้เห็นของจริงโดยเปรียบกับ แชนด์วิช ซึ่งเป็นสิ่งที่คนไทยรู้จักดี แต่กระนั้นผู้อ่านก็ยังคงต้องอ่านบริบทหรือคำอธิบาย

แวดล้อมเกี่ยวกับความรู้ด้านสถาปัตยกรรมศาสตร์ ที่โสภาค สุวรรณอธิบายไว้จึงเกิดภาพ แชนวิชชัดเจน และใช้คำว่า เหมือน บ่งชี้ประเภทของภาพพจน์แบบอุปมา ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ทะเลทราย	เหมือน	แชนคั้วช	ความลับฯ ล.๒

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ความลับฯ ล.๒ น.๓๔-๓๕ เปรียบลักษณะทะเลทรายเหมือนแชนคั้วช
...ทะเลทรายด้านนี้หรือทะเลทรายอาหรับตามที่อาหมินเรียกอย่างถนัดปาก
มีสภาพเหมือนแชนคั้วชซึ่งประกบด้วยหุบเขาลุ่มแม่น้ำไนล์และทะเลแดง
ต่อเนื่องจากคลองสุเอซ

๒) อุปมาที่ใช้ความรู้ด้านวรรณคดีไทย กลวิธีดังกล่าวจะทำให้ผู้อ่านเห็นภาพ
ชัดเจนหากมีความรู้ทางวรรณคดีไทยเรื่องรามเกียรติ์ เท่าที่พบมีเพียงตัวอย่างเดียว คือ
อุปมาลักษณะการเมือง
โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบแบบอุปมาในนวนิยายที่มีฉากใน
ประเทศ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพการบรรยายลักษณะล้มลุกคลุกคลานของการเมืองโดยเปรียบกับ หนุ
มานคลุกฝุ่น ผู้อ่านจะเห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้นเมื่อรู้ที่มาและความหมายของสำนวน หนุมานคลุกฝุ่น
ดังที่ศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ศรี เข้มมั่นคง อธิบายถึงที่มาและความหมายไว้ในหนังสือเรื่องสำนวน
ไทยที่มาจากวรรณคดี หน้า ๑๓๔ ว่า หนุมานคลุกฝุ่น เป็นสำนวนที่มาจากวรรณคดีไทยเรื่อง
รามเกียรติ์ตอนศึกไมยราพณ์ มีความหมายว่า สกปรกมอมแมม โสภาค สุวรรณ ใช้คำว่า เหมือน บ่งชี้
ประเภทของภาพพจน์แบบอุปมาดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
การเมืองล้มลุกคลุกคลาน	เหมือน	หนุมานคลุกฝุ่น	หน้าหน้าไฟ ล.๒

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง หน้าหน้าไฟ ล.๒ น.๖ เปรียบการเมืองเหมือนหนุมานคลุกฝุ่น
...เราโชคดีที่มีผู้บริหารงานด้านการคลัง และการเงินที่ซื่อสัตย์ เงินตรา
ของไทยจึงมีค่าอยู่ในระดับมั่นคงจนทุกวันนี้ แต่เราก็โชคร้ายที่การเมือง
บ้านเราล้มลุกคลุกคลานเหมือนหนุมานคลุกฝุ่นมาตลอด...

๒.๓ ลักษณะสิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพในนวนิยายของโสภาค สุวรรณ

โสภาค สุวรรณใช้ สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ ๒ ลักษณะ คือ สิ่งที่ใช้กันมาแต่ดั้งเดิม และ สิ่งที่โสภาค สุวรรณคิดขึ้นเอง ดังนี้

(๑) สิ่งที่ใช้กันมาแต่ดั้งเดิม เช่น

สิ่งที่ใช้กันมาแต่ดั้งเดิมที่โสภาค สุวรรณนำมาใช้เป็นสิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพในการสรรค์สร้างภาพพจน์ประเภทอุปมา มีทั้งสิ่งที่เป็นธรรมชาติ เช่น ราตรีกาล แสงอรุณยามเช้า สิ่งที่เป็นของใช้เครื่องเขียนเช่น หยกหมึก เป็นต้นสิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพดังกล่าวล้วนเป็นสิ่งที่ใช้กันมาแต่ดั้งเดิมที่ผู้อ่านรู้จักเป็นอย่างดีอื่นทำให้ผู้อ่านเกิดภาพได้อย่างชัดเจน ตัวอย่าง

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
กาแฟดำ	เหมือน	ราตรีกาล	ความลับฯ ล.๑
ภูเขาไซในคำมี้ด	เหมือน	หยกหมึก	ความลับฯ ล.๒
ผลส้มสีเหลืองทอง	ราว	แสงอรุณยามเช้า	ฟ้าจรดทราย

(๒) สิ่งที่โสภาค สุวรรณคิดขึ้น

นอกจากสิ่งที่ใช้กันมาแต่ดั้งเดิมเพื่อให้อ่านเกิดภาพดังกล่าวในข้อ ๒.๓.๑ แล้วโสภาค สุวรรณ ยังสร้างสรรค์ความคิดริเริ่มโดยใช้สิ่งที่พบเห็นได้ทั่วไปแต่อาจจะยังไม่เคยใช้เป็นสิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพในงานอื่นๆมาก่อน ตัวอย่าง

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
หน้าตา	เหมือน	น้ำแข็งเปล่า	เสียนดอกจิว ล.๑
หน้าตา	เหมือน	ปลาหมึกแห้ง	สเปโต ล.๑
ถ้าเดินขึ้นบันไดเรือพลาสติก	เหมือน	มดเล็กๆในตุ่มใบใหญ่	พรานทะเล ล.๑
พระจันทร์สีเข้มจืด	เหมือน	ดวงตานกฮูกยามค่ำคืน	สีศิรียา ล.๑
หน้าขาวซีด	ราว	ปลอกหมอน	พรานทะเล ล.๒

สรุปได้ว่าโสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์กลวิธีการใช้ภาพพจน์ประเภทอุปมาด้วยการสรรหา สิ่งที่ใช้กันทั่วไปจนเป็นที่คุ้นเคยที่คาดว่าสิ่งนั้นสามารถทำให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการหรือเกิดความเข้าใจมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการบรรยาย การพรรณนาตัวละครไทย ในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยหรือตัวละครต่างประเทศในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศ ทั้งนี้เพื่อให้อ่านซึ่งส่วนมากเป็นคนไทยเข้าถึงการสร้างสรรค์ภาพพจน์ได้อย่างง่ายดาย

บทที่ ๓

กลวิธีสร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์ในนวนิยายของโสภาค สุวรรณ

ภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์ (Metaphor)

กาญจนา นาคสกุลและคณะ (๒๕๒๔, น.๒๐๒) กล่าวถึง ภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์ (Metaphor) ไว้ดังนี้

“ภาพพจน์เปรียบเทียบที่น่าลักษณะเด่นของสิ่งที่ต้องการเปรียบมากว่าทันที โดยไม่มีคำเชื่อมโยง หรือบางครั้งอาจ คำว่า เป็น เช่น ไก่ค่อยผันค่อยผาย ระบายดินเดิน ดำเนินหงส์ยก่าง ในที่นี้เปรียบเทียบการเดินของไก่กับลีลาของหงส์ แต่เปรียบเทียบที่ว่า ดำเนินหงส์ ไม่มีคำเชื่อมโยง เป็นภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์

- ชีวิตเป็นกีฬา เกิดมาเพื่อแข่งขัน
 บ้างจะไปสู่ก่อนเมฆ บ้างอยากสู่ตะวัน

เปรียบเทียบชีวิตเหมือนเกมกีฬา แต่ใช้คำว่า เป็น แทนคำเชื่อมโยง ส่วน ก่อนเมฆ และ ตะวัน เป็นการเปรียบเทียบทันที อาจหมายถึงความมืดมัว ความไม่ยั่งยืนเพราะเมฆรวมตัวแล้วสลายไปอย่างรวดเร็ว ตรงข้ามกับตะวัน ที่หมายถึงแสงสว่างและยั่งยืนตลอดไป ทั้งก่อนเมฆ และ ตะวัน จึงเป็นภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์ เช่นกัน ”

ส่วน ภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์ หรือ ‘Metaphor’ ในทัศนะของชาวตะวันตก ที่กล่าวถึงในหนังสือ A Handbook to Literature ของ C. Hogue, Holman และ William Harman (๑๙๕๒, หน้า ๒๘๗) ว่า

An analogy identifying one object with another and ascribing to the first object one or more of the qualities of the second....

มีใจความสำคัญ ว่า “อุปลักษณ์...หมายถึงการเปรียบเทียบโดยนัย ซึ่งแสดงถึงความคล้ายคลึงกันระหว่างของสองสิ่ง ซึ่งมีคุณสมบัติร่วมกันอย่างหนึ่ง หรือร่วมกันหลายอย่าง ...

ผลการศึกษาวิจัยกลวิธีสร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์ในนวนิยาย ๒๔ เรื่องของโสภาค สุวรรณ พบว่า มีกลวิธีเดียว คือ กลวิธีอุปลักษณ์โดยตรง ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ ลักษณะคือ กลวิธีอุปลักษณ์โดยตรงที่ใช้คำบ่งชี้อุปลักษณ์ เป็น และกลวิธีอุปลักษณ์โดยตรงที่ไม่ใช้คำบ่งชี้อุปลักษณ์ แต่ปรากฏน้อยมาก ดังต่อไปนี้

๓.๑ กลวิธีอุปลักษณ์โดยตรง

๓.๑.๑ กลวิธีการสร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์โดยตรงชนิดมีคำบ่งชี้อุป

ลักษณ์ เป็น

กลวิธีการสร้างภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์โดยตรงที่มีคำบ่งชี้อุปลักษณ์ เป็น ในนวนิยาย ๒๔ เรื่องของโสภาค สุวรรณ ปรากฏในการอุปลักษณ์ให้เห็นพฤติกรรมต่างๆของตัวละครทั้งที่มีฉากในประเทศไทยและที่มีฉากในต่างประเทศ ดังนี้

๑) การอุปลักษณ์ให้เห็นพฤติกรรมของตัวละครที่แสดงออกทางใบหน้า

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพพฤติกรรมของตัวละครที่แสดงออกทางใบหน้าทั้งในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยและในต่างประเทศ ดังนี้

ก. การอุปลักษณ์ใบหน้าในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทย

ในการสรรค์สร้างภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมต่างๆที่แสดงออกทางใบหน้าของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยพบว่าโสภาค สุวรรณต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพเกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรมความเป็นคนหน้าบาง ลักษณะสีหน้าของผู้มีอารมณ์ไม่ดี ลักษณะหน้าจืดแสดงความรู้สึกกลัว ลักษณะหน้าบานจากรอยยิ้มแห่งความสุข ลักษณะหน้างอจากความไม่สบายอารมณ์ โดยเปรียบเทียบกับลักษณะเด่นของความบางของกระดากว่าว หน้ายักษ์วัดแจ้ง ไข่ต้ม จานเชิงหรือกระดิ่งแป้ง หน้าม้าหมากรุก ตามลำดับและใช้คำว่า เป็น บ่งชี้ภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์ ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปลักษณ์	สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
คุณหญิงหน้าบาง	เป็น	กระดากว่าว	รักในสายฯ ล.๑
ยายแม่บ้านหน้า	เป็น	ยักษ์วัดแจ้ง	สเปโต ล.๑
คุณหยันหน้าจืด	เป็น	ไข่ต้ม	สเปโต ล.๒
มันหน้าบาน	เป็น	จานเชิง	ชิงช้าชาติ ล.๒
หน้าบาน	เป็น	กระดิ่งแป้ง	ชิงช้าชาติ ล.๒
หน้างอ	เป็น	ม้าหมากรุก	พรานทะเล ล. ๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง รักในสายฯ ล.๑ น.๓๓๔-๓๓๕ เปรียบลักษณะหน้าบางเป็นความบางกระดากว่าว

...เออว่าแต่จะทำไฉน เจ้าของเงินไม่อยู่เสียแล้วนี่ ฉันจะพุดกับไอ้วุฒิให้มัน
ไปบอกแม่ยาย...ยายคุณหญิงนะหน้าบางเป็นกระดากว่าว เดี่ยวก็จ่ายมา
หรือ

เรื่อง สเปโต ล.๑

น.๑๑๑ เปรียบลักษณะหน้าตาเป็นลักษณะยักษ์วัดแจ้ง

...ไหนๆก็พุดถึงฝ่ายที่เป็นศัตรูแล้ว ผมต้องไม่ลืมยายแม่บ้านหน้าเป็น
ยักษ์วัดแจ้งของคุณจะอื่นอีกคน

เรื่อง สเปโต ล.๒

น.๑๑๘ เปรียบลักษณะหน้าจืดเป็นไข่ต้ม

ตอนประสาธน์พันธมาบอกให้ขึ้นไปพบบารอนเนส ฟอน ไวเซ็น บวร์ก
ที่ห้องสวีทได้นั้น คุณหยันก็หน้าจืดเป็นไข่ต้ม

เรื่อง ชิงช้าชาติ ล.๒

น.๔๐ เปรียบลักษณะหน้าบานเป็นงานเชิง

... โดยเฉพาะ ไอ้สินัน โดมาด้วยกันนั้นทีเดียว หากวันนี้มันหน้าบานเป็น
งานเชิง นัยน์ตาระยิบระยับประสาธน์กำลังมีความรักเบ่งบานหลาย
กระดังอยู่ในหัวใจ

น.๔๑๔ เปรียบลักษณะหน้าบานเป็นกระดังเป้ง

...กลับมากรีบเรียนอยากจบเร็วๆ แล้วกลับบ้านกลับช่อง...แกล้งหน้า
บานเป็นกระดังเป้ง...

เรื่อง พรานทะเล ล. ๑

น.๑๒ เปรียบลักษณะหน้าจืดเป็นม้าหมากรุก

...นึกได้แต่เม้มปาก ก็ดีแต่พุดทั้งนั้น โดนคำสั่งแบบนี้ที่ไรก็เห็นหน้าจืด
เป็นม้าหมากรุกทุกคน แล้วรีบทำตามบัญชาทั้งนั้น...

ข. การอุปถัมภ์ใบหน้าในนวนิยายที่มีฉากต่างประเทศ

ในการสรรค์สร้างภาพพจน์ประเภทอุปถัมภ์เกี่ยวกับสีหน้าแสดง

ความรู้สึกของตัวละคร ในนวนิยายที่มีฉากต่างประเทศพบว่า โสภาค สุวรรณ ต้องการให้ผู้อ่านเกิด
ภาพเกี่ยวกับความเป็นคนที่มีผิวหน้าดำ หน้าบวมที่ถูกทำร้ายจนปวดบวมกลม จึงนำไปเปรียบกับ
ลักษณะเด่นของถ่าน ความกลมและขรุขระของดวงจันทร์ และใช้คำว่า เป็น บ่งชี้ภาพพจน์ประเภท
อุปถัมภ์ ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปถัมภ์	สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
หน้าดำ	เป็น	ถ่าน	ยังมีรักฯ ล.๒
หน้าบวม	เป็น	พระจันทร์	ฟ้าจรดทราย

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ยังมีรักฯ ล.๒

น.๑๒๓ เปรียบหน้าดำเป็นถ่าน

... เด็กชายชานิกโรยืมกว้างจนเห็นฟันขาวตัดกับหน้าดำเป็นถ่านของเขา
เมื่อสลิลาส่งเงินให้เป็นสินน้ำใจ

เรื่อง ฟ้างรดทราย น.๑๕๓ เปรียบหน้าบวมเป็นพระจันทร์
... ครูรู้ใหม่คะข้าพเจ้าร้องโวยวายกลางดึก แล้วเขาก็ถูกลากตัวออกไป รุ่ง
ขึ้นหน้าบวมเป็นพระจันทร์ทีเดียว กลมเป็นไสน้ำเกลียด...

จะเห็นได้ว่าโสภาค สุวรรณ ใช้สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพในการอุปลักษณะใบหน้า
ของตัวละครทั้งตัวละครในไทยและตัวละครต่างชาติต่างกัน ดังนี้

การใช้กลวิธีสร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอุปลักษณะโดยตรงเพื่อให้เกิดภาพของ
หน้าบาง หน้าจืด หน้าบาน หน้าอของตัวละครในประเทศไทย โดยเปรียบกับลักษณะเด่นของ
กระดากว่า ยักษ์วัดแจ้ง ไข่ต้ม จานเซ็ง กระดิ่งเป้ง ม้าหมากรุก และการให้ภาพใบหน้าของผู้มีผิว
ดำอย่างชานิกโร หน้าบวมที่ถูกทำร้ายของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศ โดยเปรียบ
กับลักษณะเด่นของสีดาของถ่าน พระจันทร์ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่คนไทยคุ้นเคยทั้งสิ้นจึงทำให้
ผู้อ่านเกิดภาพอย่างชัดเจน ส่วนคำที่บ่งชี้ภาพพจน์ประเภทอุปลักษณะ โสภาค สุวรรณ ใช้คำว่า เป็น

๒) การอุปลักษณะให้เห็นพฤติกรรมของตัวละครที่แสดงออกทางเส้นผม

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอุปลักษณะ เพื่อให้อ่านเกิดภาพการพรรณนา
เส้นผมลักษณะต่างๆ ของตัวละครที่พบเฉพาะในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยเท่านั้น ดังนี้

ในการสรรค์สร้างภาพพจน์ประเภทอุปลักษณะเกี่ยวกับลักษณะเส้นผมของตัวละครในน
วนิยายที่มีฉากในประเทศไทยพบว่าต้องการให้อ่านเกิดภาพเกี่ยวกับความเป็นคนผมยาวรุงรังกับ
ลักษณะรังนกรุงรัง ลักษณะผมเส้นหยาบกับกากมะพร้าว และใช้คำว่า เป็น บ่งชี้ภาพพจน์ประเภท
อุปลักษณะ ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปลักษณะ	สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ผมยาวรุงรัง	เป็น	รังนก	พระรถ-เมรี ถ.๑
ผมเส้นหยาบ	เป็น	กากมะพร้าว	พระรถ-เมรี ถ.๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง พระรถ-เมรี ถ.๑ น.๑๘ เปรียบผมยาวรุงรังเป็นรังนก
... เด็กผู้หญิงผมยาวรุงรังเป็นรังนก แต่ไม่เคยปรากฏเป็นเหา ...

น.๖๑ เปรียบผมหยาบเป็นกากมะพร้าว
... ผมหนูเมรินะเส้นเล็กบางคืออยู่แล้ว แถมจะหยักสกออ่อนๆ เจียนรูปไหน
ก็ไม่ชี้ไค้เด่น่าเกลียดเหมือนพวกที่ผมเส้นหยาบเป็นกากมะพร้าวนั้น...

๓) การอุปถัมภ์ให้เห็นพฤติกรรมของตัวละครที่แสดงออกทางดวงตา

โสภาค สุวรรณ ใช้กลวิธีโดยตรงสรรค์สร้างภาพพจน์ประเภทอุปถัมภ์เพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพการพรรณนาดวงตาลักษณะต่างๆ ของตัวละคร การอุปถัมภ์ลักษณะต่างๆเกี่ยวกับดวงตาพบทั้งในนวนิยายที่มีฉากในประเทศแต่มีฉากในต่างประเทศ ดังนี้

ก. การอุปถัมภ์เกี่ยวกับดวงตาในนวนิยายที่มีฉากในประเทศ

ในการสรรค์สร้างภาพพจน์ประเภทอุปถัมภ์เกี่ยวกับลักษณะดวงตาของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยพบว่าโสภาค สุวรรณต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพลักษณะต่างๆของดวงตา ได้แก่ นัยน์ตาขุ่น ดวงตาแดงช้ำ นัยน์ตาพอง โดยเปรียบกับลักษณะเด่นของน้ำในแอ่งโคลนหน้าแล้ง สายเลือด อึ้งอ่าง และใช้คำว่า เป็น บ่งชี้ภาพพจน์ประเภทอุปถัมภ์ ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปถัมภ์	สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
นัยน์ตาขุ่น	เป็น	น้ำในแอ่งโคลนหน้าแล้ง	ชิงช้าชาติ ล.๑
ดวงตาแดงช้ำ	เป็น	สายเลือด	ตะวันลับฟ้า
ตาพอง	เป็น	อึ้งอ่าง	สเปโตะ ล.๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ชิงช้าชาติ ล.๑

น.๖๐ เปรียบนัยน์ตาที่ขุ่นเป็นน้ำในแอ่งโคลน
...“ปลายังไม่ตาย” เสียงย่ำหนักๆ คราวนี้ทุกคนเห็นนัยน์ตาไอ้เอี้ยงขุ่น
เป็นน้ำในแอ่งโคลนหน้าแล้งทีเดียว...

เรื่อง ชิงช้าชาติ ล.๒

น.๔๕๕ เปรียบขนตาตกเป็นแพ
ไอ้ลี้อิงไหล่ ตาหลับปริ้ม...จากแสงไฟสีส้ม เขาเห็นผิวแกมมวลของไอ้ลี้
ผ่องนวลเนียนจับตา ขนตาวาดกหนาเป็นแพเหมือนพัดเล่มน้อยๆ คลี๊ว
เป็นระเบียบ

เรื่อง ตะวันลับฟ้า

น.๔๓ เปรียบดวงตาแดงเป็นสายเลือด
... หล่อนได้กลิ่นตั้งแต่อยู่ห่างกันแค่นั้น ดวงตาของเขาแดงช้ำเป็น
สายเลือด...

เรื่อง จินตปาตี ล.๑

น.๒๒๐ เปรียบดวงตาแดงช้ำเป็นสายเลือด
... ใบหน้าขาวซีดจนดูเผือด จินตปาตีเข้ค่น้ำตาจนแห้ง กระนั้นดวงตาทั้งสองข้างของหล่อนก็แดงช้ำเป็นสายเลือด...

เรื่อง สเปโตะ ล.๑

น.๓๐๒ เปรียบตาพองเป็นอึ้งอ่าง

... พอผมกระซิบกระซาบให้ฟังจนได้ความเท่านั้นแหละซะ แกก็ตาพอง เป็นอึ้งอ่าง ด้วยความที่แกเป็นคนจึกแล้วไม่แพ้คุณ โจน...

ข. การอุปลักษณะเกี่ยวกับดวงตาในนวนิยายต่างประเทศ

ในการสร้างสรรค์อุปลักษณะเกี่ยวกับดวงตาของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากต่างประเทศพบว่า โสภาค สุวรรณ ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพเกี่ยวกับดวงตาแดงช้ำ ตารูปรีเล็ก เรียว ตาใส น้ำตาก็ไหลพราก โดยเปรียบกับลักษณะเด่นของสายเลือด เส้นตรง ตาตึกแต่น เผาเต่า และใช้คำว่า เป็น บ่งชี้ภาพพจน์ประเภทอุปลักษณะ ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปลักษณะ	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ดวงตาแดงช้ำ	เป็น	สายเลือด	ลิลีริยา ล.๑
ตารูปรีเล็กเรียว	เป็น	เส้นตรง	ความลับฯ ล. ๑
คุณวินตาใส	เป็น	ตาตึกแต่น	ศิขรินฯ ล.๑
น้ำตาก็ไหลพราก	เป็น	เผาเต่า	ศิขรินฯ ล.๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ลิลีริยา ล.๑	น.๖๒๐ เปรียบดวงตาแดงช้ำเป็นสายเลือด ...กูรู้ผู้มีดวงตาแดงช้ำเป็นสายเลือดไหล่องุ้มหมดสง่าราศีนั้นเอง
เรื่อง ความลับฯ ล. ๑	น.๑๓๒ เปรียบดวงตาเป็นเส้นตรง ...เอมิลาจ้องเขม็งไปยังดวงตาคู่นั้น ตารูปรีเล็กเรียวแทบจะเป็นเส้นตรง หน้าผากกว้าง ผมเส้นตรงที่อดำสนิท...
เรื่อง ความลับฯ ล. ๒	น.๗ เปรียบตีดวงตายามมีทุกข์ ...ดวงตาสีเขียวหน้าทะเลซึ่งเคยสวยงามของหล่อนแดงช้ำเป็นสายเลือด...
เรื่อง ศิขรินฯ ล.๑	น.๓๗๓ เปรียบตาใสเหมือนตาตึกแต่น ...เขารู้กันแล้วว่ามาลาเรียขึ้นสมองนะมันร้ายแค่นี้ แต่ที่นี้เขาจมนักได้ ย่าไปไม่กี่วันเลยคุณวินตาใสเป็นตาตึกแต่นแล้ว วันโน้นนะขุนยังกะ น้ำข้าว..."

จะเห็นได้ว่า โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอุปลักษณะเกี่ยวกับลักษณะต่างๆ ของดวงตา ของตัวละครทั้งในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยและในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศโดยใช้สิ่งที่ทำให้เกิดภาพทั้งที่เหมือนกันและต่างกัน ดังนี้

การสร้างสรรค์ให้เกิดภาพนัยน์ตาขุน ขนตาวาดกหนา ดวงตาแดงช้ำ ตาพอง น้ำ

ตาไหล ของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทย มักเปรียบกับลักษณะของสิ่งต่างๆ ได้แก่ น้ำในแอ่งโคลนหน้าแล้ง สายเลือด อี้อ่าง แต่การสร้างสรรค์ให้เกิดภาพดวงตาแดงซ้ำ ตารูปรีเล็ก เรียว นัยน์ตาใสของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศ มักเปรียบกับลักษณะเด่นของสิ่งต่างๆ ได้แก่ สายเลือด เส้นตรง ตาดักแตง ตามลำดับ ส่วนคำที่บ่งชี้อุปลักษณะใช้คำว่า เป็น

๔) การอุปลักษณะให้เห็นพฤติกรรมของตัวละครที่แสดงออกทางลักษณะผิว

โสภาค สุวรรณ ใช้กลวิธีโดยตรงสร้างสรรค์สร้างภาพพจน์ประเภทอุปลักษณะเพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพการพรรณนาผิวลักษณะต่างๆ ของตัวละคร การอุปลักษณะลักษณะต่างๆเกี่ยวกับดวงตาพบทั้งในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยและในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศ ดังนี้

ก. การอุปลักษณะผิวในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทย

ในการสร้างสรรค์สร้างภาพพจน์ประเภทอุปลักษณะเกี่ยวกับลักษณะผิวของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยพบว่าโสภาค สุวรรณต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพลักษณะต่างๆของผิว ได้แก่ ตัวดำ ผิวดำ เนื้อตัวลาย เนื้อตัวแดงโดยเปรียบกับลักษณะเด่นของถ่าน ดินหม้อ ฝิวลายของตุ๊กแก ลูกดำถึงสุกๆ ตามลำดับ และใช้คำว่า เป็น บ่งชี้ภาพพจน์ประเภทอุปลักษณะ ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปลักษณะ	สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ตัวดำ	เป็น	ถ่าน	บุลตา ล.๑
ผิวดำ	เป็น	ดินหม้อ	ชิงช้าชาติ ล.๑
เนื้อตัวลาย	เป็น	ตุ๊กแก	เสียนดอกจิว ล.๑
เนื้อตัวแดง	เป็น	ลูกดำถึงสุกๆ	พระรถ-เมรี ล.๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง บุลตา ล.๑

น.๑๑๔ เปรียบผิวดำเป็นถ่าน

...มีเด็กผู้ชายรับใช้ ตัวดำเป็นถ่านอยู่คนเดียว แต่เรือนที่เขาใช้วาดรูปนะ ปลุกใหม่...

เรื่อง ชิงช้าชาติ ล.๑

น.๖๕ เปรียบผิวดำเป็นดินหม้อ

... ตัวก็เข็นดี เสียแต่เกรียมแดดไปหน่อย...นี่คินะว่าผิวข้างล่างขาวๆ ไม่อย่างนั้นละก็คงดำเป็นดินหม้อเลย”

เรื่อง เสียนดอกจิว ล.๑

น.๑๔๔ เปรียบตัวลายเป็นตุ๊กแก

... ดูซี...เนื้อตัวลายหมด ขึ้นเวทีคองงามหรรอก หางเครื่องตัวลายเป็น ตุ๊กแก”

เรื่อง พระรถ-เมรี ล.๑

น.๒๑ เปรียบผิวห่อแดงเป็นลูกดำถึงสุก

... เมริก็ลองกับเขาเหมือนกัน เพียงแต่จับเข้าไปไม่กี่อึด เนื้อตัวก็แดงเป็น
ลูกตำลึงสุกๆ ข้างรั้วบ้านนั่นทีเดียว ...

ข. การอุปถัมภ์เกี่ยวกับผิวในนวนิยายต่างประเทศ

ในการสรรค์สร้างภาพพจน์ประเภทอุปถัมภ์เกี่ยวกับลักษณะผิวของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศพบว่า โสภาค สุวรรณต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพลักษณะต่างๆของผิวทั้งในเรื่องสีและเรื่องลักษณะ ได้แก่ ตัวดำ เนื้อตัวแดง ผิวพอง โดยเปรียบกับลักษณะเด่นของดินปืน มะเขือเทศ ลูกโป่งเล็กๆ ตามลำดับ และใช้คำว่า เป็น บ่งชี้ภาพพจน์ประเภทอุปถัมภ์ ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปถัมภ์	สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ผิวนวลจัด ไม่ดำ	เป็น	ดินปืน	ฟ้าสว่างฯ ล.๑
เนื้อตัวแดงเถื่อน	เป็น	มะเขือเทศ	อัสตา มายานา
ผิวหนังเริ่มพอง	เป็น	ลูกโป่งเล็กๆ ใส	ลมหวน ล.๒

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ฟ้าสว่างฯ ล.๑

น.๖๔ เปรียบผิวนวล ที่ไม่เป็นสีดำเป็นดินปืน
...ผิวเขาออกนวลจัด ไม่ดำเป็นดินปืน...

เรื่อง อัสตา มายานา

น.๓๓๑ เปรียบผิวที่อาบแดดจนแดงเป็นมะเขือเทศ
... แก้วายายนั่นท่าจะอาบแดดซะเต็มเหนี่ยวเนื้อตัวแดงเถื่อนเป็นมะเขือเทศทีเดียว...

เรื่อง ลมหวน ล.๒

น.๒๕๕ เปรียบผิวหนังพองเป็นลูกโป่งเล็กๆ
...หล่อนมองเห็นผิวหนังบางส่วนของแอนดรูเริ่มพองเป็นลูกโป่งเล็กๆ ใส...เหมือนมีน้ำขังอาบอิม...ไม่เว้นกระทั่งหน้าและใบหูที่เริ่มพองใหญ่แดงหนา...

จะเห็นได้ว่า โสภาค สุวรรณ สรรค์สร้างภาพพจน์ประเภทอุปถัมภ์เกี่ยวกับลักษณะต่างๆของผิว ของตัวละครทั้งในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยและในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศ โดยใช้สิ่งที่ทำให้เกิดภาพต่างกัน ดังนี้

การสร้างสรรค์ให้เกิดภาพสีผิวดำ เนื้อตัวลาย เนื้อตัวแดงของตัวละครในประเทศไทย มักจะเปรียบกับถ่าน ดินหม้อ ตุ๊กแก ลูกตำลึงสุกๆ แต่การสร้างสรรค์ให้เกิดภาพผิวดำ เนื้อตัวแดง ผิวหนังเริ่มพองของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศ มักเปรียบกับลักษณะเด่นของสิ่งต่างๆ ได้แก่ ดินปืน มะเขือเทศ และลูกโป่งเล็กๆ ตามลำดับ ส่วนคำที่บ่งชี้อุปถัมภ์ใช้คำว่า เป็น

๕) การอุปถัมภ์ให้เห็นพฤติกรรมของตัวละครที่แสดงออกทางลักษณะอารมณ์

โสภาค สุวรรณ ใช้กลวิธีโดยตรงสรรค์สร้างภาพพจน์ประเภทอุปถัมภ์เพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพการพรรณนาอารมณ์ลักษณะต่างๆ ของตัวละคร เท่าที่พบปรากฏในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยเท่านั้น ดังนี้

ในการสรรค์สร้างภาพพจน์ประเภทอุปถัมภ์เกี่ยวกับอารมณ์ของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยพบว่าโสภาค สุวรรณต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพลักษณะต่างๆ ของอารมณ์ ได้แก่ อารมณ์ขึงตึง อารมณ์อ่อนไหว อารมณ์อาฆาต อารมณ์แค้น โดยเปรียบกับลักษณะเด่นของราวตากผ้า แม่เถาวัลย์พันเลื้อย แม่เถาวัลย์พันเลื้อย กำลังใจ อาวุธ ตามลำดับ และใช้คำว่า เป็น บ่งชี้ภาพพจน์ประเภทอุปถัมภ์ ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปถัมภ์	สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ไม่ยั่วประสาทให้ขึงตึง	เป็น	ราวตากผ้า	เสียนดอกจิว ล.๑
คนไหวง่าย ๆ	เป็น	แม่เถาวัลย์พันเลื้อย	เกนรี มายรี ล.๑
ความอาฆาต	เป็น	กำลังใจ	เกนรี มายรี ล.๒
ความแค้น	เป็น	อาวุธ	เกนรี มายรี ล.๒

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง เสียนดอกจิว ล.๑ น. ๒๘ เปรียบการยั่วประสาทให้ขึงตึงเป็นราวตากผ้า
... หากสติก็ยังดีกว่านายเงินพ่อเลี้ยง อารมณ์ก็ยังเย็นกว่าวิเวกพี่ชายแท้ๆ ของมิญช์ และไม่ยั่วประสาทให้ขึงตึงเป็นราวตากผ้าอย่างลาภน้องชาย...

เรื่อง เกนรี มายรี ล.๑ น. ๒๕๕ เปรียบคนที่อ่อนไหวง่ายเป็นเถาวัลย์พันเลื้อย
... ชินรับคนไหวง่าย ๆ เป็นแม่เถาวัลย์พันเลื้อย ฉันก็ต้องจ้างสาวหน้าใหม่
รำไปจีจี๊ะ เพราะพากันแต่งงานไปหมดไม่ก็เป็นน้อยเขา...

เรื่อง เกนรี มายรี ล.๒ น.๑๒๕-๑๒๖ เปรียบความอาฆาตเป็นกำลังใจ มีความแค้นเป็นอาวุธ
... ฉันไม่อยากจะยืนยันว่าเจ้านางเกนรีถูกจับในฐานะกบฏหรืออะไร มี
ประโยชน์อะไรที่จะสนับสนุนการกระทำของคนกลุ่มน้อยที่มีความ
อาฆาตเป็นกำลังใจ มีความแค้นเป็นอาวุธ...

๖) การอุปถัมภ์ให้เห็นพฤติกรรมของตัวละครที่แสดงออกทางลักษณะสติปัญญา

โสภาค สุวรรณ ใช้กลวิธีโดยตรงสรรค์สร้างภาพพจน์ประเภทอุปถัมภ์เพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพการพรรณนาสติปัญญาลักษณะต่างๆ ของตัวละครซึ่งพบแต่ในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยเท่านั้น ดังนี้

ในการสรรค์สร้างภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์เกี่ยวกับลักษณะสติปัญญาของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยพบว่า โสภาค สุวรรณต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพความฉลาดแหลมคมของสติปัญญาของตัวละคร โดยเปรียบกับลักษณะเด่นของกรวด คือความแหลมคม และใช้คำว่า เป็น บ่งชี้ภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์ ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปลักษณ์	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
นายขงฉลาด	เป็น	กรวด	หน้าไฟ ล.๑
ลูกเขยท่านปลัดฉลาด	เป็น	กรวด	จินตปาตี ล.๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง หน้าไฟ ล.๑ น.๑๗๗ เปรียบความฉลาดเป็นกรวด
 “นายขงไม่ใช่คนโง่ อย่าลืมนี่ ฉลาดเป็นกรวดทีเดียว การที่จะรับใครสักคนเข้าไป คงต้องสืบสาวถึงต้นตอ คนของนายขงมีถมไป

เรื่อง จินตปาตี ล.๑ น.๓๖๔ เปรียบความฉลาดเป็นกรวด
 “ลูกเขยท่านปลัด เขาเป็นพ่อค้าใหญ่ รวยเป็นบ้า ใครๆ เขาว่าจุนเจือพ่อตาแม่ยาย เพราะท่านปลัดของเรามีแต่เกียรติกับเลือดผู้ดีสีน้ำเงินเท่านั้น เงินนะไม่ต้องพูดถึง...แต่ใครทำอะไรเขาไม่ได้ ฉลาดเป็นกรวด...”

จะเห็นได้ว่าโสภาค สุวรรณ สรรค์สร้างภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์เกี่ยวกับสติปัญญา ให้เห็นความฉลาดแหลมคมของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทย โดยเปรียบกับลักษณะเด่นของกรวดคือความแหลมคม ส่วนคำที่บ่งชี้อุปลักษณ์ใช้ เป็น

๗) การอุปลักษณ์ให้เห็นพฤติกรรมของตัวละครที่แสดงออกทางลักษณะนิสัย

โสภาค สุวรรณ ใช้กลวิธีโดยตรงสรรค์สร้างภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์เพื่อให้อ่านเกิดภาพการพรรณานิสัยของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยและในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศ ดังนี้

ก. การอุปลักษณ์เกี่ยวกับนิสัยในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทย

ในการสรรค์สร้างภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์เกี่ยวกับลักษณะนิสัยของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยพบว่า โสภาค สุวรรณ ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพชัดเจนเกี่ยวกับนิสัยร้ายและเอาเปรียบของตัวละคร โดยเปรียบกับลักษณะเด่นของผีดิบ ซึ่งเป็นที่รู้จักคุ้นเคยดีว่าร้าย เอาเปรียบ และลักษณะเด่นของ หมาหน้าแห้งเพราะถูกเอาเปรียบ และใช้คำว่า เป็น บ่งชี้ภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์ ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปลักษณะ	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ผู้ชายคนนี้	เป็น	ผีดิบ	บุลลา ล.๒
คนทำงาน	เป็น	หมาหน้าแห้ง	พรานทะเล ล.๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง บุลลา ล.๒

น.๔๕๕ เปรียบคนเป็นผีดิบ

เขารับเช็คมารับใส่กระเป๋าตังค์ จริงของไอ้เขม เขาเพิ่งจะสำนึกใน
บัดดล ไอ้พวกผู้ชายคนนี้นั้นเป็นผีดิบที่คอยดูเล็ดจากคนที่อ่อนแอกว่า

เรื่อง พรานทะเล ล.๑

น.๗๘ เปรียบคนทำงานเป็นหมาหน้าแห้ง

“เขารู้ว่าผู้อำนวยความสะดวกมอบหมายให้คุณพี่ทำงานชิ้นนี้เอง ดำเนินเรื่องและ
เป็นเจ้าของเรื่อง นี่คงจะเอารายงานของตัวไปเสนอหน้าตาเฉยละซีได้ดิบ
ได้ดีไป คนทำเป็นหมาหน้าแห้ง”

ข. การอุปลักษณะเกี่ยวกับนิสัยในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศ

ในการสรรค์สร้างภาพพจน์ประเภทอุปลักษณะเกี่ยวกับลักษณะนิสัยของ
ตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศพบว่า โสภาค สุวรรณ ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพชัดเจน
เกี่ยวกับนิสัยโกรธง่ายของตัวละคร โดยเปรียบลักษณะที่มีนิสัยอารมณ์ร้อน โกรธง่าย กับลักษณะ
เด่นของน้ำมันและไฟที่ลุกไฟง่าย และเป็นที่รู้จักคุ้นเคยดีว่า ถ้าน้ำกับไฟอยู่ใกล้กันก็พร้อมที่จะ
ระเบิดอารมณ์ทันที และใช้คำว่า เป็น บ่งชี้ภาพพจน์ประเภทอุปลักษณะ ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปลักษณะ	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
(นิสัย) พี่อิชิต	เป็น	น้ำมัน	ความลับฯ ล.๑
นายนั้น(นิสัย)	เป็น	ไฟ	ความลับฯ ล.๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ความลับฯ ล.๑

น.๔๐๕ เปรียบนิสัยของคนเป็นน้ำมันกับไฟ

“แต่ฉันทายได้ว่าเขาจะเป็นพี่เขยคุณในอนาคต”

“นั่นแหละที่ผมกลัว ภาวนาอยู่ทุกวัน พี่อิชิตก็เปลี่งแปลก แต่เราอาจจะ
ไม่เข้าใจความต้องการของเขาก็ได้ พี่อิชิตของผมเป็นน้ำมัน นายนั้นเป็น
ไฟ คงเข้ากันก็กั๊กดี”

จะเห็นได้ว่า โสภาค สุวรรณ สรรค์สร้างภาพพจน์ประเภทอุปลักษณะเกี่ยวกับนิสัยของตัว
ละครทั้งตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยและตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศ
โดยใช้สิ่งที่ผู้อ่านรู้จักคุ้นเคยเป็นอย่างดี กล่าวคือการสรรค์สร้างภาพพจน์ให้เห็นความคล้าย เหา

เปรียบเทียบของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยโดยใช้ลักษณะเด่นของผิวดิบและหมาหน้า
แห้ง และการให้ภาพนิสัยโกรธง่ายของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศโดยเปรียบกับ
ลักษณะเด่นของ น้ำมัน ไฟ ส่วนคำที่บ่งชี้อุปนิสัยใช้ เป็น

๘) การอุปนิสัยให้เห็นพฤติกรรมของตัวละครที่แสดงออกทางลักษณะรูปร่าง

โสภาค สุวรรณ ใช้กลวิธีโดยตรงสรรคสร้างภาพพจน์ประเภทอุปนิสัยเพื่อให้ผู้อ่านเกิด
ภาพการพรรณนารูปร่างลักษณะต่างๆของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยและในน
วนิยายที่มีฉากในต่างประเทศ ดังนี้

ก. การอุปนิสัยรูปร่างในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทย

ในการสรรคสร้างภาพพจน์ประเภทอุปนิสัยเกี่ยวกับการพรรณนา
ลักษณะรูปร่างของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยพบว่าโสภาค สุวรรณต้องการให้
ผู้อ่านเกิดภาพลักษณะต่างๆของรูปร่างของตัวละคร ได้แก่ รูปร่างอ้วนกลม รูปร่างพอง รูปร่างผอม
โดยเปรียบกับลักษณะเด่นของฟุตบอล ลูกโป่ง แม่ใบตองปลิว ตามลำดับ และใช้คำว่า เป็น บ่งชี้
ภาพพจน์ประเภทอุปนิสัย ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปนิสัย	สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
(รูปร่าง)อ้วนกลม	เป็น	ฟุตบอล	รักในสายฯ ล.๒
(ตัว)พอง	เป็น	ลูกโป่ง	เสียนดอกจิว ล.๒
(รูปร่าง)ผอม	เป็น	แม่ใบตองปลิว	ยังมีรักฯ ล. ๒

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง รักในสายฯ ล.๒

น.๕๑๓ เปรียบความอ้วนกลมเป็นลูกฟุตบอล

“ลูกสาวของปูเปหรือ...ผมหลอดอย่างนั้น อ้วนกลมเป็นฟุตบอลเทียว...
เหมือนปูเป...เมื่อเล็กๆ เหลือเกิน...แม่คุณ”

เรื่อง เสียนดอกจิว ล.๒

น.๓ เปรียบการพองตัวเป็นลูกโป่ง

“ไปไม่ถึงสามอาทิตย์ พองเป็นลูกโป่งเทียว...ทำยังไงนะหนู มันถึงได้นำ
ขยำขยี้ยั้ง”

เรื่อง ยังมีรักฯ ล. ๒

น.๑๕๑ เปรียบความผอมเป็นใบตอง

“คิดถึง...ลีนก็คิดถึงสาแทบแย่เทียวนะ นั่งนับชั่วโมงมาตลอดทาง เพราะ
เขาออกเวลาเครื่องจะลง ก็โมง กี่นาที”

“ผอมเป็นแม่ใบตองปลิวอย่างเดิมแหละ งานหนักละซี”

ข. การอุปนิสัยรูปร่างในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศ

โสภาค สุวรรณ ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพชัดเจนเกี่ยวกับการพรรณนา
ลักษณะรูปร่างของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศ ได้แก่ รูปร่างสูงใหญ่และอ้วนกลม
ผู้หญิงรูปร่างสูงใหญ่ รูปร่างอ้วน รูปร่างผอม โดยเปรียบกับลักษณะเด่นของลูกฟุตบอล ยักษ์
ลูกโป่ง ตุ่มสามโลก โองมังกกร แม่ใบตองปลิว นกกระยางหรือตัวยีราฟ ตามลำดับ และใช้คำว่า เป็น
บ่งชี้ภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์ ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปลักษณ์	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ชาวฮาไวเอียนสูงใหญ่และอ้วนกลม	เป็น	ลูกฟุตบอล	พรานทะเล ล.๒
โอเค็ตเต้ผู้หญิงรูปร่างสูงใหญ่	เป็น	ยักษ์	ยังมีรักฯ ล. ๒
คุณไรยาอ้วน	เป็น	ตุ่มสามโลก	ศิขรินฯ ล.๑
นางฟ้าฝรั่งตัวอ้วน	เป็น	โองมังกกร	สเปโต ล.๒
สาวรูปร่างผอม	เป็น	แม่ใบตองปลิว	ฟ้าสว่างฯ ล.๒
(คน)หูน(ผอม)	เป็น	นกกระยางหรือตัวยีราฟ	ยังมีรักฯ ล. ๒

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง พรานทะเล ล.๒ น.๔๑๓-๔๑๔ เปรียบความอ้วนเป็นลูกฟุตบอล
 “...พระราชินีของคามฮามหาราชทรงสมรสกับคามูอาลิตี และเจ้าชายแห่ง
 คาอูอาย คุณเชื่อใหม่ว่าราชินีกาอาอูมานูองคั่นนั้นนะหนักตั้งสามร้อย
 ปอนด์ทีเดียวและราชินีองค์เดิมของกษัตริย์เคามูอาลิตีที่ถูกทิ้งไว้ที่เกาะนี้ก็
 หนักพอกัน คุณจะได้ไม่แปลกใจถ้ารู้จักญาติของผมที่เป็นชาวฮาไวเอียน
 แท้ๆ สูงใหญ่และอ้วนกลมเป็นลูกฟุตบอลแทบทั้งนั้น”

เรื่อง ศิขรินฯ ล.๑ น.๒๕๐ เปรียบรูปร่างอ้วนเป็นตุ่มสามโลก
 “ฉันอดแปลกใจไม่ได้ต่างหาก ถ้าคุณ ไรยาเธอหน้าข้าวตัง อ้วนเป็นตุ่ม
 สามโลกละก็ ฉันคงไม่สงสัยในมิตรภาพหรอก...”

เรื่อง สเปโต ล.๒ น.๑๑๑ เปรียบรูปร่างอ้วนเป็นโองมังกกร
 “นางฟ้าฝรั่งแกตัวอ้วนเป็นโองมังกกร นุ่งกะโปง...ติดปีก ถือไม้เท้า
 ศักดิ์สิทธิ์มีดาวอยู่ตรงปลาย แต่นางฟ้าไทยนี้ ท่านเอวบางร่างน้อย...ใส่
 มงกุฎห้อยพวงอุบะกระดุงกระดุง หย้งที่นิ้วมือก็มีแหวน...แล้วยัง
 ปะวะหล้าทองกร กำไลตะขาบ...ตามตัวแต่งครบชุดตั้งกะทับทรวง สะอั้ง
 เข็มขัด กรองศอ ผ้าห่ม พาหุรัด ใสบ...มะลึงมะเลื่อง นำบุษากว่ากันเขอะ
 ฮะ...”

เรื่อง ฟ้าสว่างฯ ล.๒ น.๗๖ เปรียบความผอมเป็นใบตองปลิว

เรื่อง ยังมีรักฯ ล.๒

“สาวๆ เขาจะวังเรื่องการกินอยู่หน่อยละมังครับ”

“อย่าให้ถึงกับพอมเป็นแม่ใบตองปลิวเลยลูก”

น.๒๒๔ เปรียบรูปร่างพอมเป็นนกกระยางหรือตัวยีราฟ

“คนที่นี้เขาหุ่นเป็นนกกระยางหรือตัวยีราฟกันทั้งนั้นแหละหรือ”

น.๒๒๖ เปรียบรูปร่างสูงใหญ่เป็นยักษ์

โอเต้เต้ผู้หญิงฝรั่งเสสรูปร่างสูงใหญ่เป็นยักษ์และสลิลาก็จะร่วมมือ

ร่วมใจลงไปนุดกระซาง “คริน” หรือพุ่มไม้ดังกล่าวกับเขาด้วย

จะเห็นได้ว่าการสร้างภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์ นั้น โสภาค สุวรรณ มักใช้สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพรูปร่างของตัวละครทั้งตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยและตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศ เหมือนกันและสิ่งต่างๆเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่ผู้อ่านคุ้นเคยทั้งสิ้น กล่าวคือ การสร้างภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์ให้ผู้อ่านเห็นภาพตัวละครที่มีรูปร่างอ้วนกลม พองพอม ทั้งในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยและในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศนั้นจะเปรียบกับสิ่งที่มีลักษณะเด่นในเรื่องรูปร่างทำนองเดียวกันได้แก่ ลูกฟุตบอล ลูกโป่ง ตุ่มสามโลก โอ่งมังกร ยักษ์ ส่วนการสร้างภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์ให้ผู้อ่านเห็นภาพตัวละครที่มีรูปร่างพอม ทั้งในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยและในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศนั้นจะเปรียบกับสิ่งที่มีลักษณะเด่นในเรื่องรูปร่างพอมทำนองเดียวกันได้แก่แม่ใบตองปลิว นกกระยางหรือตัวยีราฟ ส่วนคำบ่งชี้อุปลักษณ์ใช้ เป็น

๕) การอุปลักษณ์ให้เห็นพฤติกรรมของตัวละครที่แสดงออกทางอากัปกริยา

โสภาค สุวรรณ ใช้กลวิธีโดยตรงสรรคสร้างภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์เพื่อให้อ่านเกิดภาพการพรรณนาอากัปกริยาลักษณะต่างๆของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยและในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศ ดังนี้

ก. การอุปลักษณ์อากัปกริยาในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทย

โสภาค สุวรรณ ต้องการให้อ่านเกิดภาพชัดเจนเกี่ยวกับลักษณะของอากัปกริยาต่างๆ ของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทย ได้แก่ ลักษณะท่าทางเบื่อโลกและเฉยชา ลักษณะเด่นเหยียงๆ ลักษณะท่าทางปุเลงๆคืองานยุ่งจนไม่มีเวลาดูแลตัวเอง ลักษณะเล่นดนตรีอย่างตั้งอกตั้งใจ ลักษณะแข็งกระดกกระเดก โดยเปรียบกับลักษณะเด่นของความเย็นของน้ำแข็ง ลิงถูกมัดแดงกัสดหาง จิ้งจกเกาะฝา ท่อนซุง และใช้คำว่า เป็น บ่งชี้ภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์ ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปสรรค	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ท่าทางเบื้อโลกและเฉยชา	เป็น	น้ำแข็ง	ตะวันลับฟ้า
ผม	เป็น	หุ่นไหลาน	เกนรี-มายรี ล.๑
ผมได้แต่เดินเหยงๆ	เป็น	ลิงถูกมัดแดงกัคหาง	สเปโต ล.๒
คุณหั่นปูเลงๆ	เป็น	นางมอมจีเฒ่า	สเปโต ล.๑
อย่าเล่นดนตรีอย่างตั้งอกตั้งใจ	เป็น	จิ้งจกเกาะฝา	บุลลา ล.๑
ท่าทางแข็งกระดกกระเดก	เป็น	ท่อนซุง	เกนรี-มายรี ล.๑
ผู้ชายคนนี้	เป็น	ผีดิบ	บุลลา ล.๒

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ตะวันลับฟ้า

น.๒๗๘ เปรียบท่าทางเฉยชาเป็นน้ำแข็ง

“ขอร้องสักนิดเถอะตะวัน อย่าทำท่าเบื้อโลกและเฉยชาเป็นน้ำแข็ง เพราะมันทำให้เธอหมดสวยไปที่เดียว โลกยังแจ่มใสสักนะ”

เรื่อง สเปโต ล.๒

น.๑๑ เปรียบท่าเดินเหยงๆเป็นลิงถูกมัดแดงกัคหางอยู่คนเดียว

ผมก็ไม่รู้ดีกว่ายังไงหรอกนะ แต่อีกตอนที่แม่ลูกชาวสวนลำไยยกขบวนมาที่บ้านคุณนายจะอ่อนวันนั้น ผมได้แต่เดินเหยงๆเป็นลิงถูกมัดแดงกัคหางอยู่คนเดียว เพราะคุณอัศวินลูกชายเจ้าของสวนลำไยคนที่คุณนายจะอ่อนคิดจะตกแต่งกะคุณ โจมนี้แหล่อระเบิดเปิดเบิ่งไปเลย...

เรื่อง สเปโต ล.๑

น.๘ เปรียบท่าทำงานยุ่งเป็นนางมอมจีเฒ่า

ไม่ว่าเมื่อเป็นเด็กเล็กจนโตเข้าวัยสระรุ่น แล้วย่างเข้าสิบเก้าปีนี่ คุณหยันก็ยังไม่เปลี่ยนแปลง เมื่อไหร่ๆ ผมก็เห็นคุณหยันปูเลงๆ เป็นนางมอมจีเฒ่าตลอดกาล... กระป๋องกระโปรงไม่ชอบนุ่ง ปีหนึ่งถ้าใครเห็นเธอนุ่งกระโปรงแล้วไซ้ เป็นหมายใจได้เลยว่า อาจถูกรางวัลที่หนึ่ง

เรื่อง เกนรี-มายรี ล.๑

น.๑๖-๑๗ เปรียบท่าทางเป็นหุ่นไหลาน

“หมอเป็นคนเก่งมากคนหนึ่ง ตามจริงๆ หมอรักภรรยาหมอมากไหม”

“เราต่างคนก็รู้ตัวดีว่า การแต่งงานนั้นเป็นไปตามระเบียบที่เขาเป็นผู้จัดการให้ เธอไม่ได้รักผมและแยกกันอยู่นานแล้วครับหมอ”

“ลูกล่ะ” “ไม่มีครับ เธอไม่ต้องการ ผู้หญิงคนนี้ใจแข็งสมเป็นลูกผู้นำอย่างเขา” “หมอมีคนอื่นอีกไหม” “ผมเคยมีแต่เขารู้เสียก่อนเป็นพยาบาล แต่เธอตายแล้ว” “อ้าว” “ครับ ผมจึงเรียนให้หมอทราบตามตรงว่าผมเป็นหุ่นไหลานอย่างไรเล่าครับ”

เรื่อง บุลลา ล.๑

น.๑๖๗ เปรียบการเล่นดนตรีเป็นจิ้งจกเกาะฝา

บุคลาลงมือฝึกซ้อมมืออย่างเคย จริงอย่างที่คิดและคุ้น ทั้งลุง ทั้งน้ำ อา
ต่างก็เงี้ยวฟุ้งพล่อนเล่นดนตรีอย่างตั้งอกตั้งใจเช่นทุกครั้ง

“อย่าเล่นเป็นจิ้งจกเกาะฝานะบุน”

เรื่อง เกนรี-มายรี ล.๑

น.๒๐๒ เปรียบท่าทางแข็งเป็นท่อนซุง

“หลานคุณอาคนนี้ไม่ใช่เล่น คุณทำตาใส่ฉันซีคะยังกับลูกเสือลูกตะเข้หน้าตา
ก็เก๋อยู่หรอก แต่ท่าทางแข็งเป็นท่อนซุงอย่างนี้ไม่ไหว คุณอาต้องอบรมให้
นึ้มเป็นลูกผู้ดีไทยให้ได้ทีว่ะ อาไร...แข็งกระดกกระเดกเป็นชาวป่าชาว
คอย หรือทำเจ้าหญิงเมืองป่าพวกเขาแข็งกระดางกลางอย่างนี้”

ข. การอุปถัมภ์อากัปภิกิริยาในนวนิยายที่มีฉากต่างประเทศ

โสภาค สุวรรณ ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพชัดเจนเกี่ยวกับอากัปภิกิริยาต่างๆ
ของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศ ได้แก่ อากัปภิกิริยาเดินงุ่มง่าม อากัปภิกิริยาเดินแข็งทื่อ
โดยเปรียบเทียบกับลักษณะเด่นของเสื้อติดจัน ปีสางแฟรงเกนสไตน์ และใช้ เป็น บ่งชี้ภาพพจน์
ประเภทอุปถัมภ์ ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปถัมภ์	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
พราหมณ์มาฆะเดินงุ่มง่าม	เป็น	เสื้อติดจัน	สิคีรียา ล.๑
คุณหรือผมอาจจะเดิน	เป็น	ปีสางแฟรงเกนสไตน์	ลมหวน ล.๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง สิคีรียา ล.๑

น.๑๕๗ เปรียบการเดินงุ่มง่ามเป็นเสื้อติดจัน

นางนารินี่สั่งเสียดาบุญธรรมแล้วจึงออกจากห้องนั้นตรงไปที่มุข
ด้านหน้าเห็นหลานชายผู้กำลังเจริญวัยเป็นหนุ่มน้อยแต่เพียงหลังไวก
ส่วนพราหมณ์มาฆะผู้ญาติสนิทนั้นกำลังเดินงุ่มง่ามเป็นเสื้อติดจัน

เรื่อง ลมหวน ล.๑

น.๕๗๔-๕๗๕ เปรียบการเดินเป็นปีสาง

“คุณอาจจะเข้าใจยาก แต่ผมคุยกับหมอ...อาจารย์ของผมเอง ท่านให้
ข้อคิดน่าสนใจเกี่ยวกับใช้ยาฉีดทางประสาทกับคนธรรมดาไม่ว่าคุณหรือ
ผมก็อาจจะเดินเป็นปีสางแฟรงเกนสไตน์ได้เท่าๆ กับแอนดรูเหมือนกัน”

จะเห็นได้ว่าการสร้างภาพพจน์ประเภทอุปถัมภ์ เกี่ยวกับอากัปภิกิริยาของตัวละครทั้งตัว
ละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยและตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศ นั้น โสภาค
สุวรรณ มักใช้สิ่งที่ผู้อ่านคุ้นเคย เพื่อทำให้ผู้อ่านเกิดภาพอากัปภิกิริยาของตัวละครแม้ว่าจะเป็นตัว
ละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยและตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศก็ตาม

๑๐) การอุปถัมภ์ให้เห็นพฤติกรรมของตัวละครที่แสดงออกทางลักษณะจิตใจ

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบประเทษอุปถัมภ์ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพการพรรณนาสิ่งที่เป็นนามธรรมคือลักษณะต่างๆของจิตใจของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยและในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศ ดังนี้

ก. การอุปถัมภ์ลักษณะจิตใจในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทย

โสภาค สุวรรณ ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพชัดเจนเกี่ยวกับลักษณะต่างๆของจิตใจของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทย ได้แก่ ลักษณะใจกว้าง ใจเด่น ใจแข็ง ใจเด่น ใจอ่อน ใจร้อน ใจกว้าง ใจเย็น โดยนำไปเปรียบกับลักษณะเด่นของสิ่งต่างๆที่เป็นรูปธรรมมองเห็นได้ด้วยตาและเป็นสิ่งที่ผู้อ่านรู้จักคุ้นเคยกันดี ได้แก่ ลักษณะการแกว่งของลูกตุ้มนาฬิกา ลักษณะการตีกลอง ลักษณะความแข็งของหิน ลักษณะความอ่อนของขี้ผึ้ง ลักษณะความร้อนของฟืนไฟ ลักษณะความกว้างกับแม่น้ำ ลักษณะความเย็นกับน้ำ ตามลำดับ และใช้คำว่า เป็น บ่งชี้ภาพพจน์ประเทษอุปถัมภ์ ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปถัมภ์	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ใจคอ(ผม)กว้าง	เป็น	ลูกตุ้มนาฬิกา	สเปโต ล.๑
ใจ(ผม)เด่น	เป็น	กลองมโหระทึก	สเปโต ล.๑
ใจเด่น	เป็น	กลองเพล	ปมพิศวาส ล.๒
(คุณหยัน)ใจแข็ง	เป็น	หิน	สเปโต ล.๑
(พ่อคนนั้น)ใจอ่อน	เป็น	ขี้ผึ้ง	จินตปาตี ล.๑
ใจร้อน	เป็น	ฟืนไฟ	ชิงช้าชาติ ล.๑
ใจกว้าง	เป็น	แม่น้ำ	รักในสายฯ ล.๑
ใจเย็น	เป็น	น้ำ	บุหงารำไป ล.๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง สเปโต ล.๑

น.๑๑ เปรียบใจกว้างเป็นลูกตุ้มนาฬิกา

เริ่มตั้งกะลูกตาเรื่อยๆ คำขลับเป็นมันระยับที่เด่นระริกกระรี่ เซ็กซีแทบ หัวใจจะวายแล้ว คุณ โจน โฉมโลยังมีหน้าออกหน้าใจที่เหมือนภูเขาเลากา โผล่พุ่งขึ้นมาจากกลางทะเล โดดเด่น ชะ โง่งง้า...ขนาดเวลาที่อากาศร้อน อ้าวเมื่อไหร่ คุณ โจนมุ่งบิกันี่ลงสระหลังบ้านที่ไร ผมเป็นอันไม่ได้ทำการ ทำงานถูกค่าทุกที ผมบรรยายมาแต่ส่วนบนนะฮะเนีย ถ้าเว้ากันลงมาถึง เอวคอดๆ ตะ โปกผายแล้วละก็ เป็น ไม่ต้องเขียนหนังสือกันละมือไม้หงิก

อยู่ตรงนี้ได้ขาด... โส่ย...แค่เขียนมาถึงกรงนี้ใจคอผมก็ชักแวงเป็น
ถูกตุ้มนาฬิกาแล้วซี ผ่านไปก่อนดีกว่า

น.๑๕๔ เปรียบใจเต็นเป็นกลองมโหระทึก

“คุณนายจะไปงานกะลา ยายส้มเข้าบอกเมื่อผมเข้าไปเมียงมองชุดราตรี
มัดหมีใหม่เอี่ยมเพ็ญที่กางอยู่บน โต๊ะรีดผ้า...ใจผมเต็นเป็นกลอง
มโหระทึก ก็กลองที่คุณย่าผมเคยว่าทำจากโลหะ แล้วใช้เป็นเครื่อง
ประโคมและบอกสัญญาณในสมัยโบราณ ใสอะ”

น.๑๗๘-๑๗๙ เปรียบใจแข็งเป็นหิน

ผมเก็บจดหมายเจ้าเว้งฉบับนั้นเป็นอันดี ขึ้นให้คุณหยันแกรู้เข้าเป็นเล็งกัน
ตาย เพราะเมื่อไหร่แกก็ยังยืนยันยืนยันคำขาดว่าชาตินี้แกไม่เคยคิดแย่งผู้ชาย
ที่คุณนายความหามาให้คุณ โฉมเลย เพราะฉะนั้นการที่จะจัดคุณหยันมา
เข้าลึกลับกับปัดนอศวินจึงเป็นเรื่องยาก ด้วยคุณหยันแกใจแข็งเป็นหิน คิด
อยู่ท่าเดียวว่าถ้าแกบังเอิญมารักชอบกับผู้ชายเหล่านี้เข้าจะเป็นการผิดคำ
สัตย์สาบานของแกไว้

เรื่อง ปมพิศวาส ล.๒

น.๕๐ เปรียบใจเต็นเป็นกลองเพล

เด็กหญิงขยับกายต่อมา แล้วต้องตาโตเมื่อเห็นอาการตลอดจนท่าทีของผู้
เป็นนาย สุดใจมองท้องโตๆโอ้ไฉนอย่างใจเต็นเป็นกลองเพลทีเดียว

เรื่อง จินตปาตี ล.๑

น.๔๑ เปรียบใจอ่อนเป็นจี๊ผิ้ง

“คุณวิทิตมาคนเดียวคะคุณ คุณสำอางค์เธอลูกพี่ ระบายมาก”

“นั่นไง แต่ฉันรู้ว่าเขากระเบียดกระเสียนเงินในบ้านไปซื้อของส่วนตัว
ไว้มาก ที่ทางของคุณวิทิตก็ว่าเขาขอให้โอนให้ลูกใหม่ พ่อคนนั้นนะใจ
อ่อนเป็นจี๊ผิ้ง คงเห็นทางนี้มีมรดกแล้วละซี ไม่ถูก...นี่ก็ลูกเหมือนกัน”

น.๓๘ เปรียบใจกว้างเป็นแม่น้ำ

“...พ่อเพลย์บอยคนนี่ของเราจะไล่เล่นเสียเมื่อไหร่ เขาเคยพาผู้หญิงมา
ชอนถึงนี่ก็บ้านผู้จัดการนั่นแหละ เรื่องมันจะเอ่อกันขึ้นถึงสามราย แต่ละ
นางสาวร้ายๆ ทั้งนั้น คนหนึ่งสวมรองเท้าสูงปรี๊ด เธอเล่นงานพ่อเจ้า
ประคุณจนเป็นรอยเสียวสวจะทำยังไง ก็อยากใจกว้างเป็นแม่น้ำ ไม่ว่าใคร
พ่อรักหมดหัวใจนี่”

เรื่อง ชิงช้าชาติ ล.๑

น.๘ เปรียบความใจร้อนเป็นฟืนไฟ

มีก็แต่หล่อนคนเดียวละน้ำที่ผิดพ่อผิดแม่...ผิดจากปู่ย่าพี่ป้าหน้าอา ด้วย
หล่อนเป็นคนกล้าหาญชาญชัย ใจร้อนเป็นฟืนไฟ บทจะบู๊หล่อนก็บู๊ได้ไม่
แพ้อั้งยี่สมัยโบราณแต่ก่อนโน้น...หรือบทที่ใครมาพุดดูหมิ่นดูแคลน

สาดโคลนเข้าใส่อย่างไม่ดูตาม้าตาเรือ หล่อนก็ไม่มีน้ำอวดน้ำทนอย่าง
บุหงาสำหรับนั่งนับหนึ่งถึงล้านอย่างใจเย็นจนโคลนแห้งเหือดหรือโมโห
หายไปเอง

เรื่อง บุลลา ล.๑

น.๕๐ เปรียบการเต้นของหัวใจเป็นกลองเพล

“คุณเขมจะวาดใครคะ”

“คุณเพทาย แม่คุณเฉลิมศรี อาจารย์ผมรู้จักครอบครัวนี้ดี ก็ขอร้องให้ไป
วาดกันที่บ้านหน่อย ผมก็เลยรับงานไว้”

หัวใจบุลลาเหมือนจะเต้นระทึกเป็นกลองเพลทีเดียว นี่จะมีคุณเพทายไหน
อีกหรือไม่หนอที่มีลูกสาวชื่อเฉลิมศรี คงไม่มีหรอกน่า

เรื่อง รักในสายฯ ล.๑

น.๕๑๕ เปรียบการใจกว้างเป็นแม่น้ำ

“แต่ท่าทางดูเหลือเกินครับแม่ ผมว่าลูกตาคุณหญิงนะคุณัก”

“มีคนอื่นที่น่ารักอยู่คนเดียว คุณอุดม ปดุงพุดไม่ผิดหรอก คุณหญิงนะ
เป็นคนดีมากแต่ไหนแต่ไร แม่รู้จักครั้งแรกยังนึกกลัว แต่ใกล้ชิดถึงได้รู้ว่า
ใจกว้างเป็นแม่น้ำ ความมีเมตตาต่อคนหรือคนที่ทำให้ไม่รู้จักแก่”

เรื่อง บุหงารำไป ล.๑

น.๔๔๑ เปรียบใจเย็นเป็นน้ำ

ใจเย็นเป็นน้ำ

ข. การอุปลักษณะจิตใจในนวนิยายต่างประเทศ

โสภาค สุวรรณ ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพชัดเจนเกี่ยวกับสิ่งที่เป็น
นามธรรมคือลักษณะต่างๆของจิตใจของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศ ได้แก่ ใจพอง
ใจร้อน ใจแข็ง ใจเต้น ใจเย็น ใจร้อน เย็น โดยนำไปเปรียบกับลักษณะเด่นของสิ่งต่างๆที่เป็น
รูปธรรมมองเห็นได้ด้วยตาและเป็นสิ่งที่ผู้อ่านรู้จักคุ้นเคยกันดี ได้แก่ ลูกโป่งอัดแก๊ส ไฟเผา หินหรือ
เพชร ตีกลอง น้ำแข็งขั้วโลก สายน้ำไหลเอื่อยๆ ภูเขาไฟปะทุ และใช้คำว่า เป็น บ่งชี้ภาพพจน์
ประเภทอุปลักษณะ ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปลักษณะ	สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
หัวใจที่หุบๆ เขียวๆ ก็พอง	เป็น	ลูกโป่งอัดแก๊ส	สเปโต ล.๒
ใจร้อน	เป็น	ไฟเผา	ยังมีรักฯ ล. ๒
คนที่ใจ(แข็ง)	เป็น	หิน	ลมหวน ล.๑
พ่อเราเขาใจแข็ง	เป็น	เพชร	คามาน่า ล.๑
วกุลใจเต้น	เป็น	ตีกลอง	ลมหวน ล.๒
ใจเย็น	เป็น	น้ำแข็งขั้วโลก	ความลับฯ ล.๑

ใจเย็นๆ	เป็น	สายน้ำไหลเอื่อยๆ	อัสตา มายานา
ใจร้อน	เป็น	ภูเขาไฟปะทุ	อัสตา มายานา

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง สเปนโต ล.๒

น.๒๕๓ เปรียบหัวใจที่หุบๆก็พองเป็นลูกโป่ง

“กลัวไปทำไม กะอีแค่นั่งเรือคอนโดลาสองคนกับกุยลิโอ...ใครจะมากล้าทำอะไรบ้าง ในเรือได้ดกน้ำตกทำเป็นไร โช้...บันดาล เธออย่ามาคุมเราแจหน้อยเลย...” พูดได้เท่านั้น ผมก็เห็นคุณหยันจ้องเป็งไปที่ประตูโรงแรม...ผมแลตามแล้วหัวใจที่หุบๆเหี่ยวๆ ก็พองเป็นลูกโป่งอัดแก๊ส...ก็ผู้ชายหุ่นสูงๆ เปรี้ยวๆ ที่นั่งกางเกงขาวสีขาว สวมสปอร์ตโค้ทสีน้ำเงินเข้ม มีเชิ้ตเปิดอก แลมสวมหมวกแก๊ปสีน้ำเงินใบเท่นั้นนะใครที่ไหนชะอีก

เรื่อง ยังมีรักๆ ล.๒

น.๒๗๘ เปรียบใจร้อนเป็นไฟ

“ข่าวเมื่อคืนบอกว่ามีคนตายอย่างน้อยๆ ก็กว่าห้าพันคนเข้าไปแล้ว แผ่นดินไหววันเดียวสองครั้ง คนที่ไม่มีบ้านอยู่ตั้งสองแสนห้าหมื่นกว่าคน...มาดมัวแฉลคะ นึกว่ากรุณานั่นเถอะกะ...ใจฉันร้อนเป็นไฟเผาทีเดียว ถ้าไม่ห่วงลูกทางนี้ ฉันลงไปกับคุณ”

เรื่อง ลมหวน ล.๑

น.๔๕๔-๔๕๕ เปรียบใจเป็นหิน

“ฉันไม่อยากนึกไปถึงเพียงนั้นเลยคะ ว่าคนทั้งคน...ชีวิตที่เริ่มต้นอย่างแจ่มใส เด็กเพิ่งจะหัดพูดและเดิน สมองกำลังตื่นตัวเรียนรู้ทุกอย่างก็ดับวูบเดินอยู่ในความมืดตลอดยี่สิบห้าปี...ฉันยอมรับว่ากลัว...กลัวสิ่งที่จะเกิดขึ้นต่อไป สิ่งที่แล้วมาคนสร้าง คนคิด คงใจเย็นเป็นหิน ต่อไป...คนที่ใจเป็นหินคงไม่ยอมให้ใครทำลายสิ่งที่ได้สร้างขึ้นไว้...”

เรื่อง ลมหวน ล.๒

น.๒๕๑ เปรียบใจเด่นเป็นดึกดอง

“มัดวษาเซ...นิน บิด้า...ดาจ๊ก (ฉันเดินบนน้ำแข็ง) ฉันเห็นเขากับจิกิบอยู่กลางทะเลสาบ”

“มันว่าจะไปที่ ปากิ-ดาเววัน(ที่ตกปลา)ไม่ใช่รี”

“กินน้ำชาณี” นาโกมิประคองถ้วยน้ำร้อนจ่อที่ปากเด็ก วฤตใจเด่นเป็นดึกดอง หล่อนถลาไปที่หน้าต่าง มองออกไปกลางทะเลสาบที่ขาวโพลนด้วยแข็งตัวช้านาน

เรื่อง ความลับๆ ล.๑

น.๒๘๘ เปรียบใจแข็งเป็นหินกับเย็นเป็นน้ำแข็งขั้วโลก

“คุณจะทำยังไงคะ”

- “ฉันจะขั้วท่าน อยากรู้จักว่าจะแข็งเป็นหิน เย็นเป็นน้ำแข็งขั้วโลกไปถึงไหน ฉันเคยควงท่านเมื่ออยู่ปารีส”
- เรื่อง อัสตา มาฆานา น.๓๒๖ เปรียบใจร้อนเป็นภูเขาไฟปะทุ ใจเย็นเป็นสายน้ำไหลเอื่อย
เอมิลิอา โนก็คองเหมือนๆ คนของเขากระมัง...คนเม็กซิกันที่มีสารพัดแบบ
ให้เห็น ใจร้อนเป็นภูเขาไฟปะทุ หรือใจเย็นน้ำเป็นสายน้ำไหลเอื่อยๆ
- เรื่อง คามาเอน่า ล.๑ น.๒๐๘ เปรียบใจแข็งเป็นเพชร
“พ่อเราเขาใจแข็งเป็นเพชร”

จะเห็นได้ว่าการสร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์นั้น โสภาค สุวรรณ ใช้สิ่งที่ผู้อ่านคุ้นเคยเพื่อทำให้ผู้อ่านเกิดภาพลักษณะต่างๆ ของใจของตัวละครทั้งในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยและในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศเหมือนกัน เช่น ใช้ลักษณะเด่นของความแข็งของหินและเพชรเพื่อให้อ่านเกิดภาพใจแข็งของตัวละคร เป็นต้น ส่วนคำที่บ่งชี้อุปลักษณ์ใช้ คำว่า เป็น

๑๑) การอุปลักษณ์ให้เห็นพฤติกรรมของตัวละครที่แสดงออกทางลักษณะการพูด

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบประเภทอุปลักษณ์ เพื่อให้อ่านเกิดภาพการพรรณนาลักษณะการพูดของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยและในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศ ดังนี้

ก. การอุปลักษณ์การพูดในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทย

โสภาค สุวรรณ ต้องการให้อ่านเกิดภาพชัดเจนเกี่ยวกับลักษณะต่างๆ ของการพูดของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทย ได้แก่ ลักษณะการบ่น ลักษณะการพูดคล้อง ด้วยการเปรียบกับลักษณะเด่นของสิ่งต่างๆ ได้แก่ หมี่กิ้นผึ่ง น้ำไหลไฟดับ ตามลำดับ และใช้คำว่า เป็น บ่งชี้ภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์ ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปลักษณ์	สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
แค้น	เป็น	หมี่กิ้นผึ่ง	หน้าหน้าไฟ ล.๑
เขาพูด	เป็น	น้ำไหลไฟดับ	บุหงารำไป ล.๒

ตัวอย่างข้อความ

- เรื่อง หน้าหน้าไฟ ล.๑ น.๑๑ เปรียบการบ่นเป็นหมี่กิ้นผึ่ง
“...แม้แต่เรื่องจับกุมก็เหมือนกัน ลงว่าจับแล้วต้องปล่อย ทำอะไรไม่ได้
มันก็แย่”
“แค้นเป็นหมี่กิ้นผึ่งอีกแล้ววะ”
- เรื่อง บุหงารำไป ล.๒ น.๔๓๐ เปรียบการพูดมากเป็นน้ำไหลไฟดับ

เขาพูดเป็นน้ำไหลไฟดับ

ข. การอุปโลกน์การพูดในนวนิยายต่างประเทศ

โสภาค สุวรรณ ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพชัดเจนเกี่ยวกับลักษณะต่างๆ ของการพูดของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศ ได้แก่ ลักษณะการพูดฝรั่งเศส การพูดดี โดยเปรียบกับลักษณะเด่นของ น้ำไหล น้ำผึ้ง และใช้คำว่า เป็น บ่งชี้ภาพพจน์ประเภทอุปโลกน์ ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปโลกน์	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
เขาพูดฝรั่งเศส	เป็น	น้ำไหล	ยังมีรักฯ ล. ๑
เขาจบจากปารีสพูดฝรั่งเศส	เป็น	น้ำไหล	ความลับฯ ล. ๑
ปากหวาน	เป็น	น้ำผึ้ง	อัสตา มายานา

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ยังมีรักฯ ล. ๑

น.๑๑ เปรียบการพูดภาษาต่างประเทศคล่องเป็นน้ำไหล สติลาได้เลือกมากับเขาก็เพราะ โอเค็ดเต้และอัลเบิร์ตหรืออัลแบร์ เขาพูดฝรั่งเศสเป็นน้ำไหล

เรื่อง ความลับฯ ล. ๑

น.๒๗๒ เปรียบการพูดคล่องเป็นน้ำไหล “พักอยู่กับเจ้าหญิงเลยที่เดียวอย่างนั้นหรือ ก็ดี...ท่านเป็นเจ้านายที่มีน้ำพระทัยโอบอ้อมอารีเสมอ แต่บ้านของลุงกว้างขวางห้องหับว่างลงไป อธิษส..ลูกสาวคนโตของลุงจะแก่กว่าหนูหลายปีอยู่หรือ แต่ก็ยังเป็นโสด เขาจบจากปารีสพูดฝรั่งเศสเป็นน้ำไหลที่เดียว...”

เรื่อง อัสตา มายานา

น.๓๑๕ เปรียบปากหวานเป็นน้ำผึ้ง “แก่นารักนะคะคุณ แล้วก็ปากหวานเป็นน้ำผึ้งเทียว...มากันที่นี้ที่ไรเป็นต้องเข้ามาชมถึงในครัว

จะเห็นได้ว่าในการสร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอุปโลกน์นั้น โสภาค สุวรรณ ใช้สิ่งที่ผู้อ่านคุ้นเคยเพื่อทำให้ผู้อ่านเกิดภาพลักษณะต่างๆของการพูดของตัวละครทั้งในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยและในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศ กล่าวคือใช้ หมิกินผึ้ง ซึ่งผู้อ่านคุ้นเคยดีเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดภาพลักษณะการบ่น ส่วนการพูดภาษาต่างประเทศได้คล่อง และปากหวานพูดจาดีของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศ ใช้ น้ำไหล น้ำผึ้ง ซึ่งผู้อ่านคุ้นเคยดีเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดภาพลักษณะการพูดภาษาต่างประเทศคล่อง และเห็นภาพคนปากหวานพูดดี

๑๒) การอุปถัมภ์ให้เห็นลักษณะสิ่งแวดล้อม

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบประเทอุปถัมภ์ ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ
การพรรณาสีสิ่งแวดล้อมซึ่งพบในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยเท่านั้น

การอุปถัมภ์สิ่งแวดล้อมในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยนั้น โสภาค สุวรรณ ใช้
คำว่า สังคมสิ่งแวดล้อมปัจจุบัน โดยเปรียบกับลักษณะเด่นของสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ คือ ไอพิษ ยาพิษ
ที่มีผลต่อผู้คนในสิ่งแวดล้อมนั้นๆ และใช้คำว่า เป็น บ่งชี้ภาพพจน์ประเทอุปถัมภ์ ดังตาราง
ต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปถัมภ์	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
สังคมสิ่งแวดล้อมปัจจุบัน	เป็น	ยาพิษ ไอพิษ	ชิงช้าชาติ ล.๒

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ชิงช้าชาติ ล.๒ - น.๓๐๔ เปรียบสิ่งแวดล้อมเป็นยาพิษ
นั่นคือทุกสิ่งทุกอย่างในโลกนี้มีความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาตนเอง...
คุณกรองทองจะวิวัฒนาการความคิดของตนเองอันได้แก่การปรับปรุง
ไปตามความเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมและสังคมรอบตัว จนบางครั้ง
บางครั้งคุณเขาก็ให้หนาวๆ ร้อนๆ เหมือนกัน ด้วยตัวเธอเองนั้นเป็นคน
อนุรักษ์ความคิดของตัวเองอย่างเหนียวแน่น จนต้องบ่นแล้วบ่นอีกเถวว่า
สังคมสิ่งแวดล้อมปัจจุบันนั้นเป็นยาพิษ ไอพิษที่ทั้งอบทั้งรมให้เธอห่อ
เหี่ยวลงไปทุกวัน

๑๓) การอุปถัมภ์ให้เห็นอำนาจเงิน

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ความเปรียบประเทอุปถัมภ์ ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ การ
พรรณานำนาจเงิน ซึ่งพบในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศเท่านั้น

การอุปถัมภ์อำนาจเงินในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศนั้น โสภาค สุวรรณ ใช้คำว่า
เงิน โดยเปรียบกับลักษณะเด่นคือ อำนาจในมือ ที่สามารถสั่งให้ใครทำอะไรก็ได้ และใช้คำว่า เป็น
บ่งชี้ภาพพจน์ประเทอุปถัมภ์ ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปถัมภ์	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
เขามีเงิน	เป็น	อำนาจในมือ	ฟ้าจรดทราย

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ฟ้าจรดทราย น.๘๒ เปรียบเงินเป็นอำนาจ

“ไม่มีผู้ชายคนไหนทนได้หรอก ถ้าถูกคนที่เป็ญญติทางฝ่ายเมียสบประมาทด่าว่าเสี่ยๆ หยาๆ และคนอย่างผมก็ไม่ชอบให้ใครมาว่าอย่างนั้นเสี่ยด้วยซี ผมกลัวความร่ำรวยของเธอมากกว่า เธอถูกเลี้ยงมาอย่างวิเศษสุด ผมคงทนให้เมียข่มขู่ไม่ไหว...ผมจะต้องเป็นหัวหน้าครอบครัวและมีเกียรติแห่งความเป็นสามีพอสมควร คุณไม่เห็นหรือว่าเธอบงการผมตลอดเวลา...เธอมีเงินเป็นอำนาจในมือ”

๓.๑.๒ กลวิธีการสร้างสรรค์ภาพพจน์แบบอุปลักษณ์โดยไม่ใช่คำบ่งชี้อุปลักษณ์

กลวิธีการสร้างภาพพจน์แบบอุปลักษณ์โดยไม่ใช่คำบ่งชี้อุปลักษณ์เกิดจากการนำสิ่งที่ทำให้เกิดภาพมาใช้คู่กับสิ่งที่ต้องการให้เกิดภาพโดยไม่มีคำบ่งชี้อุปลักษณ์ เป็น คือ

จากการศึกษาวิเคราะห์ภาพพจน์แบบอุปลักษณ์โดยไม่ใช่คำบ่งชี้อุปลักษณ์ในนวนิยาย ๒๔ เรื่อง พบเพียงแห่งเดียวคือการเปรียบเทียบความทุกข์กับลักษณะเด่นที่ทำให้เกิดภาพคือ พายุร้าย ดังนี้

สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปลักษณ์	สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ความทุกข์ของคน	-	พายุร้าย	ลึลึริยา ล.๒

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ลึลึริยา ล.๒

น.๔๕ เปรียบความทุกข์กับพายุร้าย

.....หากพายุร้ายแห่งความทุกข์ของคนจะมากมายและมีอำนาจยิ่งกว่ากระมัง....

๓.๒ กลวิธีการใช้สิ่งที่ทำให้เกิดภาพ

สิ่งที่เป็นจุดเด่นในการสรรค์สร้างภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์น่าจะเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดภาพ เนื่องจากจะเป็นส่วนที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพชัดเจนมากขึ้นเพียงใด หากผู้เขียนนวนิยายพยายามสรรหาสิ่งที่คาดว่าสามารถทำให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการหรือเกิดความเข้าใจได้ชัดเจนมากขึ้นเพียงใดก็จะทำให้ผู้อ่านพึงพอใจมากขึ้น

จากการศึกษาวิเคราะห์การสรรค์สร้างภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์ในนวนิยาย ๒๔ เรื่องของโสภาค สุวรรณ พบว่า มี ๒ ลักษณะคือ

๑) สิ่งที่ใช้กันทั่วไปจนเป็นที่คุ้นเคย

โสภาค สุวรรณสรรหาสิ่งที่ทำให้เกิดภาพซึ่งเป็นสิ่งที่ใช้กันทั่วไปและเป็นสิ่งที่ผู้อ่านคุ้นเคย สิ่งเหล่านี้จะปรากฏเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดภาพทั้งในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยและในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศ ดังนี้

สิ่งที่ต้องการให้เกิดภาพ	สิ่งที่ทำให้เกิดภาพในประเทศไทย	สิ่งที่ทำให้เกิดภาพในต่างประเทศ
คนที่ใจแข็ง	หิน ลมหวน ล.๑	หิน สเปโต ล.๑
ใจเต้น	กลองเพล ปมพิศวาส ล.๒	ตึกลอง ลมหวน ล.๒
พุดคดอง	น้ำไหลไฟดับ บุหงารำไป ล.๒	น้ำไหล ยังมีรักฯ ล. ๑

๒) สิ่งทีโสภาค สุวรรณน่าจะคิดขึ้นเอง เช่น

นอกจากสิ่งที่ทำให้เกิดภาพประเภทที่ใช้กันทั่วไปจนเป็นที่คุ้นเคยดังกล่าวแล้ว โสภาค สุวรรณยังสรรหาสิ่งที่ทำให้เกิดภาพประเภทที่ผู้วิจัยคิดว่าเป็นสิ่งที่โสภาค สุวรรณคิดขึ้นเองให้เหมาะสมกับสมัยนิยมและเป็นสิ่งที่ผู้อ่านร่วมสมัยรู้จักเป็นอย่างดีอันจะช่วยให้เกิดภาพอย่างชัดเจน สิ่งเหล่านี้จะปรากฏเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดภาพทั้งในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยและในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศ ดังนี้

สิ่งที่ต้องการให้เกิดภาพ	สิ่งที่ทำให้เกิดภาพในประเทศไทย	สิ่งที่ทำให้เกิดภาพในต่างประเทศ
ประสาทชิงตัง	ราวตากผ้า เสียนดอกจิว ล.๑	
คนหุ่นผสม	แม่ใบตองปลิว ยังมีรักฯ ล. ๒	นกกระยาง ยังมีรักฯ ล. ๒
ใจเย็น	น้ำ บุหงารำไป ล.๒	น้ำแข็งขั้วโลก ความลับฯ ล.๑

บทที่ ๔

กลวิธีสร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทบุคลาธิษฐานและอติพจน์ ในนวนิยายของโสภาค สุวรรณ

นอกจากการสร้างภาพพจน์ประเภทอุปมาและประเภทอุปลักษณ์ดังกล่าวในบทที่ ๒ และบทที่ ๓ แล้ว โสภาค สุวรรณ ยังสร้างภาพพจน์ประเภทบุคลาธิษฐานและประเภทอติพจน์เพื่อให้ผู้อ่านนวนิยายเกิดความเพลิดเพลินในการสรรค์สร้างมโนภาพอีกด้วย ดังนี้

๔.๑ ภาพพจน์ประเภทบุคลาธิษฐาน

กาญจนา นาคสกุลและคณะ (๒๕๒๔, น.๒๐๔) ให้คำนิยาม คำว่า บุคลาธิษฐาน (Personification) ไว้ว่าหมายถึง ภาพพจน์ที่เกิดจากการเปรียบเทียบโดยนำสิ่งไม่มีชีวิต หรือมีชีวิตแต่ไม่ใช่คนมากล่าวถึงราวกับเป็นคน เช่น ทะเลไม่เคยหลับไหล ใครตอบได้ไหมจึงตื่น นาข้าวและธัญพืชทั้งมวล ล้วนโค้งศีรษะให้อูทก

ภาพพจน์ประเภทบุคลาธิษฐาน ตรงกับ 'Personification' ที่สนะของชาวตะวันตก ในหนังสือ A Handbook to Literature ของ Holman (๑๙๕๒, น.๓๕๓) ซึ่งกล่าวถึงคำว่า figure of speech ประเภท Personification ไว้ว่า

A figure that endows animals ideas, abstractions, and inanimate objects with human form; the representing of imaginary creatures or things as having human personalities, intelligence, and emotions, also an impersonation in drama of one character or person, whether real or fictions, by another person.

มีใจความสำคัญว่าภาพพจน์ที่เกิดจากการเปรียบเทียบโดยการกำหนดให้สิ่งที่ไม่มีชีวิตหรือสิ่งที่ไม่ใช่มนุษย์ เช่น พืช สัตว์ สิ่งของ หรือความคิดที่เป็นนามธรรม แสดงกิริยาอาการ มีความฉลาดและความรู้สึกนึกคิดอย่างมนุษย์ประหนึ่งว่าสิ่งที่ไม่มีชีวิตเหล่านั้นเป็นสิ่งมีชีวิตที่แสดงอาการกิริยาของมนุษย์ได้

ผลการศึกษาวิจัยพบว่าภาพพจน์ประเภทบุคลาธิษฐานในนวนิยาย ๒๔ เรื่องของ โสภาค สุวรรณมีน้อยกว่าการใช้ภาพพจน์ประเภทอุปมาและประเภทอุปลักษณ์ที่กล่าวไว้ในบทที่ ๒ และบทที่ ๓ เท่าที่พบเป็นภาพพจน์ที่โสภาค สุวรรณสร้างสรรค์ด้วยกลวิธีโดยตรง คือ ส่วนที่ต้องการให้เกิดภาพเป็นสิ่งไม่มีชีวิตแต่ผู้อ่านเกิดภาพชัดเจนเนื่องจากในส่วนของสิ่งที่ทำให้เกิดภาพนั้น โสภาค

สุวรรณเลือกสรรพฤติกรรมหรืออาการของสิ่งมีชีวิตที่ผู้อ่านนวนิยายคุ้นเคยหรือน่าจะพบเห็นได้ในชีวิตประจำวันได้อย่างสอดคล้องกับส่วนที่ต้องการให้เกิดภาพ ดังต่อไปนี้

๔.๑.๑ กลวิธีโดยตรงสร้างสรรคภาพพจน์ประเภทบุคลาธิษฐานจากพฤติกรรมต่างๆของมนุษย์เพื่อให้เห็นภาพการเคลื่อนไหวของสิ่งในธรรมชาติ

ในนวนิยาย ๒๔ เรื่องพบว่าโสภาค สุวรรณ ใช้กลวิธีโดยตรงสร้างสรรคภาพพจน์ประเภทบุคลาธิษฐานอย่างตรงไปตรงมาตามคำจำกัดความของบุคลาธิษฐาน กล่าวคือโสภาค สุวรรณใช้คำกริยาซึ่งเป็นอาการหรือพฤติกรรมต่างๆของมนุษย์กับสิ่งไม่มีชีวิตในธรรมชาติ เช่น แสงแดด เสี่ยงลม ใบไม้ เป็นต้นให้ดูประหนึ่งว่าสิ่งไม่มีชีวิตในธรรมชาติเหล่านั้นเป็นมนุษย์จึงทำให้เกิดภาพในใจผู้อ่าน เท่าที่พบทั้งในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยและต่างประเทศ มีดังนี้

ก. ภาพพจน์ประเภทบุคลาธิษฐานที่พบในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทย

โสภาค สุวรรณ ใช้สิ่งที่อยู่ในธรรมชาติ ได้แก่ เปลวแดด ซึ่งเป็นสิ่งไม่มีชีวิตและเป็นสิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ ส่วนสิ่งที่ทำให้เกิดภาพเกิดจากการใช้พฤติกรรมของมนุษย์คือ เต็นระบำ ส่วนของสิ่งที่ทำให้เกิดภาพ จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้ข้อความทั้งสองส่วนกลายเป็นภาพพจน์ประเภทบุคลาธิษฐาน ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
แดดปลายเดือนสีแสดเผาจัดจ้า จนเห็นเป็นเปลว	เต็นระบำกันยับยั้งอยู่ข้างหน้า	ชิงช้าฯ ล.๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ชิงช้าชาติ ล.๑

น.๒๕๓ เปลวแดดเต็นระบำ

...แดดปลายเดือนสีแสดเผาจัดจ้า จนเห็นเป็นเปลวเต็นระบำกันยับยั้งอยู่ข้างหน้า...

ข. ภาพพจน์ประเภทบุคลาธิษฐานในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศ

โสภาค สุวรรณ ใช้สิ่งต่างๆในธรรมชาติที่พบในต่างประเทศ ได้แก่ เสี่ยงลมพัดในทะเลทราย ดวงอาทิตย์ ดอกไม้ ใบไม้ มาทำให้เป็นสิ่งที่มมีชีวิตคือเคลื่อนไหวได้อย่างมนุษย์ เช่น กำหนดให้ดวงอาทิตย์ทำกริยาปล่อย ได้ เหมือนมนุษย์ กำหนดให้ดอกไม้จิบระบำฟ้อนได้เหมือนมนุษย์ การกำหนดการเคลื่อนไหวต่างๆดังกล่าวให้แก่สิ่งธรรมชาติเหล่านั้นทำให้อ่านเกิดภาพอย่างชัดเจน ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
เสียงลมพัดหวีดหวิว	คล้ายเสียงคร่ำครวญของปีศาจแห่งทะเลทราย	ฟ้าจรดทราย
ดวงอาทิตย์ลับขอบฟ้า	ปล่อยแสงสีแดงอ้ออึงปนเหลืองอมส้ม...	ฟ้าจรดทราย
เขาพูดว่าใบไม้ที่ถูกระบายสี	กำลังเรียงระบำกับลมเหนือ	ลมหวาน ล.๒
ดอกไม้	กลายเป็นเทพธิดาพากันจับระบำฟ้อน	โกบี ล.๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ฟ้าจรดทราย

น.๑๗๕ ลมมีชีวิตคร่ำครวญได้เหมือนมนุษย์

... อากาศมืดมิดมืดเห็นแต่แสงดาว เสียงลมพัดหวีดหวิวคล้ายเสียงคร่ำครวญของปีศาจแห่งทะเลทรายที่อ้างว้างเบื้องหน้าทางที่วิ่งลงไปนั้นลาดลงสู่ที่ต่ำ ...

เรื่อง ลมหวาน ล.๒

น.๗๑๔ ใบไม้เรียงระบำกับลมเหนือ

... วกลมองออกไปนอกรด ต้นไม้กำลังผลัดใบลมพัดไม่แรงนัก แต่ใบไม้ก็เปลี่ยนสีหมดแล้วทั้งต้นทั้งเมืองดูเป็นสีเหลืองทองอร่าม เสียงร่าฟิงมาเข้าหูหล่อนอีกว่า “ฤดูใบไม้ร่วงอย่างนี้ ถ้าอินเดียนแดงคุยกัน เขาจะพูดว่าใบไม้ที่ถูกระบายสีกำลังเรียงระบำกับลมเหนือ...

เรื่อง โกบี ล.๑

น.๕๕ ดอกไม้เรียงระบำ

ดอกไม้กลายเป็นเทพธิดาตอนกลางคืนวันพระจันทร์เต็มดวงพากันจับระบำฟ้อนขณะผู้คนหลับไหล

๔.๑.๒ กลวิธีสร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทบุคลาธิษฐานจากพฤติกรรมต่างๆของมนุษย์ เพื่อให้เห็นภาพกิริยาอาการของสิ่งในธรรมชาติ

การสร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทบุคลาธิษฐานเพื่อให้อ่านเกิดภาพกิริยาอาการของสิ่งในธรรมชาติโดยใช้พฤติกรรมหรืออากัปกริยาของมนุษย์พบเฉพาะในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศเท่านั้น

โสภาค สุวรรณ ใช้สิ่งต่างๆในธรรมชาติที่พบในต่างประเทศ ได้แก่ เสียงลมพัดในทะเลทราย ทะเลทราย ดวงอาทิตย์ ดอกไม้ ใบไม้ มาทำให้เป็นสิ่งที่มีชีวิตคือแสดงกิริยาอาการต่างๆอย่างมนุษย์ กิริยาอาการเหล่านั้นล้วนเป็นอากัปกริยาที่พบเห็นในชีวิตประจำวันอันเป็นผลให้อ่านเกิดภาพอย่างชัดเจน พฤติกรรมหรืออากัปกริยาเหล่านั้น เช่น กำหนดให้ทะเลทรายแสดง กิริยา หลับ เหมือนมนุษย์ กำหนดให้ต้นไม้ร้องไห้ ได้เหมือนมนุษย์ การกำหนดกิริยาอาการต่างๆดังกล่าวให้แก่สิ่งธรรมชาติเหล่านั้นทำให้อ่านเกิดทั้งภาพและความรู้สึกอย่างชัดเจน ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ท้องทะเลทราย	กำลังจะหลับไหลอีกครั้ง	ฟ้าจรดทราย
ทะเลทราย	ถูกปลุกจากการหลับไหล	โกบี ล.๒
ต้นไม้ร้องไห้	เวลาคนไปตากเปลือกหรือโคนกิ่ง	โกบี ล.๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ฟ้าจรดทราย น. ๓๘๕ ทะเลทรายมีชีวิตนอนหลับ ดวงอาทิตย์ทำกริยาปล่อย อ้อยอิง ได้เหมือนมนุษย์

...แดดคล้อยอ่อนแสงลงอีกวาระหนึ่ง ท้องทะเลทรายกำลังจะหลับไหลอีกครั้ง ...

เรื่อง โกบี ล.๒ น. ๖๕๘ ทะเลทรายมีชีวิตนอนหลับ

ทะเลทรายที่รวมความน่ากลัว ความหนาวร้อนของฤดูกาลที่หมุนเวียนเปลี่ยนผันยังพื้นทรายสีเหลืองที่เต็มไปด้วยก้อนกรวดต่างสี บัดนี้ทะเลทรายนั้นได้ถูกปลุกให้ตื่นจากการหลับไหลอันยาวนานอีกครั้ง

เรื่อง โกบี ล.๑ น. ๕๕ ต้นไม้มีชีวิตร้องไห้

ต้นไม้ร้องไห้เวลาคนไปตากเปลือกหรือโคนกิ่ง

จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมมนุษย์หรืออากัปกริยาที่โสภาค สุวรรณเลือกสรรมาใช้ในส่วนที่ทำให้เกิดภาพทั้งในนวนิยายที่มีฉากในประเทศและฉากในต่างประเทศเป็นสิ่งที่ผู้อ่านคือคนไทยคุ้นเคยทั้งสิ้นจึงมีผลให้เกิดภาพในใจได้อย่างดี

๔.๒ ภาพพจน์ประเภทอติพจน์

นอกจากการสร้างภาพพจน์ประเภทบุคลาธิษฐานแล้ว โสภาค สุวรรณ ยังสร้างภาพพจน์ประเภทอติพจน์เพื่อให้ผู้อ่านนวนิยายเกิดความเพลิดเพลินในการสรรค์สร้างภาพในใจอีกด้วย

กาญจนา นาคสกุลและคณะ (๒๕๒๔, น.๒๐๔) ให้คำนิยาม คำว่าอติพจน์ (Hyperbole) ไว้ว่าหมายถึงภาพพจน์เปรียบเทียบเกินความจริง เช่น รักคุณเท่าฟ้า

เริ่มรำน้าเนตรถ้วม ถึงพรหม

ภาพพจน์เกินความจริงเช่นนี้เป็นจริงได้ในความรู้สึก

ภาพพจน์ประเภทอติพจน์มีลักษณะเดียวกับ 'Hyperbole' ในทัศนะของชาวตะวันตก ดังจะเห็นได้จากข้อความที่กล่าวถึง 'Hyperbole' ในหนังสือ A Handbook to

Literature ของ Holman และ William (๑๙๕๒, น.๒๓๖) ซึ่งกล่าวถึงคำว่า figure of speech ประเภท Hyperbole ไว้ว่า

“...Hyperbole is a figure of speech in which the figure may be used to heighten effect, or it may be used for humor...”

ซึ่งมีใจความสำคัญว่า “อติพจน์” เป็นภาพพจน์ที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพขึ้นในใจโดยวิธีกล่าวเกินจริงเพื่อเน้นย้ำให้รู้ถึงความรู้สึกว่าเป็นเช่นนั้นจริงๆ การใช้ภาพพจน์ประเภทอติพจน์อาจใช้เพื่อให้เกิดอารมณ์ขัน

โสภาค สุวรรณสร้างสรรคภาพพจน์ประเภทอติพจน์ในนวนิยาย ๒๔ เรื่องด้วยองค์ประกอบ สำคัญ ๒ ส่วน คือ ส่วนที่ต้องการให้เกิดภาพและส่วนที่ทำให้เกิดภาพ โดยใช้กลวิธีโดยตรง

ในนวนิยาย ๒๔ เรื่องของโสภาค สุวรรณ พบว่ามีภาพพจน์ประเภทอติพจน์ลักษณะต่างๆ ทั้งในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทยและในนวนิยายที่มีฉากต่างประเทศ ดังนี้

๔.๒.๑ กลวิธีโดยตรงในการสร้างสรรคภาพพจน์ประเภทอติพจน์จากสิ่งต่างๆในธรรมชาติ

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรคภาพพจน์ประเภทอติพจน์เพื่อเน้นให้เห็นภาพสิ่งต่างๆในธรรมชาติ ซึ่งดูเหมือนจะเกินจริงแต่ก็เป็นไปได้ในความรู้สึกเท่าที่พบปรากฏเฉพาะในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศ ดังนี้

๑) เน้นให้เห็นความรุนแรงของอากาศแห่งในทะเลทราย โสภาค สุวรรณ สร้างสรรคภาพพจน์ประเภทอติพจน์ให้ผู้อ่านเกิดภาพลักษณะความรุนแรงของอากาศแห่งในทะเลทราย โดยใช้สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพที่เป็นอติพจน์ว่า ผีวงแตกยับเยิน ซึ่งหมายถึง อากาศแห่งอย่างยิ่ง ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้อ่านเกิดภาพ	สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ทะเลทรายแห่ง ไม่อาศัยครีม	ผีวงแตกยับเยิน	ยังมีรักฯ ล.๒

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ยังมีรักฯ ล.๒

น.๕ เน้นความรุนแรงของอากาศแห่งในทะเลทราย

...เครื่องสำอางก็ไม่ต้องไปนึกถึง มีแต่ครีมกันผิวแห้ง เพราะใน

ทะเลทรายนี้มันแห้งจริงๆ ไม่อาศัยครีมพวกนี้ผิววงแตกยับเยิน...

๒) เน้นลักษณะหมุนของละอองทรายในทะเลทราย โสภาค สุวรรณ สร้าง-

สรรค์ภาพพจน์ประเภทอติพจน์ให้ผู้อ่านเกิดภาพลักษณะหมูนของละอองทรายในทะเลทราย โดยใช้สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพที่เป็นอติพจน์ว่า รวากับว่ากลุ่มละอองทรายพวกนั้นมีขาเดิน ซึ่งหมายถึง การเดินได้ ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้อ่านเกิดภาพ	สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ละอองทรายจับกลุ่มหมูนตัว	ราวกับว่ามีขาเดินได้	โกบี ล.๒

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง โกบี ล.๒

น.๖๕๘ เน้นลักษณะหมูนของละอองทรายในทะเลทราย
แม้หากว่าเป็นเวลากลางวัน คงจะมีละอองทรายจับกลุ่มแล้วหมูนตัว
เคื่องกว้างขึ้นเหนือพื้นทรายราวกับว่ากลุ่มละอองทรายพวกนั้นมีขาเดินก็
ว่าได้

๔.๒.๒ กลวิธีโดยตรงในการสร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอติพจน์จากพฤติกรรมต่างๆของ
มนุษย์ โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอติพจน์เพื่อเน้นให้เห็นภาพพฤติกรรมกิริยา
อาการของตัวละครซึ่งดูเหมือนจะเกินจริงแต่ก็เป็นไปได้ในความรู้สึกเท่าที่พบปรากฏทั้งในนวน
นิยายที่มีฉากในประเทศไทยและในต่างประเทศ ดังนี้

ก. กลวิธีการใช้อติพจน์ในนวนิยายที่มีฉากในประเทศไทย

โสภาค สุวรรณ สรรค์สร้างภาพพจน์ประเภทอติพจน์เพื่อให้อ่าน
นวนิยายเกิดภาพโดยการเน้นให้เห็นพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องต่างๆ ได้แก่

๑) เน้นพฤติกรรมความพยายามตามหา โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์
ภาพพจน์ประเภทอติพจน์ให้ผู้อ่านเกิดภาพพฤติกรรมของตัวละครที่พยายามตามหาบุคคล โดยใช้
สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพที่เป็นอติพจน์ว่า แทบพลิกแผ่นดิน ซึ่งหมายถึง พยายามตามหาจนทั่ว
แผ่นดิน ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้อ่านเกิดภาพ	สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ค้นหาตัวเธอ	แทบพลิกแผ่นดิน	ตะวันลับฟ้า

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ตะวันลับฟ้า

น.๓๑๗ “หายไปไหนไม่บอกกันบ้างเลยนะตะวัน บ้างจริง เขาว่าเธอจะ
ลาออกจากโรงพยาบาลอย่างนั้นรี ค้นหาตัวเธอแทบพลิกแผ่นดิน มีเด็ก
ใหม่มาทำหน้าที่แทน ฉันก็เซอะชะหอบกาแฟเย็นกับขนมขึ้นไปหาเธอที่

ห้องอย่างเคยโผล่เข้าไปที่ไหนได้พบพ่อหนุ่มน้อยนั่งแทนที่ ถ้าแหวกตา
ได้คงได้ตาบอด นึกว่าเธอเล่นพิเรนทร์อะไร”

๒) เน้นพฤติกรรมไม่สบอารมณ์ โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ภาพพจน์
ประเภทตลกพจน์ให้ผู้อ่านเกิดภาพพฤติกรรมของตัวละครที่ไม่สบอารมณ์โดยใช้สิ่งที่ทำให้อ่านเกิด
ภาพที่เป็นตลกพจน์ว่า จนลูกตาแทบพลัดออกมานอกเบ้า ซึ่งหมายถึง ไม่สบอารมณ์อย่างยิ่ง ดังตาราง
ต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้อ่านเกิดภาพ	สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
คุณนายจะอ่อนนังก้อนผม	จนลูกตาแทบพลัดออกมานอกเบ้า	สเปโต ล.๒

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง สเปโต ล.๒

น.๒๖ เน้นในเรื่องความไม่สบอารมณ์

...คุณนายจะอ่อนนังก้อนผมจนลูกตาแทบพลัดออกมานอกเบ้า ก็ตอนนั้น
ผมกับคุณอัดกำลังคุยกันจ้อ แบบน้ำไหลไฟดับ...ลงว่าถูกโฉลกกันซะ
อย่าง...

๓) เน้นพฤติกรรมความช่างพูด โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ภาพพจน์
ประเภทตลกพจน์ให้ผู้อ่านเกิดภาพพฤติกรรมของตัวละครที่เป็นคนช่างพูดโดยใช้สิ่งที่ทำให้อ่าน
เกิดภาพที่เป็นตลกพจน์ว่า แบบน้ำไหลไฟดับ ซึ่งหมายถึง พูดมากอย่างยิ่ง ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้อ่านเกิดภาพ	สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ผมกับคุณอัดกำลังคุยกันจ้อ	แบบน้ำไหลไฟดับ	สเปโต ล.๒

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง สเปโต ล.๒

น.๒๖ เน้นในเรื่องความช่างพูด

...คุณนายจะอ่อนนังก้อนผมจนลูกตาแทบพลัดออกมานอกเบ้า ก็ตอนนั้น
ผมกับคุณอัดกำลังคุยกันจ้อ แบบน้ำไหลไฟดับ...ลงว่าถูกโฉลกกันซะ
อย่าง...

๔) เน้นพฤติกรรมความเสียดแทงของตัวละคร โสภาค สุวรรณ

สร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทตลกขบขันให้ผู้่านเกิดภาพพุดิกรรรมของตัวละครที่เป็นคนว่ความเสียงดั่ง
โดยใช้สิ่งที่ทำให้ผู้่านเกิดภาพที่เป็นอดิพจน์ว่าเสียงฟ้าผ่า เสียงฟ้าทะเลาย ซึ่งหมายถึง เสียงดั่งอย่าง
ยั้ง ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้่านเกิดภาพ	สิ่งที่ทำให้ผู้่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
	ใครจะโง่หนีเสียงฟ้าผ่า ไปอยู่กับเสียงฟ้าทะเลายละ	ชิงช้าชาติ ล.๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ชิงช้าชาติ ล.๑

น.๑๘๘ เน้นเรื่องความเสียงดั่ง

หล่อนนึกถึงพ่อ...อยากรู้เหมือนกันว่าเมียน้อยที่พ่อมีไว้จะมีอะไรที่ตรง
ข้ามกับแม่บ้างม๊ยะ อย่างน้อยก็คงเสียงไม่ดั่ง...ใครจะโง่หนีเสียงฟ้าผ่า
ไปอยู่กับเสียงฟ้าทะเลายละ...

๕) เน้นเรื่องระยะเวลาที่รู้จักกัน โสภาค สุวรรณสร้างสรรค์ภาพพจน์
ประเภทตลกขบขันให้ผู้่านเกิดภาพพุดิกรรรมของตัวละครที่รู้จักกันไม่กี่วัน โดยใช้สิ่งที่ทำให้ผู้่าน
เกิดภาพระยะเวลาเหมือนรู้จักกันเป็นเวลานานมาก ที่เป็นอดิพจน์ว่า ยังกับเพื่อนเก่าสักสิบปี ซึ่ง
หมายถึง รู้จักกันเพียงอาทิตย์เดียวแต่สนิทกันมากเหมือนรู้จักกันมาสิบปี ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้่านเกิดภาพ	สิ่งที่ทำให้ผู้่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
เรารู้จักกันเมื่ออาทิตย์ที่แล้ว สนิทกัน	ยังกับเพื่อนเก่าสักสิบปี	รักในสายฯ ล.๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง รักในสายฯ ล.๑

น.๒๓๘ เน้นเรื่องระยะเวลาที่รู้จักกัน

...เรื่องรวนนะไม่น่าสนใจหรอกกะ ฉันทชอบตรงเขาเป็นคนพุดจริงทำจริง
เรารู้จักกันเมื่ออาทิตย์ที่แล้ว สนิทกันยังกับเพื่อนเก่าสักสิบปี สมัยใหม่
พอใจฉันทจริง ๆ กะ ไม่มีเมียงหรือกะคะ คุณมณีทำตาโตไปได้ ใครยังมัว
หลงผูกพันตัวเองกับกฎหมายสามีภรรยา กับพิธีรดน้ำกินเลี้ยงประกาศ
สภาพตัวเองละก็ล้ำสมัยแยะเลย...

๖) เน้นพฤติกรรมความรู้สึกอยากอยู่ให้ห่างไกลบุคคลที่ไม่ชื่นชอบให้มากที่สุดเท่าที่จะห่างได้ โสภาค สุวรรณสร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอดิพจน์ให้ผู้อ่านเกิดภาพพฤติกรรมของตัวละคร โดยใช้สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพความไม่อยากอยู่ใกล้ที่เป็นอดิพจน์ว่า สักร้อยโยชน์ ซึ่งหมายถึง อยากอยู่ให้ห่างที่สุดเท่าที่จะห่างได้ ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้อ่านเกิดภาพ	สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
รู้สึกอยากจะห่างคุณพิศวาส	สักร้อยโยชน์	รักในสายฯ ล.๒

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง รักในสายฯ ล.๒ น.๓๐๘ เน้นเรื่องความอยากอยู่ให้ห่างที่สุดเท่าที่จะห่างได้
...คงไม่โชคร้ายถึงอย่างนั้นละมังคะ” มณีบอกไปอย่างนั้นเอง ทั้งรู้สึก
อยากจะห่างคุณพิศวาสสักร้อยโยชน์ ความรู้สึกเวทนาคนป่วยจะ
เพิ่มขึ้น...

๗) เน้นพฤติกรรมหลากหลายของอารมณ์ โสภาค สุวรรณสร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอดิพจน์ให้ผู้อ่านเกิดภาพพฤติกรรมของตัวละคร โดยใช้สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพความหลากหลายของอารมณ์ที่เป็นอดิพจน์ว่า มีสักร้อยสักพันก็ว่าได้ ซึ่งหมายถึง เป็นคนมีอารมณ์หลากหลายอย่างยิ่ง ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้อ่านเกิดภาพ	สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
อารมณ์เธอ	มีสักร้อยสักพันก็ว่าได้	รักในสายฯ ล.๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง รักในสายฯ ล.๑ น.๘๕ เน้นเรื่องความหลากหลายของอารมณ์
...ผมอยู่บ้านนี้มาตั้งแต่รุ่นหนุ่มเห็นคุณแม่เธอ คุณภัสรานะครับไม่
เหมือนกันเลย คุณภัสราช่างพูดช่างคุย หัวเราะเก่ง จนที่สัมผัสถึงว่า
อารมณ์เธอมีสักร้อยสักพันก็ว่าได้ ...”

๘) เน้นพฤติกรรมใช้ความคิดอย่างหนักของตัวละคร โสภาค สุวรรณสร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอดิพจน์ให้ผู้อ่านเกิดภาพพฤติกรรมใช้ความคิดอย่างหนักของตัวละครที่เป็นอดิพจน์ว่า สมองจะระเบิดเป็นเสียงๆ ซึ่งหมายถึง ใช้ความคิดอย่างหนัก ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
สมองหล่อนกง	จะระเบิดเป็นเสี่ยงๆ	ชิงช้าชาติ ล.๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ชิงช้าชาติ ล.๑

น.๑๕ เน้นเรื่องใช้ความคิดอย่างหนัก

...เวลานี้ผู้หญิงบางคนนั้นที่มีความลึกลับพอกับแม่ก็อยู่บนเรือนนี้แหละ...จะไม่ลึกลับจนหล่อนฟุ้งซ่านจินตนาการออกไปลึลึเป็นคิ่งเป็นแควได้ไง ในเมื่อคราใดที่ผู้หญิงคนนี้มาเยี่ยมแม่ก็จะขอยู่ตามลำพังแล้วพูดคุยซุบซิบกัน แถมบางครั้งที่หล่อนแอบดูเพราะทนไม่ไหวก็ให้เห็นแม่ร้องไห้กระซิกๆ ด้วยเข้าไป ไอ้เอ็งเอ๊ย...หล่อนได้แต่ตะโกนอยู่ในใจ เมื่อไหร่แกจะกลับมาเสียที...หล่อนค่อยๆ ลุกจากโคนมะขาม...ไม่ไหวละขึ้นนั่งนิ่งๆ คุณกดูฟ้าต่อไปอีกนิดเดียว สมองหล่อนกงจะระเบิดเป็นเสี่ยงๆ ...เอ... หรือแกจะเกาะท้ายรถเครื่องผู้ใหญ่อ้อมมาแทน...

๕) เน้นพฤติกรรมการได้ผ่อนคลายจิตใจ โสภาค สุวรรณสร้างสรรค์

ภาพพจน์ประเภทอติพจน์ให้ผู้อ่านเกิดภาพพฤติกรรมการได้ผ่อนคลายจิตใจของตัวละคร ที่เป็นอติพจน์ว่า คงสบายขึ้นสักร้อยเท่า ซึ่งหมายถึง ได้คลายความกดดันภายในจิตใจเป็นอย่างมาก ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
เพื่อให้คลายความกดดันภายในจิตใจขณะนั้น	มิถุชคงสบายขึ้นสักร้อยเท่า	เสียนดอกจิว ล.๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง เสียนดอกจิว ล.๑

น.๓๓๒ เน้นเรื่องการได้ผ่อนคลายจิตใจ

...ความรู้สึกของมิถุชขณะฟังเรื่องราวนั้นเหมือนถูกน้ำร้อนลวก ถ้าเดินและร้องออกไปพร้อมๆ กันเพื่อให้คลายความกดดันภายในจิตใจขณะนั้น มิถุชคงสบายขึ้นสักร้อยเท่า...

๑๐) เน้นพฤติกรรมความอดกลั้น โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ภาพพจน์

ประเภทอติพจน์ให้ผู้อ่านเกิดภาพพฤติกรรมความอดกลั้นของตัวละครที่เป็นอติพจน์ว่า นั่งนับหนึ่งถึงล้านอย่างใจเย็นจนโคลนแห้งเหือดหรือโมโหหายไปเอง ซึ่งหมายถึง มีความอดกลั้นเป็นอย่างมาก ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
หล่อนไม่มีน้ำอมน้ำทอนอย่างบุหงาสำหรับ	นั่งนับหนึ่งถึงล้านอย่างใจเย็น	ชิงช้าชาติ ล.๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ชิงช้าชาติ ล.๑

น.๘ เน้นเรื่องความอดกลั้น

...มีก็แต่หล่อนคนเดียวนี้ละน้ำที่ผิดพ่อผิดแม่...ผิดจากปู่ย่าที่ป่าน้ำอา ด้วยหล่อนเป็นคนกล้าหาญชาญชัย ใจร้อนเป็นฟืนไฟ บทจะบู๊หล่อนก็บู๊ได้ไม่แพ้ฮั้งฮั้งยี่สมัยโบราณแต่ก่อนโน้น...หรือบทที่ใครมาพูดดูหมิ่นดูแคลน สาดโคลนเข้าใส่อย่างไม่ดูตาม้าตาเรือ หล่อนก็ไม่มีน้ำอมน้ำทอนอย่างบุหงาสำหรับนั่งนับหนึ่งถึงล้านอย่างใจเย็นจนโคลนแห้งเหือดหรือโมโหหายไปเอง...

- ๑๑) เน้นพฤติกรรมความสุขใจ โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอติพจน์ให้ผู้อ่านเกิดภาพพฤติกรรมความสุขใจของตัวละคร ที่เป็นอติพจน์ว่า สว่างไสวยิ่งกว่าแสงจันทร์เสี้ยวอีก ซึ่งหมายถึง เบิกบานใจอย่างยิ่ง ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
หากในใจชาลีนั่น	สว่างไสวยิ่งกว่าแสงจันทร์เสี้ยวอีก	ชิงช้าชาติ ล.๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ชิงช้าชาติ ล.๑

น.๓๑๐ เน้นเรื่องความสุขใจ

...แสงจันทร์สว่างสากวเต็มลานบ้าน...หากในใจชาลีนั่นสว่างไสวยิ่งกว่าแสงจันทร์เสี้ยวอีก...เสียงแม่ฟุ้งนุ่มนวลเสนาะหูจนบอกไม่ถูก

ข. กลวิธีการใช้อติพจน์ในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศ

โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอติพจน์เพื่อให้อ่านนวนิยายเกิดภาพการเน้นให้เห็นพฤติกรรมต่างๆของตัวละครในนวนิยายที่มีฉากในต่างประเทศ ได้แก่

๑) เน้นพฤติกรรมความแค้นใจที่แสดงออกทางสายตา โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอติพจน์ให้ผู้อ่านเกิดภาพพฤติกรรมความแค้นใจที่แสดงออกทางสายตาของตัวละคร โดยใช้สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพที่เป็นอติพจน์ว่า แทบจะกินเลือดกินเนื้อ และฉันทงละลายอยู่ตรงโคนต้นอินทผาลัม ซึ่งหมายถึงไม่พอใจอย่างยิ่ง ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
สายตาดูจ้องมองหล่อนอย่าง	แทบจะกินเลือดกินเนื้อ	ลมหวน ล.๒
ถ้าลูกตาเธอเดือดปุดๆ	ฉันคงละลายอยู่ตรง โคนต้นอินทผาลัม	ยังมีรักฯ ล.๒

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ลมหวน ล.๒

น.๔๑๕ สายตาที่แทบจะกินเลือดกินเนื้อ

...หล่อนคงไม่มีวันลืม สายตาของนายเมอเรียบุรุษพิการบนเก้าอี้เงินที่
จ้องมองหล่อนอย่าง แทบจะกินเลือดกินเนื้อ

เรื่อง ยังมีรักฯ ล.๒

น.๓๐ ลูกตาเดือดปุดๆ ทำให้คนละลายได้

...รามเรนกินไอนี้ก่อน อย่าเพิ่งโกรธอย่างนั้นซี...อากาศก็ร้อนๆ อยู่แล้ว
ถ้าลูกตาเธอเดือดปุดๆ อย่างนั้นละก็ ฉันคงละลายอยู่ตรง โคนต้นอินท
ผาลัมนี้ละ ไม่ต้องไปถึงไหน...

๒) เน้นพฤติกรรมความเสียงดังของตัวละคร โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์
ภาพพจน์ประเภทอติพจน์ให้ผู้อ่านเกิดภาพพฤติกรรมความเสียงดังของตัวละคร โดยใช้สิ่งที่ทำให้
ผู้อ่านเกิดภาพที่เป็นอติพจน์ว่า ถึงขนาดพสุธาครันครัน ซึ่งหมายถึง หัวเราะเสียงดังอย่างยิ่ง ดัง
ตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
กาปู้กชี้หัวรอดังลั่น	ถึงขนาดพสุธาครันครันอย่างที่ผมเคยบอก	สเปโต ล.๒
เสียงกลองเสียงโห่	ก้องไปในอากาศถึงยอดสนและท้องฟ้า	ลมหวน ล.๒

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง สเปโต ล.๒

น.๒๗๕ เปรียบเสียงหัวเราะดัง

... ฮ่า...ฮ่า... กาปู้กชี้หัวรอดังลั่นถึงขนาดพสุธาครันครันอย่างที่ผมเคย
บอก แล้วก้มลงจุมพิตที่หลังมือคุณหยัน...

เรื่อง ลมหวน ล.๒

น.๓๐๖-๓๐๗ เปรียบเสียงก้องไปถึงท้องฟ้า

...คนตีกลองนะ ต้องตีแรงสลัดกับเสียงเบาๆ เป็นจังหวะ เมื่อข้ายังเล็ก
เสียงกลองเสียงโห่ก้องไปในอากาศถึงยอดสนและท้องฟ้า ร้อง โสยา... โส-
ยู... โส... โส...

๓) เน้นพฤติกรรมการพูดขอร้อง โสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ภาพพจน์

ประเภททัศนพจน์ให้ผู้อ่านเกิดภาพพฤติกรรมการพูดขอร้อง โดยใช้สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพที่เป็นทัศนพจน์ว่า จนปากจะหัก ซึ่งหมายถึง ขอร้องอยากให้อยู่เมืองไทยอย่างยิ่ง ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้อ่านเกิดภาพ	สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
เธอพูด	จนปากจะหัก	ยังมีรักฯ ล.๒

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ยังมีรักฯ ล.๒

น.๑๐๒ เปรียบการพูดขอร้อง

คุณนันทช่วยรั้งอีกแรงซีกะ ฉันอยากให้ถิ่นเขาอยู่เมืองไทยนะคะ...พูดจนปากจะหัก เขาก็ยังอยากจะกลับไปตุรหัดตุเหร่ตามเคยของเขานั้นแหละ นี่ถ้าพูดได้สำเร็จ เห็นจะต้องตกรางวัล

๔) เน้นพฤติกรรมมีความหวังให้คำพูดเป็นจริง โสภาค สุวรรณ

สร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภททัศนพจน์ให้ผู้อ่านเกิดภาพพฤติกรรมมีความหวังให้คำพูดเป็นจริงโดยใช้สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพที่เป็นทัศนพจน์ว่า แผ่นดินคงสูงขึ้นเทียมเมฆ ซึ่งหมายถึง หากคำพูดเป็นจริงแผ่นดินย่อมสงบสุขอย่างยิ่ง ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้อ่านเกิดภาพ	สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
เมื่อไรที่คำพูดเหล่านั้นจะมีผลต่อการกระทำอย่างจริงจัง	เมื่อนั้นแผ่นดินคงสูงขึ้นเทียมเมฆก็ว่าได้	ลมหวน ล.๒

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง ลมหวน ล.๒

น.๔๕๗ เน้นความหวังให้คำพูดเป็นจริง

คนพูดคือมาร์ค เกลเดอร์ อเมริกันคนหนึ่งที่ถูกคิดว่าต่างจากคนบางคนที่นี่ คนที่ทำให้ความเชื่อมั่นของหล่อนแน่นแฟ้น ในข้อที่ว่า คนดี คนเลว เป็นเรื่องเฉพาะตัว เชื่อชาติ สิว ศาสนา ไม่อาจร่วมรับผิดชอบได้... หากแต่ว่า เมื่อไรเล่าที่คำพูดเหล่านั้นจะมีผลต่อการกระทำอย่างจริงจัง เมื่อนั้นแผ่นดินคงสูงขึ้นเทียมเมฆก็ว่าได้...

๕) เน้นพฤติกรรมความกังวลใจหรือทุกข์ใจของตัวละคร โสภาค สุวรรณ

สร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภททัศนพจน์ให้ผู้อ่านเกิดภาพพฤติกรรมความกังวลใจหรือทุกข์ใจของตัวละคร โดยใช้สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพที่เป็นทัศนพจน์ว่า จนใจจะระเบิดอยู่แล้ว ซึ่งหมายถึง กังวลใจทุกข์ใจอย่างยิ่ง ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ลูกกั๋งวล	จนใจจะระเบิดอยู่แล้ว	สีกีริยา ล.๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง สีกีริยา ล.๑

น.๔๕๖ เน้นความกังวลใจหรือทุกข์ใจ

...พ่อพอจะมองเห็นเหตุการณ์ข้างหน้าแจ่มชัดแล้วลูกเอ๊ย เพียงแต่ไม่อาจกล่าวออกมาเท่านั้นเอง... ว่าแต่เจ้าเถิด พ่อไม่อยากจะคิดว่าแผ่นดินสิงหลจะต้องขาดทหารฝีมือเยี่ยมทางการรบเช่นเจ้า”

“พ่อท่านหมายถึงอะไรหรือ วานบอกเถิด ลูกกั๋งวลจนใจจะระเบิดอยู่แล้ว...”

๖) เน้นพฤติกรรมความตื่นเต้นตกใจของตัวละคร โสภาค สุวรรณ

สร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอติพจน์ให้ผู้อ่านเกิดภาพพฤติกรรมตื่นเต้นตกใจของตัวละคร โดยใช้สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพที่เป็นอติพจน์ว่า แทบจะกระเด็นหรือจากในโพรงอก ซึ่งหมายถึง ความตื่นเต้นตกใจ ดังตารางต่อไปนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ใจทั้งดวงที่เด็นโครมๆ	แทบจะกระเด็นหรือจากในโพรงอก	บุหงารำไป ล.๑

ตัวอย่างข้อความ

เรื่อง บุหงารำไป ล.๑

น.๔๗๕ เน้นความตื่นเต้นตกใจ

ใจทั้งดวงที่เด็นโครมๆ แทบจะกระเด็นหรือจากในโพรงอกหล่นคู่บลงมา แทบเท้า

บทที่ ๕

การใช้ภาพพจน์สะท้อนพฤติกรรมในสังคมและศิลปะการใช้ภาษาในนวนิยายของโสภาค สุวรรณ

๕.๑ ภาพพจน์สะท้อนพฤติกรรมของคนในสังคม

จากแนวคิดที่กล่าวว่าวรรณกรรมเป็นทั้งภาพสะท้อนของสังคมและเป็นภาพสะท้อนประสบการณ์ของผู้เขียนรวมทั้งสะท้อนเหตุการณ์ส่วนหนึ่งของสังคม วรรณกรรมจึงมักมีความเป็นจริงทางสังคมสอดแทรกอยู่ (วิทย์ ศิวะศรียานนท์ : ๒๕๑๔) และแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ว่าตัวกำหนดพฤติกรรมมนุษย์คือความรู้สึกนึกคิดและการตัดสินใจของมนุษย์เองและพฤติกรรมของมนุษย์นั้นเป็นผลของความคาดหวังว่าพฤติกรรมหนึ่งๆนำไปสู่ผลกระทบอะไรบ้าง และผลกระทบเหล่านี้เป็นที่น่าปรารถนาเพียงใด (ชัยพร วิชาวุธและคณะ : ๒๕๓๑) แนวคิดทั้งสองนี้จึงเป็นกรอบความคิดในการพิจารณาพฤติกรรมของตัวละครที่ปรากฏในภาพพจน์แต่ละประเภทในนวนิยาย ๒๔ เรื่องของโสภาค สุวรรณ พฤติกรรมของตัวละครในนวนิยายเหล่านี้จึงสามารถเป็นตัวแทนสะท้อนพฤติกรรมของคนในสังคมด้วย

จากการศึกษาภาพพจน์ประเภทอุปมา อุปลักษณ์ อติพจน์ และบุคลาธิษฐานในนวนิยาย ๒๔ เรื่องของโสภาค สุวรรณในบทที่ ๒ และบทที่ ๓ นั้น ผู้วิจัยพบว่าโสภาค สุวรรณ เลือกสรรให้สิ่งที่ต้องการให้เกิดภาพเป็นพฤติกรรมต่างๆของมนุษย์และเป็นลักษณะต่างๆของธรรมชาติ สิ่งเหล่านี้มีทั้งที่ผู้อ่านอาจไม่รู้จักคุ้นเคยเนื่องจากเป็นสิ่งที่อยู่ในต่างประเทศหรืออาจเป็นสิ่งที่อยู่ในประเทศไทยแต่เป็นนามธรรม โสภาค สุวรรณจึงเลือกสรรสิ่งที่คาดว่าผู้อ่านคือคนไทยรู้จักคุ้นเคยดีในส่วนของสิ่งที่ทำให้เกิดภาพ ผู้อ่านจึงเกิดภาพในใจอย่างชัดเจน ภาพพจน์ประเภทต่างๆเหล่านี้จึงสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมในสังคมไทยได้ และปรากฏอย่างชัดเจนในการใช้คำที่ปรากฏในส่วนที่เป็นสิ่งที่ต้องการให้เกิดภาพ กับส่วนที่เรียกว่าสิ่งที่ทำให้เกิดภาพ คำที่ปรากฏในสองส่วนนี้อาจสรุปเป็นอรรถลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น อรรถลักษณะ [สี] [แสง] [เสียง] [ลักษณะ] [ขนาด] คำที่อยู่ในอรรถลักษณะแต่ละอรรถลักษณะเหล่านี้จึงสะท้อนทั้งพฤติกรรมต่างๆของคนในสังคมทั้งด้านบวกและด้านลบรวมทั้งสะท้อนถึงศิลปะการใช้ภาษาของโสภาค สุวรรณ ดังนี้

๕.๑.๑ พฤติกรรมชื่นชมความงาม

โสภาค สุวรรณกำหนดให้ตัวละครแสดงพฤติกรรมชื่นชมความงามในนวนิยาย ๒๔ เรื่อง เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมในการชื่นชมความงามของคนในสังคมด้วยศิลปะการใช้คำซึ่งมีอรรถลักษณะ [+สี] [+แสง] [+ขนาด] [+ลักษณะ] อย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่างได้อย่างสอดคล้องกันในส่วนที่เป็นสิ่งที่ต้องการให้เกิดภาพ กับส่วนที่เรียกว่าสิ่งที่ทำให้เกิดภาพ พฤติกรรมชื่นชมความงามของตัวละครที่ปรากฏในนวนิยาย ๒๔ เรื่องของโสภาค สุวรรณ เท่าที่พบมักเป็น

พฤติกรรมด้านบวก พฤติกรรมที่ถือว่าเป็นพฤติกรรมด้านบวกดังกล่าวจึงสะท้อนถึงพฤติกรรมด้านบวกของคนในสังคมด้วย ดังนี้

๑) พฤติกรรมชื่นชมความงามดวงตา

โสภาค สุวรรณ สะท้อนให้เห็นพฤติกรรมชื่นชมความงามของดวงตาด้วยอรรถลักษณะ [+สี] [+แสง] โดยเลือกใช้คำบอกสีที่นิยมว่าเป็นสีดวงตาที่สวยงาม คือ สีนํ้าเงิน สีเขียวอมฟ้า สีดำขลับ และใช้คำบอกแสงที่สะท้อนถึงความสว่าง สดใส ในส่วนที่ต้องการให้เกิดภาพ คำบอกสี และคำบอกแสงเหล่านี้สัมพันธ์สอดคล้องประสานเป็นอย่างดีกับอรรถลักษณะ [+สี] [+แสง] ในส่วนที่ทำให้เกิดภาพ ดังปรากฏในคำว่า ท้องฟ้ากระจ่าง ท้องฟ้าสดใส นิลนํ้างาม พฤติกรรมชื่นชมความงามดังกล่าวปรากฏในโครงสร้างแบบต่างๆ ต่อไปนี้

โครงสร้างแบบที่ ๑

วัตถุ	[+สี]	[+แสง]	ความสัมพันธ์	[+สี]	[+แสง]	นวนิยาย
ดวงตา	สีนํ้าเงิน	สดใส	สัมพันธ์กับ	ท้องฟ้า	กระจ่าง	ลมหวน ล.๑
ดวงตา	สีเขียวอมฟ้า	สุกสกาว	สัมพันธ์กับ	ท้องฟ้า	สดใส	ลมหวน ล.๒
ดวงตา	ดำขลับ		สัมพันธ์กับ	นิต	นํ้างาม	ลิลีรียา ล.๑

โครงสร้างแบบที่ ๒

วัตถุ	[+แสง]	ความสัมพันธ์	[+สี]	[+แสง]	นวนิยาย
ดวงตา	แจ่มใส	สัมพันธ์กับ	ท้องฟ้า	-	ลมหวน ล.๒
ดวงตา	เจิดจ้า	สัมพันธ์กับ	-	ดาวไขแสงแพรวพราว	ยังมีรักฯ ล.๒
ดวงตา	สว่าง	สัมพันธ์กับ	-	ดาวประกายพริ้ว	ฟ้าจรดทราย

๒) พฤติกรรมชื่นชมความงามใบหน้า

โสภาค สุวรรณ สะท้อนพฤติกรรมชื่นชมความงามดวงตาด้วยอรรถลักษณะ [+ลักษณะ] โดยเลือกใช้คำบอกลักษณะ หล่อ สวยในส่วนที่ต้องการให้เกิดภาพซึ่งสัมพันธ์กับคำที่ใช้ในส่วนที่ทำให้เกิดภาพซึ่งแฝงอรรถลักษณะ [+ลักษณะงดงาม] ไว้ด้วยโดยเลือกใช้คำว่า เทพบุตร นางฟ้า สลักเสลา ดังมีโครงสร้าง ดังนี้

วัตถุ	[+ลักษณะ]	ความสัมพันธ์	[+ลักษณะ]	นวนิยาย
หน้า	หล่อ	สัมพันธ์กับ	เทพบุตร	ชิงช้าชาติ ล.๒
หน้า	สวย	สัมพันธ์กับ	นางฟ้า	ชิงช้าชาติ ล.๒
หน้า	สวย	สัมพันธ์กับ	สลักเสลา	ลิลีรียา ล.๑

๓) พฤติกรรมชื่นชมความงามผม

โสภาค สุวรรณ สะท้อนพฤติกรรมชื่นชมความงามผมด้วยอรรถลักษณะ [+ลักษณะ] และเลือกใช้คำบ่งชี้พฤติกรรมชื่นชมความงามผมที่มีลักษณะต่างๆ เช่น นุ่ม นุ่ม นุ่มนวล ซึ่งสัมพันธ์กับอรรถลักษณะ [+ลักษณะ] ของสิ่งที่ทำให้เกิดภาพเช่นกัน โดยเลือกใช้คำว่า เส้นไหม กลุ่มไหมสีน้ำตาล ใหม ดังนี้

วัตถุ	[+ลักษณะ]	ความสัมพันธ์	[+ลักษณะ]	นวนิยาย
ผม	นุ่ม	สัมพันธ์กับ	เส้นไหม	พราณทะเล ล.๑
ผม	นุ่ม	สัมพันธ์กับ	กลุ่มไหมสีน้ำตาล	ความลับฯ ล.๑
ขนอูฐ	นุ่มนวล	สัมพันธ์กับ	ไหม	ยังมีรักฯ ล.๑

๔) พฤติกรรมชื่นชมความงามผิว

โสภาค สุวรรณ สะท้อนพฤติกรรมชื่นชมความงามผิวด้วยอรรถลักษณะ [+สี] [+แสง] [+ลักษณะ] ที่มีโครงสร้างแบบต่างๆ และเลือกใช้คำบ่งชี้พฤติกรรมชื่นชมความงามผิวต่างๆ ดังนี้

โครงสร้างแบบที่ ๑

โสภาค สุวรรณ สะท้อนพฤติกรรมชื่นชมความงามผิวด้วยอรรถลักษณะ [+สี] และเลือกใช้คำบ่งชี้พฤติกรรมชื่นชมความงามสีผิว ได้แก่ ขาว ซึ่งสัมพันธ์กับคุณสมบัติ [+สีขาว] ของสิ่งที่ทำให้เกิดภาพได้แก่ หยวกกกล้วย งาม้าง นมสด นมแพะ ดังนี้

วัตถุ	[+สี]	ความสัมพันธ์	[+สีขาว]	นวนิยาย
ผิว	ขาว	สัมพันธ์กับ	หยวกกกล้วย	จินตปาตี ล.๑
ผิว	ขาว	สัมพันธ์กับ	งาม้าง	ลิตีรียา ล.๒
ผิว	-	สัมพันธ์กับ	นมสด	ความลับฯ ล.๑
ผิว	ขาว	สัมพันธ์กับ	นมแพะ	ความลับฯ ล.๒

โครงสร้างแบบที่ ๒

โสภาค สุวรรณ สะท้อนพฤติกรรมชื่นชมความงามผิวด้วยอรรถลักษณะ [+ลักษณะ] และเลือกใช้คำบ่งชี้พฤติกรรมชื่นชมความงามลักษณะผิว ได้แก่ นุ่มนวล ซึ่งสัมพันธ์กับอรรถลักษณะ [+ลักษณะ] ของสิ่งที่ทำให้เกิดภาพได้แก่ ลำลี แพรเนื้อดี ชโลมด้วยน้ำผึ้งอย่างดี ดังนี้

วัตถุ	[+ลักษณะ]	ความสัมพันธ์	[+ลักษณะ]	นวนิยาย
ผิว	นุ่มนวล	สัมพันธ์กับ	สำลี	หนังฯ ล.๒
เนื้อตัว	นุ่มเนียน	สัมพันธ์กับ	แพรเนื้อดี	ฟ้าสว่างฯ ล.๒
ผิว	-	สัมพันธ์กับ	ชโลมด้วยน้ำผึ้งอย่างดี	ลมหวน ล.๑

๕) พฤติกรรมชื่นชมบุคลิกท่าทาง

โสภาค สุวรรณ สะท้อนให้ผู้อ่านเห็นพฤติกรรมชื่นชมบุคลิกท่าทางของคนในสังคมด้วยมโนทัศน์ซึ่งสรุปได้เป็นอรรถลักษณะ [+ลักษณะ] ที่แฝงอยู่ในคำบอกลักษณะ ได้แก่ คำว่า สง่า สง่างาม เยือกเย็น ว่องไว สාරวม พฤติกรรมชื่นชมบุคลิกท่าทางอาจแบ่งออกเป็น

(๑) บุคลิกสง่างาม

โสภาค สุวรรณ สะท้อนพฤติกรรมชื่นชมความงามบุคลิกท่าทางด้วยอรรถลักษณะ [+ ลักษณะ] และเลือกใช้คำบ่งชี้พฤติกรรมชื่นชมความงามบุคลิกท่าทาง ได้แก่ สง่า สง่างาม เยือกเย็น ซึ่งสัมพันธ์กับอรรถลักษณะ [+ ลักษณะ] ที่แฝงอยู่ในสิ่งที่ทำให้เกิดภาพ ได้แก่ ยูงรำแพน นางพญา ดังนี้

วัตถุ	[+ลักษณะ]	ความสัมพันธ์	[+ลักษณะ]	นวนิยาย
สตรีสูงศักดิ์	สง่า	สัมพันธ์กับ	ยูงรำแพน	ลิตีรียา ล.๒
หล่อน	สง่างามและเยือกเย็น	สัมพันธ์กับ	นางพญา	ฟ้าจรดทราย

(๒) บุคลิกว่องไว

โสภาค สุวรรณ สะท้อนพฤติกรรมชื่นชมบุคลิกท่าทางด้วยอรรถลักษณะ [+ ลักษณะ] และเลือกใช้คำบ่งชี้พฤติกรรมชื่นชมบุคลิกท่าทาง ได้แก่ ว่องไว ซึ่งสัมพันธ์กับอรรถลักษณะ [+ ลักษณะว่องไว] ที่แฝงอยู่ในสิ่งที่ทำให้เกิดภาพ ได้แก่ ดิดปีก พรอท ดังนี้

วัตถุ	[+ลักษณะ]	ความสัมพันธ์	[+ลักษณะว่องไว]	นวนิยาย
ผู้ที่	ว่องไว	สัมพันธ์กับ	ดิดปีก	พรานทะเล ล.๒
เจ้านางเกนรี	ว่องไว	สัมพันธ์กับ	พรอท	เกนรี มายรี ล.๒

(๓) บุคลิกสงบเสงี่ยม เยือกเย็น

โสภาค สุวรรณ สะท้อนพฤติกรรมบุคลิกสงบเสงี่ยม เยือกเย็นด้วยอรรถลักษณะ [+ ลักษณะ] และเลือกใช้คำบ่งชี้พฤติกรรมบุคลิกสงบเสงี่ยม เยือกเย็น ได้แก่ ว่องไว ซึ่งสัมพันธ์กับอรรถลักษณะ [+ ลักษณะ] ที่แฝงอยู่ในสิ่งที่ทำให้เกิดภาพ ได้แก่ หุ่นกระบอก ดังนี้

วัตถุ	[+ลักษณะ]	ความสัมพันธ์	[+ลักษณะ]	นวนิยาย
ท่าทาง	สงบเสงี่ยมและสำรวม	สัมพันธ์กับ	หุ่นกระบอก	จินตปาตี ล.๑

๕.๑.๒ พฤติกรรมแสดงความทุกข์

พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความทุกข์เป็นพฤติกรรมด้านลบ เท่าที่พบมีดังนี้

๑) พฤติกรรมมีความทุกข์แสดงออกด้วยสี

โสภาค สุวรรณสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมมีความทุกข์ของตัวละคร โดยใช้วรรดิลักษณะ [+สี] [+ลักษณะ] ในสิ่งที่ต้องการให้เกิดภาพ และใช้คำ ขาวซีด ส่วนสิ่งที่ทำให้เกิดภาพมักเลือกใช้สิ่งที่มีวรรดิลักษณะ [+สี] [+ลักษณะ] แฝงอยู่ด้วยซึ่งน่าจะมีส่วนทำให้อ่านเกิดภาพพจน์อย่างชัดเจน ได้แก่ ปลาหมึกแห้ง กระดาษ ปลอกหมอน ดังนี้

วัตถุ	[สี]	[+ลักษณะ]	ความสัมพันธ์	[+สี]+[+ลักษณะ]	นวนิยาย
หน้าตา	-	-	สัมพันธ์กับ	ปลาหมึกแห้ง	สเปโต ล.๑
หน้า	ขาว	ซีด	สัมพันธ์กับ	กระดาษ	บุลลา ล.๒
หน้า	ขาว	ซีด	สัมพันธ์กับ	ปลอกหมอน	พรานทะเล ล.๒

๒) พฤติกรรมมีความทุกข์แสดงออกด้วยสายตา

วัตถุ	[สี]	[+ลักษณะ]	ความสัมพันธ์	[+สี]+[+ลักษณะ]	นวนิยาย
ดวงตา	-	คูมัวหมอง	สัมพันธ์กับ	ถูกกำบังด้วยหมอก	ศิขริน-เทวินดา
ดวงตา...	แดงซ้ำ		สัมพันธ์กับ	สายเลือด	ตะวันลับฟ้า

๕.๑.๓ พฤติกรรมโกรธ

โสภาค สุวรรณสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมโกรธของคนในสังคมผ่านตัวละคร ในนวนิยายเพื่อสะท้อนให้เห็นว่าเวลาโกรธ คนในสังคมมีพฤติกรรมอย่างไร โดยใช้วรรดิลักษณะ [+สี] [+แสง] [+ลักษณะ] [+เสียง] แสดงออกในลักษณะต่างๆ พฤติกรรมโกรธของตัวละครสะท้อนถึงพฤติกรรมด้านลบ เท่าที่พบได้แก่

๑) พฤติกรรมโกรธของตัวละครสะท้อนทางนัยน์ตา

โสภาค สุวรรณสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมโกรธของตัวละคร โดยแสดงออกทางนัยน์ตาดูด้วยวรรดิลักษณะ [+แสง] ในสิ่งที่ต้องการให้เกิดภาพ ได้แก่ สีเข้มจัดดูขาว วาววับ วาวโรจน์ วาวระยับ ดู คมเฉียว ส่วนสิ่งที่ทำให้เกิดภาพมักเลือกใช้สิ่งที่มีวรรดิลักษณะ [+แสง] [+สี]

[+ลักษณะ] แฝงอยู่ด้วย ซึ่งน่าจะมีส่วนทำให้ผู้อ่านเกิดภาพอย่างชัดเจน ได้แก่ เปลวเพลิง แม่งูแผ่แม่เบี้ย เสือแม่ลูกอ่อน ตาอสรพิษร้าย คมมีดที่เหน็บเอว และปรากฏเป็นโครงสร้างแบบต่างๆ ดังนี้

โครงสร้างแบบที่ ๑

วัตถุ	[+สี][+แสง]	ความสัมพันธ์	วัตถุ [+สี]/[+แสง]	นวนิยาย
ดวงตา	สีเข้มจัดดูทวาว	สัมพันธ์กับ	เปลวเพลิง	ลมหวน ล.๒

โครงสร้างแบบที่ ๒

วัตถุ	[+สี]	[+ลักษณะ]	[+แสง]	ความสัมพันธ์	วัตถุ [+แสง]	นวนิยาย
ดวงตา	ดำ	คมกุ่มนั้น	วาวโรจน์	สัมพันธ์กับ	เปลวเพลิง	บุลลา
นัยน์ตา	-	-	วาวระยับ	สัมพันธ์กับ	ประจูด้วยเพลิง	หน้าฯ ล.๑

โครงสร้างแบบที่ ๓

วัตถุ	[+แสง]	ความสัมพันธ์	สัตว์ [+ลักษณะ]	นวนิยาย
ดวงตา	ที่แวววาวด้วยอารมณ์โกรธ	สัมพันธ์กับ	แม่งูแผ่แม่เบี้ย	เกนรี มายรี ล.๒
ดวงตา	วาววับ	สัมพันธ์กับ	เสือแม่ลูกอ่อน	ลมหวน ล.๒

โครงสร้างแบบที่ ๔

วัตถุ	[+ลักษณะ]	ความสัมพันธ์	สัตว์ [+ลักษณะ]	นวนิยาย
พระเนตร	ดู	สัมพันธ์กับ	เสือแม่ลูกอ่อน	ฟ้าจรดทราย
นัยน์ตา	คมกริบ	สัมพันธ์กับ	ตาเหยี่ยว	ฟ้าสงที่ตัดกา ล.๑
ดวงตา	คมเฉียว	สัมพันธ์กับ	ดวงตานกเหยี่ยว	ความลับฯ ล. ๒
ดวงตา	คมเฉียว	สัมพันธ์กับ	ตาอสรพิษร้าย	ฟ้าจรดทราย

โครงสร้างแบบที่ ๕

วัตถุ	[+ลักษณะ]	ความสัมพันธ์	สิ่งของ [+ลักษณะ]	นวนิยาย
ดวงตา	คมกริบ	สัมพันธ์กับ	ใบมีดโกน	ฟ้าจรดทราย
พระเนตร	คมกริบ	สัมพันธ์กับ	ใบมีดโกน	ความลับฯ ล. ๑
ดวงตา	คมกริบ	สัมพันธ์กับ	คมมีดที่เหน็บเอว	ฟ้าจรดทราย

๒) พฤติกรรมโกรธของตัวละครสะท้อนทางเสียง

โสภาค สุวรรณสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมโกรธของตัวละคร โดยแสดงออกทาง

เสียงด้วยอรรถลักษณะ [+เสียงดังลั่น] ในสิ่งที่ต้องการให้เกิดภาพ ได้แก่ แผลد พระสุรเสียง ส่วนสิ่งที่ทำให้เกิดภาพมักเลือกใช้สิ่งที่มีอรรถลักษณะ [+เสียงดังลั่น] แฝงอยู่ด้วยซึ่งน่าจะมีส่วนทำให้ผู้อ่านเกิดภาพอย่างชัดเจน ได้แก่ พญาช้าง ฟ้าผ่า และปรากฏเป็นโครงสร้าง ดังนี้

วัตถุ	[+เสียงดังลั่น]	ความสัมพันธ์	[+เสียงดังลั่น]	นวนิยาย
เสียง	ที่แผลด	สัมพันธ์กับ	พญาช้าง	ปมพิสวาส ล.๒
พระสุรเสียง	-	สัมพันธ์กับ	ฟ้าผ่า	ความลับฯ ล.๑

๕.๑.๔ พฤติกรรมการเปรียบรูปร่าง

โสภาค สุวรรณสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมการเปรียบรูปร่างต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรูปร่างผอม รูปร่างอ้วน โดยใช้อรรถลักษณะ [+ลักษณะ] ที่เกิดมโนทัศน์เป็นที่คุ้นเคยและใช้กันโดยทั่วไป อันกล่าวได้ว่ากลายเป็นค่านิยมการเปรียบรูปร่างของคนในสังคมปัจจุบัน ในนวนิยาย ๒๔ เรื่องของโสภาค สุวรรณพบว่าประกอบด้วยพฤติกรรมด้านลบ

พฤติกรรมการด้านลบ ได้แก่

๑) พฤติกรรมการเปรียบผู้มีรูปร่างผอม

โสภาค สุวรรณสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมการเปรียบผู้มีรูปร่างผอมของตัวละคร โดยใช้อรรถลักษณะ [+ลักษณะ] ในสิ่งที่ต้องการให้เกิดภาพ ได้แก่ ผอม บาง โปรง ชะลูด ส่วนสิ่งที่ทำให้เกิดภาพมักเลือกใช้สิ่งต่างๆ เช่น กระจก ไม้ซีก กุ้งแห้ง เปรด เส่าไม้ซีก ไม้เสียบ ผีตายซาก กระดุกเดินได้ หนังกุ่มกระดุก แม่ใบตองปลิว นกกระยางหรือตัวยีราฟ ที่มีอรรถลักษณะ [+ลักษณะ] ได้แก่ ผอม บาง โปรง ชะลูด แฝงอยู่ด้วยซึ่งน่าจะมีส่วนทำให้ผู้อ่านเกิดภาพในใจ ขณะที่อ่านได้อย่างชัดเจน เช่น

วัตถุ	[+ลักษณะ]	ความสัมพันธ์	สิ่งของ [+ลักษณะ]	นวนิยาย
รูปร่าง	บาง	สัมพันธ์กับ	กระจก	ตะวันลับฟ้า
เด็ก	ที่ผอม	สัมพันธ์กับ	กุ้งแห้ง	เกนรีฯ ล. ๑
รูปร่าง	ผอม	สัมพันธ์กับ	เปรด	สเปโต ล.๑
รูปร่าง	โปรง	สัมพันธ์กับ	ไม้ซีก	จินตปาตี ล.๑
รูปร่าง	ผอม	สัมพันธ์กับ	ไม้เสียบ	ศิขรินฯ ล.๑
ชายพื้นเมือง	ผอมชะลูด	สัมพันธ์กับ	เส่า	ศิขรินฯ ล.๑
สังขาร	แห้งเกร็ง	สัมพันธ์กับ	กระดุกเดินได้	ลิตีริยา ล.๑
ร่าง	ผอมบาง	สัมพันธ์กับ	หนังกุ่มกระดุก	อัสตา มายานา
สาว	ร่างผอม	สัมพันธ์กับ	ผีตายซาก	ลมหวน ล. ๑
-	ผอม	สัมพันธ์กับ	แม่ใบตองปลิว	ฟ้าสว่างฯ ล.๒

คนที่นี้เขา	หุ่น	สัมพันธ์กับ	นกกระยางหรือตัวยี่ราฟ	ยังมีรักฯ ล. ๒
-------------	------	-------------	-----------------------	----------------

๕) พฤติกรรมการเปรียบเทียบผู้มีรูปร่างอ้วน

โสภาค สุวรรณสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมการเปรียบเทียบผู้มีรูปร่างอ้วนของตัวละคร โดยใช้วรรณลักษณะ [+ลักษณะ] ในสิ่งที่ต้องการให้เกิดภาพ ได้แก่ อ้วนกลม ตึกตัก อ้วนท้วน แผ่นหลังกว้างใหญ่แบน ไขมันจุกหน้าท้อง ส่วนสิ่งที่ทำให้เกิดภาพมักเลือกใช้สิ่งที่มีวรรณลักษณะ [+ลักษณะ] ได้แก่ อ้วนกลม ตึกตัก อ้วนท้วน แผ่นหลังกว้างใหญ่แบน ไขมันจุกหน้าท้อง แผลงอยู่ด้วย ซึ่งน่าจะมีส่วนทำให้ผู้อ่านเกิดภาพพจน์อย่างชัดเจน ได้แก่ หมูดอน ถึงเบียร์ หลักศิลา หมี แผ่นกระดาน ดังนี้

วัตถุ	[+ลักษณะ]	ความสัมพันธ์	สิ่งของ [+ลักษณะ]	นวนิยาย
ควาเรีคผู้ชาย	ไขมันจุกหน้าท้อง	สัมพันธ์กับ	หมูดอน	ยังมีรักฯ ล.๑
คนครัว	ตัวอ้วนกลม	สัมพันธ์กับ	ถึงเบียร์	ลี้ลิริยา ล.๑
รูปร่าง	ตึกตัก	สัมพันธ์กับ	หลักศิลา	ลี้ลิริยา ล.๑
เจ้า	อ้วนท้วน	สัมพันธ์กับ	หมี	ลี้ลิริยา ล.๒
แผ่นหลัง	กว้างใหญ่แบน	สัมพันธ์กับ	แผ่นกระดาน	ลมหวน ล.๑
เจ้าดี	ที่ตัวอ้วน	สัมพันธ์กับ	โอ่ง	สเปโต ล.๑
-	อ้วนกลม	สัมพันธ์กับ	ลูกฟุตบอล	พรานทะเล ล.๒
	อ้วน	สัมพันธ์กับ	ตุ่มสามโลก	ลี้ลิริยา ล.๑
นางฟ้าฝรั่ง	ตัวอ้วน	สัมพันธ์กับ	โอ่งมังกร	สเปโต ล.๒
ผู้หญิง	รูปร่างสูงใหญ่	สัมพันธ์กับ	ยักษ์	ยังมีรักฯ ล. ๒

๕.๑.๕ พฤติกรรมการใช้คำพูด

พฤติกรรมการใช้คำพูดของตัวละครในนวนิยายของโสภาค สุวรรณมีทั้ง พฤติกรรมด้านบวกและพฤติกรรมด้านลบดังนี้

ก. พฤติกรรมด้านบวก ได้แก่

๑) พฤติกรรมใช้คำพูดไพเราะ

โสภาค สุวรรณสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมการพูดของตัวละคร โดยใช้วรรณลักษณะ [+ลักษณะ] ในสิ่งที่ต้องการให้เกิดภาพ ได้แก่ หวาน ส่วนสิ่งที่ทำให้เกิดภาพมักเลือกใช้สิ่งที่มีวรรณลักษณะ [+ลักษณะ] ที่สัมพันธ์กันกับสิ่งที่ต้องการให้เกิดภาพ ได้แก่ น้ำผึ้ง น้ำตาล ซึ่งน่าจะมีส่วนทำให้ผู้อ่านเกิดภาพพจน์ของพฤติกรรมของการใช้คำพูดอย่างชัดเจน

วัตถุ	[+ลักษณะ]	[+รส]	ความสัมพันธ์	สิ่งของ [+รส]	นวนิยาย
ปาก	-	หวาน	สัมพันธ์กับ	น้ำผึ้ง	อัสตามายานา
พูด	เพราะ	หวาน	สัมพันธ์กับ	น้ำตาล	ลมหวาน ล.๑

๒) พฤติกรรมพูดภาษาคล่อง

โสภาค สุวรรณสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมพูดภาษาคล่องของตัวละคร โดยใช้อรรถลักษณะ [+ลักษณะ] ในสิ่งที่ต้องการให้เกิดภาพ ได้แก่ พูดฝรั่งเศส ส่วนสิ่งที่ทำให้เกิดภาพมักเลือกใช้สิ่งที่มีอรรถลักษณะ [+ลักษณะ] ที่สัมพันธ์กับสิ่งที่ต้องการให้เกิดภาพ ได้แก่ น้ำไหล ซึ่งน่าจะมีส่วนทำให้ผู้อ่านเกิดภาพพจน์ของพฤติกรรมของการใช้คำพูดอย่างชัดเจน ดังนี้

บุคคล	[คล่อง]	ความสัมพันธ์	[คล่อง]	นวนิยาย
เขา	พูดฝรั่งเศส	สัมพันธ์กับ	น้ำไหล	ยังมีรักฯ ล.๑
เขา	พูดฝรั่งเศส	สัมพันธ์กับ	น้ำไหล	ความลับฯ ล.๑

ข. พฤติกรรมด้านลบ ได้แก่

๑) พฤติกรรมบ่น

โสภาค สุวรรณสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมบ่นของคนในสังคมผ่านตัวตัวละคร โดยใช้อรรถลักษณะ [+ลักษณะ] ในสิ่งที่ต้องการให้เกิดภาพ ได้แก่ บ่น ส่วนสิ่งที่ทำให้เกิดภาพมักเลือกใช้สิ่งที่มีอรรถลักษณะ [+ลักษณะ] ที่สัมพันธ์กับสิ่งที่ต้องการให้เกิดภาพ ได้แก่ หมิกินผึ้ง ซึ่งน่าจะมีส่วนทำให้ผู้อ่านเกิดภาพพจน์ของพฤติกรรมบ่นอย่างชัดเจน ดังนี้

บุคคล	[คล่อง]	ความสัมพันธ์	[คล่อง]	นวนิยาย
แก	บ่น	สัมพันธ์กับ	หมิกินผึ้ง	หน้าหน้าไฟ ล.๑

๕.๑.๖ พฤติกรรมแสดงอารมณ์

จากการศึกษานวนิยาย ๒๔ เรื่องของโสภาค สุวรรณพบว่า โสภาค สุวรรณสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมแสดงอารมณ์ของคนในสังคมผ่านตัวละคร ๒ ลักษณะ คือพฤติกรรมแสดงอารมณ์ทางใบหน้าและทางเสียง พฤติกรรมแสดงอารมณ์ของคนในสังคมทำให้ผู้ที่พูดด้วยหรือบุคคลที่อยู่รอบข้างรู้ว่าผู้ที่เราจะพูดด้วยหรือติดต่อด้วยอยู่ในภาวะอารมณ์อย่างไร พฤติกรรมแสดงอารมณ์มีทั้งพฤติกรรมด้านบวกและพฤติกรรมด้านลบ ดังนี้

ก. พฤติกรรมด้านบวก

๑) พฤติกรรมแสดงอารมณ์ดีทางใบหน้า

พฤติกรรมแสดงอารมณ์ดีทางใบหน้า ได้แก่ อรรถลักษณะ [+ลักษณะ] ในสิ่งที่ต้องการให้เกิดภาพ ได้แก่ หน้าบาน อันแสดงถึงรอยยิ้มแห่งความสุข ส่วนสิ่งที่ทำให้เกิดภาพมัก

เลือกใช้สิ่งที่มีอรรถลักษณะ [+ขนาด] ที่สัมพันธ์กันกับสิ่งที่ต้องการให้เกิดภาพ ได้แก่ งานเชิง กระจกเงา ซึ่งสื่อถึงขนาดของหน้าบานว่ามีขนาดประมาณ งานเชิง กระจกเงา

บุคคล	[ลักษณะ]	ความสัมพันธ์	[ขนาด]	นวนิยาย
มัน	หน้าบาน	สัมพันธ์กับ	งานเชิง	ชิงช้าชาติ ล.๒
-	หน้าบาน	สัมพันธ์กับ	กระจกเงา	ชิงช้าชาติ ล.๒

ข. พฤติกรรมด้านลบ

๑) พฤติกรรมแสดงอารมณ์ไม่ดีทางใบหน้า

พฤติกรรมแสดงอารมณ์ไม่ดีทางใบหน้า ได้แก่ อรรถลักษณะ [+ลักษณะ] ในสิ่งที่ ต้องการให้เกิดภาพ ได้แก่ หน้าอ อันแสดงถึงความไม่พอใจ ส่วนสิ่งที่ทำให้เกิดภาพมักเลือกใช้สิ่ง ที่มีอรรถลักษณะ [+ลักษณะ] ที่สัมพันธ์กันกับสิ่งที่ต้องการให้เกิดภาพ ได้แก่ ม้าหมากรุก ยักษ์วัด แข็ง ซึ่งสื่อถึงลักษณะไม่พอใจ ดังนี้

บุคคล	[ลักษณะ]	ความสัมพันธ์	วัตถุ [ลักษณะ]	นวนิยาย
หน้า	งอ	สัมพันธ์กับ	ม้าหมากรุก	พรานทะเล ล. ๑
ยายแม่บ้านหน้า	-	สัมพันธ์กับ	ยักษ์วัดแข็ง	สเปโต ล.๑

๒) พฤติกรรมแสดงอารมณ์ อาฆาตแค้น

พฤติกรรมแสดงอารมณ์อาฆาตแค้น ได้แก่ อรรถลักษณะ [+อารมณ์] ในสิ่งที่ต้องการ ให้เกิดภาพ ได้แก่ ความอาฆาต ความแค้น อันแสดงถึงอารมณ์ไม่พอใจอย่างยิ่ง ส่วนสิ่งที่ทำให้เกิด ภาพมักเลือกใช้สิ่งที่มีอรรถลักษณะ [+ลักษณะ] ที่สัมพันธ์กันกับสิ่งที่ต้องการให้เกิดภาพ ได้แก่ กำลังใจ อวูธ ซึ่งสื่อถึงลักษณะไม่พอใจ ดังนี้

ลักษณะอารมณ์	ความสัมพันธ์	[ลักษณะ]	นวนิยาย
ความอาฆาต	สัมพันธ์กับ	กำลังใจ	เกนรี-มายรี ล.๒
ความแค้น	สัมพันธ์กับ	อวูธ	เกนรี-มายรี ล.๒

๕.๑.๗ พฤติกรรมแสดงลักษณะนิสัย

จากการศึกษานวนิยาย ๒๔ เรื่องของโสภาค สุวรรณพบว่า โสภาค สุวรรณสะท้อนให้เห็น พฤติกรรมแสดงลักษณะนิสัยของคนในสังคมผ่านตัวละครลักษณะต่างๆ พฤติกรรมแสดงลักษณะ นิสัยมักแสดงออกที่ ใจ และใช้ อรรถลักษณะ [+ลักษณะ] ในสิ่งที่ต้องการให้เกิดภาพ ได้แก่ ใจอ่อน ใจกว้าง ใจร้อน ใจแข็ง ส่วนสิ่งที่ทำให้เกิดภาพมักเลือกใช้สิ่งที่มีอรรถลักษณะ [+ลักษณะ] ที่ สัมพันธ์กันกับสิ่งที่ต้องการให้เกิดภาพ ได้แก่ ขี้ผึ้ง แม่น้ำ ฟืนไฟ หิน พฤติกรรมแสดงลักษณะนิสัย มีทั้งพฤติกรรมด้านบวกและพฤติกรรมด้านลบ ดังนี้

ก. พฤติกรรมด้านบวก ได้แก่ พฤติกรรม ใจกว้าง ดังนี้

บุคคล	[ลักษณะ]	ความสัมพันธ์	วัตถุ [ลักษณะ]	นวนิยาย
	ใจกว้าง	สัมพันธ์กับ	แม่น้ำ	รักในสายฯ ล.๑
พ่อคนนั้น	ใจอ่อน	สัมพันธ์กับ	จี๊ผึ่ง	จินตปาตี ล.๑

ข. พฤติกรรมด้านลบ ได้แก่ พฤติกรรม ใจร้อน ใจแข็ง ดังนี้

บุคคล	[ลักษณะ]	ความสัมพันธ์	วัตถุ [ลักษณะ]	นวนิยาย
คุณหยัน	ใจร้อน	สัมพันธ์กับ	พินไฟ	ชิงช้าชาติ ล.๑
	ใจแข็ง	สัมพันธ์กับ	หิน	สเปโต ล.๑

๕.๑.๘ พฤติกรรมแสดงอาการตื่นเต้นตกใจ

พฤติกรรมแสดงอาการตื่นเต้นตกใจของคนในสังคมที่แสดงด้วยอรรถลักษณะ [+ อาการ] เท่าที่พบในนวนิยาย ๒๔ เรื่องของโสภาค สุวรรณ ได้แก่อรรถลักษณะ [+อาการ] ที่ปรากฏอยู่ในคำบอกอาการ โดยตรง คำบอกอาการตื่นเต้นตกใจของคนในสังคมที่โสภาค สุวรรณใช้สร้างภาพพจน์หรือจินตนาการความงาม ได้แก่ ใจคอแหว่ง ใจเต้น จึงอาจกล่าวได้ว่าคำบอกอาการต่างๆดังกล่าวเป็นตัวแทนของมโนทัศน์อาการตื่นเต้นตกใจของคนในสังคมไทย นับว่าโสภาค สุวรรณสร้างสรรค์ภาษาให้เกิดภาพด้วยความคิดสร้างสรรค์ และสะท้อนถึงพฤติกรรมการแสดงอาการตื่นตกใจของคนในสังคมผ่านตัวละคร ดังนี้

วัตถุ	[+ อาการ]	ความสัมพันธ์	วัตถุ [+ อาการ]	นวนิยาย
ใจคอ	แหว่ง	สัมพันธ์กับ	ลูกค้อนนาฬิกา	สเปโต ล.๑
ใจ	เต้น	สัมพันธ์กับ	กลองมโหระทึก	สเปโต ล.๑

จากการวิจัยการสร้างสรรค์ภาพพจน์ในนวนิยาย ๒๐ เรื่องของโสภาค สุวรรณที่ผู้วิจัยนำมาเป็นข้อมูลดังกล่าวข้างต้นพบว่าการใช้อรรถลักษณะ แบบต่างๆ ๕ แบบ ได้แก่ [+ สี] [+ แสง] [+ เสียง] [+ ลักษณะ] [+ อาการ] สามารถสะท้อนให้เห็นภาพพฤติกรรมพื้นฐานในชีวิตประจำวันของคนในสังคมได้เป็นอย่างดี ๘ พฤติกรรม ได้แก่ พฤติกรรมชื่นชมความงาม พฤติกรรมแสดงความทุกข์ พฤติกรรมโกรธ พฤติกรรมเปรียบรูปร่าง พฤติกรรมการใช้คำพูด พฤติกรรมแสดงอารมณ์ พฤติกรรมแสดงลักษณะนิสัย และพฤติกรรมแสดงอาการตื่นเต้นตกใจ

๕.๒ ภาพพจน์สะท้อนศิลปะการใช้ภาษา

นวนิยายเป็นงานบันเทิงคดีที่มีผู้นิยมอ่านมาก ผู้เขียนนวนิยายจึงต้องสร้างสรรค์งานเขียนที่สามารถทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราว เกิดการเรียนรู้ เข้าใจธรรมชาติ เข้าใจชีวิตและเข้าใจสังคมได้

อย่างชัดเจนรวมทั้งสามารถทำให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการด้วย ผู้เขียนนวนิยายจึงต้องเลือกใช้ภาษาที่เรียบง่าย ได้แก่คำที่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่าย กระชับชัดเจน และเป็นคำที่ผู้อ่านคุ้นเคย ลักษณะคำดังกล่าวมักปรากฏอยู่ทั่วไปทั้งในบทสนทนา การบรรยายหรือพรรณนา ตลอดจนการใช้คำในการสร้างสรรค์ภาพพจน์แบบต่างๆ

จากการศึกษาวิจัยการสร้างสรรคภาพพจน์ในนวนิยาย ๒๐ เรื่องของโสภาค สุวรรณ พบว่า มักใช้คำเรียบง่ายที่ผู้อ่านคุ้นเคยเพราะปรากฏอยู่ทั่วไปในชีวิตประจำวัน คำเรียบง่ายเหล่านั้นจึงมีอรรถลักษณะพื้นฐานที่น่าจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่ายและทำให้เกิดภาพในใจในขณะที่อ่านนวนิยายเรื่องนั้นๆ อย่างชัดเจน อรรถลักษณะที่ปรากฏในความเปรียบประกอบด้วย

๕.๒.๑ การใช้คำที่มีอรรถลักษณะต่างๆ

(๑) การใช้คำที่มีอรรถลักษณะ [+ สี]

คำที่มีอรรถลักษณะ [+ สี] ได้แก่ คำบอกสีต่างๆ เช่น ขาว เขียว เหลือง แดง ดำ เทา เป็นต้น การใช้คำที่มีอรรถลักษณะ [+ สี] เป็นศิลปะการใช้ภาษาที่ทำให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการเห็นภาพของสิ่งที่บรรยายหรือพรรณนาและข้อความที่เป็นความเปรียบ เช่น

... ใบหน้าขาวซีดจนดูเหมือนจะจืด จินตปาตีเข็ดน้ำตาจนแห้ง กระนั้นดวงตาทั้งสองข้างของหล่อนก็แดงช้ำเป็นสายเลือด... (เรื่อง จินตปาตี ล.๑, น.๒๒๐)

การใช้คำบอกสี ขาว(ซีด) แดง(ช้ำ) นับได้ว่าเป็นคำเรียบง่าย และเป็นคำทั่วไปที่คนไทยทุกคนรู้จักและเข้าใจ คำบอกสี ขาว(ซีด) แดง(ช้ำ) ในข้อความตัวอย่างเป็นการใช้อรรถลักษณะ [+ สี] ซึ่งทำให้ผู้อ่านเห็นภาพใบหน้าที่มีสีขาวซีด และดวงตาสีแดงช้ำ อย่างชัดเจน ส่วนคำว่า ซีด เฝือก และ ช้ำ เป็นการใช้อรรถลักษณะ [- สุข] ซึ่งหมายถึงสีที่แสดงให้เห็นว่าเป็นใบหน้าและดวงตาที่มีความทุกข์ใจ

...ดวงตาสีเขียวน้ำทะเลซึ่งเคยสวยงามของหล่อนแดงช้ำเป็นสายเลือด...

(เรื่อง ความลับฯ ล.๒, น.๗)

การใช้คำบอกสี สีเขียวน้ำทะเล แดง(ช้ำ) นับได้ว่าเป็นคำเรียบง่าย และเป็นคำทั่วไปที่เข้าใจง่าย การใช้อรรถลักษณะ [+ สี] สีเขียวน้ำทะเล ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพดวงตาสีเขียวน้ำทะเลอย่างชัดเจน ส่วนคำว่า ช้ำ เป็นการใช้อรรถลักษณะ [- สุข] ซึ่งหมายถึงคำขยายสีที่แสดงให้เห็นว่าดวงตาที่มีความทุกข์ใจ

(๒) การใช้คำที่มีอรรถลักษณะ [+ แสง]

คำที่มีอรรถลักษณะ [+ แสง] ได้แก่ คำบอกแสงต่างๆ เช่น สว่าง สกาว เป็นประกาย เจิดจ้า แพรพรรณาว วาววับ เป็นต้น การใช้คำที่มีอรรถลักษณะ [+ แสง] เป็นศิลปะการใช้ภาษาที่ทำให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการเห็นภาพของสิ่งที่บรรยายหรือพรรณนา เช่น

แสงจันทร์สว่างสกาวเต็มลานบ้าน... หากในใจชาตินั้นสว่างไสวยิ่งกว่าแสงจันทร์

เสียงอีก...

(เรื่องชิงช้าชาติ ล.๑, น. ๓๓๐)

การใช้คำบอกแสงสว่าง สกาว ในข้อความตัวอย่างเป็นการใช้รรดลัษณ์ [แสง] ซึ่งทำให้ผู้อ่านเห็นภาพลานบ้านได้รับแสงจันทร์สุกสว่าง และเห็นภาพตัวละครชาติมีจิตใจสดใสอย่างชัดเจน ส่วนคำว่า สว่างไสว เป็นการใช้รรดลัษณ์ [+ สุข] ซึ่งหมายถึงแสงแห่งความสุขใจ ซึ่งสว่างยิ่งกว่าแสงจันทร์

(๓) การใช้คำที่มีรรดลัษณ์ [+ เสียง]

คำที่มีรรดลัษณ์ [+ เสียง] ได้แก่ คำบอกเสียงต่างๆ เช่น กัมปนาท กึกก้อง ฟ้าร้อง กังวาน เป็นต้น การใช้คำที่มีรรดลัษณ์ [+ เสียง] เป็นศิลปะการใช้ภาษาที่ทำให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการเห็นภาพของสิ่งที่บรรยายหรือพรรณนา เช่น

..ฮ่า..ฮ่า กาปุกชี้หัวเราะดังลั่นถึงขนาดพสุธาครื้นครั่นอย่าง
ที่ผมเคยบอกแล้วก้มลงจุมพิตที่หลังมือคุณหยัน...

(เรื่องสเปโต ล.๒, น. ๒๗๕)

..คนตึกลองนะ ต้องตีแรงสลับกับเสียงเบาๆ เป็นจังหวะ
เมื่อข้ายังเล็กเสียงกลองเสียงโห่ก้องไปในอากาศถึงยอดสนและ
ท้องฟ้า ร้อง ไฮยา..ไฮ-ยู... โส๊ะ...ไฮ

(เรื่อง ลมหวน ล.๒, น.๓๐๖-๓๐๗)

(๔) การใช้คำที่มีรรดลัษณ์ [+ ลักษณะ]

คำที่มีรรดลัษณ์ [+ ลักษณะ] ได้แก่ คำบอกสีต่างๆ เช่น สวย หล่อ งาม นุ่ม ละเอียด เป็นต้น การใช้คำที่มีรรดลัษณ์ [+ ลักษณะ] จึงเป็นศิลปะการใช้ภาษาที่ทำให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการเห็นภาพของสิ่งที่บรรยายหรือพรรณนา เช่น

“ลูกเลี้ยงพราหมณ์มาชะคนี่ หน้าตาสวยราวกับสลักเสลา”

(เรื่อง ลีศิริยา ล.๑, น.๒๘๖)

“เมื่อเขาว่ากันว่านี่ คุณยายสอนให้รู้ว่าเป็นผู้หญิงจะต้องรัก
ตัวเอง นั่นคือ ไม่ยอมให้ผู้ชายคนไหนไม่ว่าจะตีพิเศษเลิศเลอ
หล่อเหลาปานเทพบุตรมาเอาเปรียบ” (เรื่อง ชิงช้าชาติ ล.๒, น.๑๕๑)

“เอมิลาสวยกว่าใครทั้งหมดรู้ไหมลูกพ่อ ทั้งหมดบ้านมีใครผิว
ขาวอมชมพูอย่างนี้ ใครที่ไหนมีผมยาวนุ่มเหมือนกลุ่มไหมสีน้ำตาล
ราคาแพงลิบ...” (เรื่อง ความลับบนแหลมไซใน ล.๑, น.๗)

(๕) การใช้คำที่มีอรรถลักษณะ [+ อากา]

คำที่มีอรรถลักษณะ [+ อากา] ได้แก่ คำบอกเสียงต่างๆ เช่น ปิดปาก คำคน เป็นต้น การใช้คำที่มีอรรถลักษณะ [+ อากา] เป็นศิลปะการใช้ภาษาที่ทำให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการเห็นภาพของสิ่งที่บรรยายหรือพรรณนา และทำให้เกิดความรู้สึก เช่น

“เอาเถอะ ไหนๆ ท่านก็ต้องการความช่วยเหลือของคนของข้าพเจ้า ล้วนแต่ไว้ใจได้ทั้งสิ้น มันจะปิดปากคุณน่ะดีกว่า...”

(เรื่อง ฟ้างรคทราย น. ๒๘๖)

“ถึงคนที่นี่จะไม่ชอบฉัน แต่ก็ไม่น่าปากใจนัก เพราะทางบ้านคุณพิสวาสกับทางนี้ก็จะดูไปกันได้ แต่รายใหม่ที่เรอหาแทนคุณปูเป่นะ เขาว่าไม่ไหวค่าคนใช้เป็นไฟ ต่อหน้าว่าที่แม่ผัว เขาก็สงบเสงี่ยมดี...” (เรื่อง รักในสายหมอก ล. ๒, น. ๓๖๕)

การใช้อรรถลักษณะ [+ สี] [+ แสง] [+ เสียง] [+ ลักษณะ] [+ อากา] สร้างสรรค์ภาพพจน์ของโสภาค สุวรรณ ทำให้ผู้อ่านนวนิยายสามารถจินตนาการได้ถึง สี แสง เสียง ลักษณะ อากาของพฤติกรรมต่างๆ ของตัวละคร ได้แก่ พฤติกรรมชื่นชมความงาม พฤติกรรมแสดงความโกรธ พฤติกรรมแสดงอารมณ์

๕.๒.๒ การใช้ภาษาที่เรียบง่ายในการสร้างสรรค์ภาพพจน์

นวนิยายเป็นงานบันเทิงคดีที่มีผู้นิยมอ่านมาก ผู้เขียนนวนิยายจึงต้องสร้างสรรคงานเขียนที่สามารถทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราว เกิดการเรียนรู้ เข้าใจธรรมชาติ เข้าใจชีวิตและเข้าใจสังคมได้อย่างชัดเจน ผู้เขียนนวนิยายจึงต้องเลือกใช้ภาษาที่เรียบง่าย ได้แก่ คำที่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่าย กระชับ ชัดเจน และเป็นคำที่ผู้อ่านคุ้นเคย เพื่อให้เกิดภาพในใจ ลักษณะคำดังกล่าวควรปรากฏอยู่ทั่วไปทั้งในบทสนทนา การบรรยายหรือพรรณนา ตลอดจนการใช้คำในการสร้างสรรค์ภาพพจน์แบบต่างๆ

การใช้คำที่เรียบง่ายในการสร้างสรรค์ภาพพจน์แบบต่างๆ ในนวนิยาย ๒๐ เรื่องของโสภาค สุวรรณปรากฏ ดังนี้

(๑) การใช้ คำบ่งชี้ประเภทของความเปรียบหรือภาพพจน์

โสภาค สุวรรณมักใช้คำบ่งชี้ความเปรียบที่ผู้อ่านได้ยินได้ฟังในชีวิตประจำวัน ได้แก่

ก. ใช้คำบ่งชี้ เหมือน ยังกะ ราว ราวกับ ในการสร้างภาพพจน์แบบอุปมา เพื่อเปรียบของสองสิ่งให้รู้ว่าเหมือนกันหรือคล้ายกัน อย่างตรงไปตรงมาทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ทันที เรียกคำบ่งชี้ชนิดนี้ว่า คำบ่งชี้อุปมา และจะใช้คำว่า เหมือน มากที่สุด เช่น

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำที่บ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ดวงตาที่แวววาวด้วยอารมณ์โกรธ	เหมือน	แมงมุมแผ่แม่เบี้ย	เกนรี-มายรี ล.๒
ดวงตาคำคมคู่นั้นวาวโรจน์	เหมือน	เปลวเพลิง	บุลลา ล.๒
นัยน์ตาวาวระยับ	เหมือน	ประจูด้วยเพลิง	หนังสือหน้าไฟ ล.๑

ข. ใช้คำบ่งชี้ เป็น คือ เพื่อในการสร้างภาพพจน์แบบอุปลักษณ์ เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นว่าของสองสิ่งเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์เฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่งตรงกัน ทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ทันที เรียกคำบ่งชี้ชนิดนี้ว่า คำบ่งชี้อุปลักษณ์ และใช้คำว่า เป็น มากที่สุด เช่น

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปลักษณ์	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
นัยน์ตาคุ่น	เป็น	น้ำในแอ่งโคลนหน้าแล้ง	ชิงช้าชาติ ล.๑
ขนตาวาวคกหนา	เป็น	แพ	ชิงช้าชาติ ล.๒
ดวงตาแดงซ้ำ	เป็น	สายเลือด	ตะวันลับฟ้า

(๒) การใช้คำในส่วนที่เป็นสิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพและสิ่งที่ทำให้เกิดภาพ

จากการวิจัยการใช้คำในส่วนที่เป็นองค์ประกอบในการสร้างสรรค์ภาพพจน์ที่เรียกว่า สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ และ สิ่งที่ทำให้เกิดภาพ พบว่าโสภาค สุวรรณ ใช้คำที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันโดยตรงจึงทำให้ผู้อ่านนวนิยายเกิดภาพในใจได้อย่างดี ดังนี้

ก. การใช้คำนาม+คำบ่งชี้+คำนาม เช่น

คำนาม	คำบ่งชี้	คำนาม	นวนิยาย
หน้า	เหมือน	นกกิ้งก่อง	สเปโต ล.๑
หน้า	เป็น	ยักษ์วัดแจ้ง	สเปโต ล.๑
บ้าน	เป็น	สวรรค์	ปมพิศวาส ล.๑
ความแค้น	เป็น	อาวุธ	เกนรี มายรี

ข. การใช้คำนาม + คำกริยาแสดงสภาพ + คำบ่งชี้+คำนาม เช่น

คำนาม	คำกริยาแสดงสภาพ	คำบ่งชี้	คำนาม	นวนิยาย
ใบหน้า	ราบเรียบ	เหมือน	หูน	ลมหวน ล. ๑
เจ้าดีตัว	อ้วน	ยังกะ	โอ่ง	สเปโต ล.๑
แผ่นดิน	แข็ง	เหมือน	หิน	ลมหวน ล.๒
หน้า	ดำ	เป็น	ถ่าน	ยังมีรักฯ ล.๒

ค. การใช้ประโยคสั้นๆ + คำบ่งชี้ + คำนาม เช่น

ประโยค	คำบ่งชี้	คำนาม	นวนิยาย
คุณจะยังเต็มใจ	เป็น	เกราะ	ความลับฯ ล. ๑
คนนับไม่ถ้วนถูกยิงเคลื่อน	เหมือน	ใบไม้ร่วง	พราณทะเล ล.๒
เขาใช้เรา	เป็น	สะพาน	หน้าหน้าไฟ ล.๒
เด็กอายุไม่เกินสิบห้าปีที่เข้า แข่งขันมากมายก่ายกอง	เหมือน	มด	อัสตา-มายานา

ง. การใช้ประโยคสั้นๆ + คำบ่งชี้ + การใช้ประโยคสั้นๆ เช่น

ประโยค	คำบ่งชี้	ประโยค	นวนิยาย
ฉันกับลูกคงขาดกัน	เป็น	ว่าวลอย	รักในสายฯ ล.๑
วกลูได้ยินเสียงร้อง	เหมือน	สัตว์ถูกทำร้าย	ลมหวน ล.๑

จ. นามวลี (คำนาม+อนุพจน์) + คำกริยา เช่น

คำนาม + อนุพจน์	คำกริยา+คำนาม	นวนิยาย
ใบไม้ + ที่ถูกระบายสี	กำลังวิ่งระบำกับลมเหนือ	เรื่อง ลมหวน ล.๒

สรุปได้ว่าการใช้คำเรียบง่าย ใช้ประโยคสั้นๆ และการใช้คำที่มีความหมายสอดคล้องกัน หรืออยู่ในกลุ่มอรรถลักษณะเดียวกันทั้งในส่วนที่ต้องการให้เกิดภาพและในส่วนที่ทำให้เกิดภาพเช่น คำที่มีอรรถลักษณะเกี่ยวกับ สี แสง เสียง ทำนองเดียวกัน เป็นต้นเหล่านั้นล้วนเป็นสิ่งที่ โสภาค สุวรรณ คาดว่าผู้อ่านนวนิยายคุ้นเคยหรือพบเห็นเป็นประจำในชีวิตประจำวันซึ่งนับได้ว่าเป็นศิลปะ การใช้ภาษาที่โดดเด่นอันมีผลทำให้เกิดภาพขึ้นในใจของผู้อ่านนวนิยายของโสภาค สุวรรณได้เป็นอย่างดีและภาพพจน์ประเภทต่างๆเหล่านั้นยังสามารถสะท้อนถึงพฤติกรรมของคนในสังคมอีกด้วย

บทที่ ๖

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่องการศึกษาภาษาสร้างสรรค์ : การใช้ภาพพจน์ในนวนิยายของโสภาค สุวรรณ นี้ มุ่งศึกษาวิเคราะห์การใช้ภาพพจน์ในนวนิยายของโสภาค สุวรรณ ๒๔ เรื่อง โดยมีวัตถุประสงค์ ๓ ประการคือ

๑. เพื่อศึกษาการใช้ภาพพจน์ประเภทต่างๆ ในนวนิยายของโสภาค สุวรรณ
๒. เพื่อศึกษาภาพสะท้อนพฤติกรรมด้านต่างๆ ในนวนิยายของโสภาค สุวรรณ
๓. เพื่อศึกษาศิลปะการใช้ภาษาในการสร้างภาพพจน์ของโสภาค สุวรรณ ซึ่งเป็นนักเขียนร่วมสมัย

ผลการวิจัยการศึกษาภาษาสร้างสรรค์ : การใช้ภาพพจน์ในนวนิยายของโสภาค สุวรรณ พบว่าโสภาค สุวรรณ สร้างสรรค์ภาพพจน์ ๔ ประเภทเรียงลำดับจากมากที่สุดไปยังน้อยที่สุด คือ ภาพพจน์ประเภทอุปมา ภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์ ภาพพจน์ประเภทอติพจน์ และ ภาพพจน์ประเภทบุคลาธิษฐาน การสร้างสรรค์ภาพพจน์แต่ละประเภทในนวนิยายของโสภาค สุวรรณทำให้เห็นความต่างกันขององค์ประกอบ กลวิธีการสร้างสรรค์ภาพพจน์ และลักษณะการใช้ภาพพจน์ นอกจากนี้ยังพบว่าภาพพจน์ประเภทต่างๆ สะท้อนให้เห็นพฤติกรรมของคนในสังคมผ่านพฤติกรรมตัวละครอย่างน่าสนใจรวมทั้งพบว่าโสภาค สุวรรณ มีศิลปะการสร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทต่างๆ ด้วยการใช้นิยามที่เรียบง่ายและเป็นที่คุ้นเคยของผู้อ่านจึงมีผลต่อการเกิดภาพในขณะอ่านนวนิยาย ดังนี้

๖.๑ องค์ประกอบการสร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทต่างๆ

๖.๑.๑ องค์ประกอบการสร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอุปมาและประเภทอุปลักษณ์

การสร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอุปมาและภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์ประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก ๓ ส่วน คือ สิ่งที่ต้องการให้เกิดภาพ สิ่งที่ทำให้เกิดภาพและ คำบ่งชี้ภาพพจน์แต่ละประเภท ได้แก่ คำบ่งชี้อุปมา และ คำบ่งชี้อุปลักษณ์

คำบ่งชี้อุปมาในนวนิยาย ๒๔ เรื่องประกอบด้วยคำว่า เหมือน ราว ปาน คู่ ราวกับ ยังจะ คิดเป็นร้อยละตามลำดับ ดังนี้

คำบ่งชี้อุปมา	ร้อยละ
เหมือน	๕๕.๔๗
ราว	๓๐.๒๕
ปาน	๕.๘๘
คุด	๕.๐๔
ราวกับ	๒.๕๒
ยั้งกะ	๐.๘๔

ส่วนคำบ่งชี้อุปลักษณ์ในนวนิยาย ๒๔ เรื่องพบเพียง คำว่า เป็น คิดเป็นร้อยละดังนี้

คำบ่งชี้อุปลักษณ์	ร้อยละ
เป็น	๑๐๐

๖.๑.๒ องค์ประกอบการสร้างภาพพจน์ประเภทบุคลาธิษฐานและภาพพจน์ประเภทอติพจน์

การสร้างสรรคภาพพจน์ประเภทบุคลาธิษฐานและภาพพจน์ประเภทอติพจน์ประกอบด้วย องค์ประกอบ หลัก ๓ ส่วนคือ สิ่งที่ต้องการให้เกิดภาพ สิ่งที่ทำให้เกิดภาพ และคำบ่งชี้ภาพพจน์ คำบ่งชี้ภาพพจน์ประเภทบุคลาธิษฐาน ได้แก่คำกริยาของมนุษย์แต่นำไปใช้เป็นกริยาของสิ่งของ หรือ สัตว์ ที่ปรากฏในส่วนของสิ่งที่ต้องการให้เกิดภาพทำให้กลายเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดภาพด้วย ส่วน คำบ่งชี้ภาพพจน์ประเภทอติพจน์ ได้แก่คำกริยาและส่วนขยายที่มีเนื้อความเกินจริงที่มีเจตนาเน้นสิ่ง ที่ต้องการให้เกิดภาพทำให้กลายเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดภาพด้วย ดังนี้

ก. องค์ประกอบการสร้างภาพพจน์ประเภทบุคลาธิษฐาน

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้ภาพพจน์+สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
เสียงลมพัดหวีดหวิว	คล้ายเสียงคร่ำครวญของปีศาจแห่งทะเลทราย	ฟ้าจรดทราย
ท้องทะเลทราย	กำลังจะหลับไหลอีกครั้ง	ฟ้าจรดทราย
ดวงอาทิตย์ลับขอบฟ้า	ปล่อยแสงสีแดงอ้อยอิ่งปนเหลืองอมส้ม...	ฟ้าจรดทราย
เขาพูดว่าใบไม้ที่ถูกกระบายสี	กำลังเรียงระบำกับลมเหนือ	ลมหวาน ล.๒

ข. องค์ประกอบการสร้างภาพพจน์ประเภทอดีตพจน์

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้ภาพพจน์+สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ค้นหาตัวเธอ	แทบพลิกแผ่นดิน	ตะวันลับฟ้า
สายตาดูมองหล่อนอย่าง	แทบจะกินเลือดกินเนื้อ	ลมหวน ล.๒
ถ้าลูกตาเธอเคียดปุดๆ	ฉันคงละลายอยู่ตรง โคนต้นอินทผลัม	ยังมีรักฯ ล.๒

๖.๒ กลวิธีการสร้างสรรค์ ภาพพจน์ พบว่าโสภาค สุวรรณสร้างสรรค์ภาพพจน์แต่ละประเภทด้วย
กลวิธีการสร้างต่างกัน กล่าวคือ

๖.๒.๑ กลวิธีการสร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอุปมา มี ๒ กลวิธีคือ

๑) กลวิธีการสร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอุปมาโดยตรง

กลวิธีการสร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอุปมาโดยตรง เป็นการสร้างภาพพจน์ที่
ผู้อ่านเข้าใจและเกิดภาพขึ้นในใจโดยตรงจากองค์ประกอบทั้ง ๓ ส่วนคือ สิ่งที่ต้องการให้เกิดภาพ
เป็นส่วนที่ทำให้ผู้อ่านทราบว่าผู้เขียนนวนิยาย ต้องการเปรียบอะไร หรือเป็นส่วนที่ต้องการให้
ผู้อ่านเกิดภาพ สิ่งที่ทำให้เกิดภาพ เป็นส่วนที่ผู้เขียนนวนิยายสรรหาสิ่งที่คาดว่าสามารถทำให้อ่าน
เกิดจินตนาการหรือเข้าใจมากขึ้น สิ่งที่ทำให้เกิดภาพมี ๒ ลักษณะคือ

ก. สิ่งที่ใช้กันทั่วไปจนเป็นที่คุ้นเคยและใช้ภาษาเรียบง่าย เช่น

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
กาแพด้า	เหมือน	ราตรีกาล	ความลับฯ ล.๑
ภูเขาไซในคำมิด	เหมือน	หยดหมึก	ความลับฯ ล.๒
ผลส้มสีเหลืองทอง	ราว	แสงอรุณยามเช้า	ฟ้าจรดทราย
เสียงใส	ปาน	ระฆังเงิน	ชิงช้าชาติ ล.๒

ข. สิ่งที่ใช้โสภาค สุวรรณคิดขึ้นและใช้ภาษาเรียบง่าย เช่น

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
หน้าตา	เหมือน	น้ำแข็งเปล่า	เสียนดอกจิว ล.๑
หน้าตา	เหมือน	ปลาหมึกแห้ง	สเปโต ล.๑
หน้าขาวซีด	ราว	ปลอกหมอน	พรานทะเล ล.๒

๒) กลวิธีการสร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอุปมาโดยใช้บริบทหรือความรู้

กลวิธีการสร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอุปมาโดยใช้บริบทหรือความรู้ เป็นการสร้างภาพพจน์ที่ผู้อ่านจะเข้าใจหรือเกิดภาพขึ้นในใจอย่างชัดเจนเมื่อได้อ่านบริบทแวดล้อมข้อความที่เป็นภาพพจน์นั้น เพราะองค์ประกอบ ๒ ส่วนคือ สิ่งที่ต้องการให้เกิดภาพ หรือ สิ่งที่ทำให้เกิดภาพ ส่วนใดส่วนหนึ่งเป็นสิ่งใหม่ที่ผู้เขียนนวนิยายคาดว่าผู้อ่านอาจจะไม่รู้จักจึงต้องอธิบายเพิ่มเติมเพื่อทำให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการหรือเข้าใจมากขึ้น กลวิธีการสร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอุปมาประเภทนี้พบน้อยมาก ได้แก่

ก. กลวิธีการสร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอุปมาโดยใช้บริบท

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
ทะเลทราย	เหมือน	แซนคัวิช	ความลับฯ ล.๒

ข. กลวิธีการสร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอุปมาโดยใช้ความรู้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปมา	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
การเมืองล้มลุกคลุกคลาน	เหมือน	หนุมานคลุกฝุ่น	หน้าไฟ ล.๒

๖.๒.๒ กลวิธีการสร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์ มี ๑ กลวิธีคือกลวิธีการสร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์โดยตรง โดยมี ๒ ลักษณะ คือ

๑) กลวิธีการสร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์โดยใช้คำบ่งชี้อุปลักษณ์ เท่าที่พบในนวนิยายของโสภาค สุวรรณ จะใช้คำบ่งชี้อุปลักษณ์ เป็น เท่านั้น มีประมาณ ๗๘ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ และแบ่งเป็นกลวิธีการสร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์ ในส่วนที่ทำให้เกิดภาพ ๒ กลวิธี คือ

ก. สิ่งที่ใช้กันทั่วไปจนเป็นที่คุ้นเคยและใช้ภาษาเรียบง่าย เช่น

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปลักษณ์	สิ่งที่ทำให้ผู้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
คุณหญิงหน้าบาง	เป็น	กระดากว่าว	รักในสายฯ ล.๑
ยายแม่บ้านหน้า	เป็น	ยักษ์วัดแจ้ง	สเปโต ล.๑
หน้าอ	เป็น	ม้าหมากรุก	พรานทะเล ล. ๑
มันหน้าบาน	เป็น	งานเชิง	ชิงช้าชาติ ล.๒
หน้าบาน	เป็น	กระดิ่งแป้ง	ชิงช้าชาติ ล.๒

ข. สิ่งที่ไม่คาด สุวรรณคตินั้นและใช้ภาษาเรียบง่าย เช่น

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	คำบ่งชี้อุปลักษณ์	สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
หัวใจที่หุบๆ เหี่ยวๆ ก็พอง	เป็น	ลูกโป่งอัดแก๊ส	สเปโต ล.๒
ไม่ขยับประสาทให้จึงตั้ง	เป็น	ราวตากผ้า	เสียนดอกจิว ล.๑
คนไหวง่าย ๆ	เป็น	แม่แถววัลย์พันเลื้อย	เคนรี มายรี ล.๑
ฉันทกับลูกคงขาดกัน	เป็น	ว่าวลอย	รักในสายฯ ล.๑
คุณหยันหน้าจืด	เป็น	ไขคัม	สเปโต ล.๒

๖.๒.๓ กลวิธีการสร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอติพจน์ มีเพียงกลวิธีเดียวคือ การสร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทอติพจน์ใช้กลวิธี โดยตรงเน้นให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการขึ้นในใจถึงความรู้สึกหรือความตั้งใจจริงที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเน้นให้เห็นความเกินจริงด้านต่างๆ ได้แก่ เน้นให้เห็นความเกินจริงด้านปริมาณ เช่น ปริมาณการนับหนึ่งถึงล้าน ปริมาณเวลา รู้จักกันอาทิตย์เดียวแต่นั้นย่ำว่ารู้จักกันสิบปี ตัวอย่าง

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
หล่อนไม่มีน้ำอคน้ำทอนอย่างบุหงาสำหรับ	นั่งนับหนึ่งถึงล้านอย่างใจเย็น	ชิงช้าชาติ ล.๑
เรารู้จักกันเมื่ออาทิตย์ที่แล้ว สนิทกัน	ยังกับเพื่อนเก่าสักสิบปี	รักในสายฯ ล.๑

๖.๒.๔ กลวิธีการสร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทบุคลาธิษฐาน มีเพียงกลวิธีเดียวคือ การสร้างสรรค์ภาพพจน์ประเภทบุคลาธิษฐานจะใช้กลวิธี โดยตรงเน้นให้ผู้อ่านเกิดภาพขึ้นในใจโดยใช้กริยาของมนุษย์ให้เป็นกริยาของสิ่งที่ไม่มีชีวิตทำให้อ่านเกิดจินตนาการขึ้นในใจว่าสิ่งไม่มีชีวิตมีจิตวิญญาณ ทำกริยาเช่นมนุษย์ได้ การใช้กริยาของมนุษย์ให้เป็นกริยาของสิ่งที่ไม่มีชีวิตจึงเป็นจุดเด่นของกลวิธีการสร้างภาพพจน์ประเภทบุคลาธิษฐาน ดังในตัวอย่างโสภาค สุวรรณทำให้ไบไม่มีชีวิต โดยใช้คำกริยา เร่งระบ่ำกับลมเหนือ ทำให้อ่านเกิดภาพความเคลื่อนไหวของไบไม้ ดังนี้

สิ่งที่ต้องการให้ผู้อ่านเกิดภาพ	สิ่งที่ทำให้อ่านเกิดภาพ	ชื่อนวนิยาย
เขาพูดว่าไบไม้ที่ถูกระบายสี	กำลังเร่งระบ่ำกับลมเหนือ	ลมหวาน ล.๒

๖.๓ การใช้ภาพพจน์สะท้อนพฤติกรรมของคนในสังคมผ่านพฤติกรรมตัวละครในนวนิยาย

จากการที่ผู้วิจัยเริ่มศึกษาการสร้างสรรคภาพพจน์ในนวนิยาย ๒๔ เรื่องโดยวิเคราะห์องค์ประกอบทางความหมายจากคำต่างๆในส่วนที่ต้องการให้เกิดภาพและในส่วนที่ทำให้เกิดภาพที่โสภาค สุวรรณนำมาใช้ในภาพพจน์ประเภทต่างๆทั้ง ๕ ประเภทในบทที่ ๒ บทที่ ๓ และบทที่ ๔ นั้น พบว่าสามารถแบ่งกลุ่มภาพพจน์ตามความหมายการสร้างสรรคภาพพจน์ในนวนิยายของโสภาค สุวรรณออกเป็น ๕ กลุ่ม คือ กลุ่มอรรถลักษณะที่เกี่ยวกับสี ใช้สัญลักษณ์ [+สี] กลุ่มอรรถลักษณะที่เกี่ยวกับแสง ใช้สัญลักษณ์ [+แสง] กลุ่มอรรถลักษณะที่เกี่ยวกับเสียง ใช้สัญลักษณ์ [+เสียง] กลุ่มอรรถลักษณะที่เกี่ยวกับขนาด ใช้สัญลักษณ์ [+ขนาด] กลุ่มอรรถลักษณะที่เกี่ยวกับลักษณะ ใช้สัญลักษณ์ [+ลักษณะ] กลุ่มอรรถลักษณะทั้ง ๕ ที่ปรากฏในส่วนที่ต้องการให้เกิดภาพ และในส่วนที่ทำให้เกิดภาพนั้นสอดคล้องกันเป็นอย่างดีจนทำให้เกิดภาพชัดเจนในใจของผู้อ่านนวนิยาย นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มอรรถลักษณะทั้ง ๕ สะท้อนพฤติกรรมของคนในสังคมผ่านพฤติกรรมตัวละครอย่างชัดเจนเนื่องจากพฤติกรรมของตัวละครเหล่านั้นเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวกับ รูป รส กลิ่น เสียงอันเป็นพฤติกรรมพื้นฐานในชีวิตประจำวันนั่นเอง ตัวอย่างการใช้ภาพพจน์สะท้อนพฤติกรรมของคนในสังคมผ่านพฤติกรรมตัวละครในนวนิยายในด้านพฤติกรรมชื่นชมความงาม เช่น

วัตถุ	[+สี]	[+แสง]	ความสัมพันธ์	[+สี]	[+แสง]	นวนิยาย
ดวงตา	สีน้ำเงิน	สดใส	สัมพันธ์กับ	ท้องฟ้า	กระจ่าง	ลมหวน ล.๑
ดวงตา	สีเขียวอมฟ้า	สุกสกา	สัมพันธ์กับ	ท้องฟ้า	สดใส	ลมหวน ล.๒
ดวงตา	ดำขลับ		สัมพันธ์กับ	นิล	น้ำงาม	สีศิรียา ล.๑

การใช้ภาพพจน์นอกจากสะท้อนพฤติกรรมของคนในสังคมผ่านพฤติกรรมตัวละครแล้วยังสะท้อนถึงศิลปะการใช้ภาษาที่เรียบง่าย ผู้อ่านทุกระดับอ่านเพื่อให้เกิดความเพลิดเพลินและข้อคิดต่างๆได้

๖.๔ ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาภาษาสร้างสรรค์ : การใช้ภาพพจน์ในนวนิยายของโสภาค สุวรรณ ดังกล่าว ทำให้เห็นการใช้ภาพพจน์ประเภทอุปมา ประเภทอุปลักษณ์ ประเภทอติพจน์และประเภทบุคลิธิฐานด้วยกลวิธีต่างๆในนวนิยายของโสภาค สุวรรณ และอาจใช้พฤติกรรมต่างๆของตัวละครที่ปรากฏในภาพพจน์ประเภทต่างๆดังกล่าวเป็นภาพสะท้อนพฤติกรรมทั้งด้านบวกและด้านลบของคนในสังคมได้เป็นอย่างดี ตลอดจนทำให้ทราบถึงศิลปะการใช้ภาษาในการสร้างภาพพจน์แต่ละประเภทของโสภาค สุวรรณนักเขียนนวนิยายไทยเป็นอย่างดี

ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะให้ผู้ที่สนใจศึกษาภาษาสร้างสรรค์ : การใช้ภาพพจน์ในนวนิยาย
ของนักเขียนอื่นๆ หรือศึกษาเปรียบเทียบภาษาสร้างสรรค์ : การใช้ภาพพจน์ในนวนิยาย ของ
นักเขียนนวนิยายอื่นๆ เพื่อให้ทราบถึงลักษณะภาษาสร้างสรรค์อย่างกว้างขวางและเผยแพร่ผลการ
ศึกษาวิจัยไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนด้านศิลปะการใช้ภาษาไทยต่อไป

DRPU

บรรณานุกรม

- กาญจนา นาคสกุล และคณะ. การใช้ภาษา. กรุงเทพฯ : เคล็ดไทย. ๒๕๒๔.
- กุหลาบ มลลิกะมาส. วรรณคดีวิจารณ์. กรุงเทพฯ : เคล็ดไทย. ๒๕๒๒.
- ชัยพร วิชชาวุธ. รายงานผลการวิจัย “เรื่อง พฤติกรรมจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน : ศึกษาตาม
แนวทางจิตวิทยาสังคม.” โครงการเผยแพร่ผลงานวิจัย ฝ่ายวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
๒๕๓๑.
- ดวงมน จิตรจางง. สุนทรียภาพในภาษาไทย. กรุงเทพฯ : สยาม. ๒๕๒๔.
- นราธิปพงศ์ประพันธ์, กรมหมื่น. วิทยาวรรณกรรม. พระนคร : แพร์พิทยา, ๒๕๑๔.
- เปลื้อง ณ นคร. เรียงความชั้นสูง. พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๔.
- วิทย์ ศิวะศรียานนท์. วรรณคดีและวรรณคดีวิจารณ์. พิมพ์ครั้งที่ ๔ พระนคร : สมาคมภาษาและ
หนังสือ, ๒๕๑๔.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊ค.
๒๕๔๖.
- _____. พจนานุกรมฉบับวรรณกรรม : ภาพพจน์ โวหารและกลการประพันธ์. กรุงเทพฯ :
ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๓๕.
- ศักดิ์ศรี แย้มนาคดา. ตำนวนไทยที่มาจากวรรณคดี. กรุงเทพฯ : คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. ๒๕๔๒.
- สมพร มั่นตะสูตร. การเขียนเชิงสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ : บารมีการพิมพ์, ๒๕๒๕.
- ลีทธา พิณีภูวดล และคณะ. การเขียนและการพูด. กรุงเทพฯ : แพร์พิทยา, ๒๕๑๔.
- สุจิตรา กลิ่นเกสร. วารสารราชบัณฑิต. ๒ น. ๑, ๒๕๑๕.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. ภาษาในสังคมไทย : ความหลากหลาย การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนา.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๔๒.
- George LAKOFF and Mark JOHNSON. *Metaphors : We Live By*. The University of
Chicago Press Chicago and London, 1980.
- Holman, C. Hugh, William, Harman. *A Handbook to Literature*. Sixth edition. New York :
Macmillan, 1992.

หนังสือข้อมูล

- โสภาค สุวรรณ. เคนรี-มายรี. กรุงเทพฯ : บำรุงสาส์น, ๒๕๒๔.
- _____. โกบี. กรุงเทพฯ : คลังวิทยา, ๒๕๔๔.

- _____ . กามาเอน่า. กรุงเทพฯ : คลังวิทยา, ๒๕๔๒.
- _____ . ความลับบนแหลมไชน. กรุงเทพฯ : ศิลปาบรรณาการ, ๒๕๒๓.
- _____ . จินตปาตี. กรุงเทพฯ : รวมสาส์น, ๒๕๑๕.
- _____ . เจ้าทะเลทราย. กรุงเทพฯ : คลังวิทยา, ๒๕๔๓.
- _____ . ชิงช้าชาติ. กรุงเทพฯ : ศิลปาบรรณาการ, ๒๕๓๑.
- _____ . ตะวันลับฟ้า. กรุงเทพฯ : ศิลปาบรรณาการ, ๒๕๓๕.
- _____ . บุลลา. กรุงเทพฯ : ฦ บ้านวรรณกรรม, ๒๕๒๗.
- _____ . บุษงารำไป. กรุงเทพฯ : ศิลปาบรรณาการ, ๒๕๓๗.
- _____ . ปมพิศवास. กรุงเทพฯ : ศิลปาบรรณาการ, ๒๕๒๖.
- _____ . พระรถ-เมรี. กรุงเทพฯ : คลังวิทยา, ๒๕๒๒.
- _____ . พรานทะเล. กรุงเทพฯ : รวมสาส์น, ๒๕๑๕.
- _____ . ฟ้าจรดทราย. กรุงเทพฯ : รวมสาส์น, ๒๕๒๐.
- _____ . ฟ้าสางที่ดักการ. กรุงเทพฯ : ศิลปาบรรณาการ, ๒๕๒๗.
- _____ . ยังมีรักที่อัยการ. กรุงเทพฯ : รวมสาส์น, ๒๕๒๖.
- _____ . รักในสายหมอก. กรุงเทพฯ : รวมสาส์น, ๒๕๒๐.
- _____ . ลมหวน. กรุงเทพฯ : รวมสาส์น, ๒๕๒๑.
- _____ . ลีลารียา. กรุงเทพฯ : บำรุงสาส์น, ๒๕๒๐.
- _____ . สเปนโต. กรุงเทพฯ : คลังวิทยา, ๒๕๒๖.
- _____ . เลียนดอกจิว. กรุงเทพฯ : ศิลปาบรรณาการ, ๒๕๒๕.
- _____ . ศิขริน-เทวินตา. กรุงเทพฯ : คลังวิทยา, ๒๕๒๒.
- _____ . หน้หน้าไฟ. กรุงเทพฯ : บำรุงสาส์น, ๒๕๒๕.
- _____ . อัศตา มายานา. กรุงเทพฯ : ศิลปาบรรณาการ, ๒๕๔๖.